

De Hollandsche Molen

Vereniging tot behoud van molens in Nederland

Bestuursverslag en samengevoegde jaarrekening 2020

De Hollandsche Molen

Inhoud

Bestuursverslag 2020.....	4
1. Draagvlakverbreding	5
2. Eigen fondsenwerving	10
3. Belangenbehartiging.....	13
4. Fondsenwerving voor derden.....	19
5. Eigen molens	21
6. Organisatie	24
Samengevoegde balans per 31 december 2020	30
Samengevoegde staat van baten en lasten.....	31
Kasstroomoverzicht	32
Toelichting behorende tot de samengevoegde jaarrekening	33
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling.....	34
Toelichting op de balans	37
1. Vaste activa	37
2. Voorraden	39
3. Vorderingen	39
4. Effecten	40
5. Liquide middelen.....	41
6. Reserves.....	41
7. Fondsen.....	44
8. Langlopende schulden.....	47
9. Kortlopende schulden	47
Toelichting samengevoegde staat van baten en lasten	50
11. Baten particulieren.....	50
12. Baten bedrijven.....	51
13. Baten van Loterijorganisaties	51
14. Baten van overheden.....	52
15. Baten van andere organisaties zonder winststreven	53
16. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	54
21. Draagvlakverbreding.....	56
22. Belangenbehartiging.....	57
23. Advisering	57
24. Fondsen t.b.v. derden.....	58
25. Eigen molens	62
26. Wervingskosten	63
27. Kosten beheer en administratie	63
30. Saldo Financiële Baten en Lasten.....	64
40. Salarissen en sociale lasten	65
41. Pensioenlasten	66

42.	Overige personeelskosten	66
43.	Huisvestingskosten	67
44.	Kantoorkosten.....	67
45.	Algemene kosten.....	68
Bijlagen.....		69
A. Samenstelling bestuur en nevenfuncties		69
B. Samenstelling bureau		71
C. Samenstelling molenadviesraad en commissies		72
D. Overzicht van molens en bijbehorend onroerend goed.....		73
E. Effectenportefeuille		74
F. Overzicht van baten en lasten m.b.t. het onderhoud van de eigen molens en bijbehorend onroerend goed over 2020.....		75
G. Overzicht van baten uit nalatenschappen		76
H. Verantwoordingsverklaring		77
I. Jaarplan en begroting 2021		82

Bestuursverslag 2020

Inleiding

Het jaar 2020 gaat voor de gehele wereld de geschiedenis in als het jaar van de coronapandemie. Ook in Nederland sloeg het virus hard toe. De ziekte zelf en de maatregelen om de verspreiding ervan te voorkomen veroorzaakten veel onrust in de samenleving. Dit gold ook voor de molenwereld, met name bij iedereen die zich vrijwillig inzet voor het behoud en de beleving van molens.

De Hollandsche Molen heeft, gesteund door Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde en het Gild Fryske Mounders, vanaf het begin van de crisis de adviezen van de overheid opgevolgd. Gezondheid stond hierbij voorop. Thuisblijven was het devies van de overheid. Zo mochten molens lange tijd geen bezoekers ontvangen, de Nationale Molendag en praktisch alle regionale molendagen werden afgelast. Fysieke bijeenkomsten, zoals vergaderingen en molenopeningen, gingen niet door. Vele daarvan werden vervangen door digitale uitvoeringen. Dit gold ook voor de Algemene Ledenvergadering en de Molencontactdag. Deze vonden nu 'online' gecombineerd plaats op één dag. De uitreiking van de BankGiro Loterij Molenprijs vond wel fysiek in klein gezelschap plaats en was voor belangstellenden via een 'livestream' te volgen.

Niet bij alle molens was het overigens rustig in 2020. Korenmolenaars maakten overuren. Overal in het land stonden mensen, op anderhalve meter afstand, in lange rijen opgesteld voor meel(producten). Een zoveelste bewijs dat molens ook anno 2020 serieus bestaansrecht hebben. Dit jaar heeft, naast alle sombere aspecten, ook positieve ontwikkelingen gebracht. Zo hebben sluimerende 'online' mogelijkheden, zoals digitaal vergaderen, in het molenveld versneld hun intrede gedaan. Ook worden andere - digitale - mogelijkheden verkend om het publiek op meer manieren van molens te laten genieten. Molens, molenbehoud en De Hollandsche Molen gaan met hun tijd mee.

Het moge duidelijk zijn dat het woord corona veelvuldig voorkomt in dit jaarverslag, want de uitvoering van vele activiteiten werd beïnvloed door dit virus en de daaraan gekoppelde maatregelen. Aan het eind van het verslagjaar was de crisis nog niet voorbij. Nederland zat wederom in een lockdown. Begin 2021 wordt begonnen met het vaccineren van alle ingezetenen. Wat dit betekent voor het komende molenjaar zal de toekomst leren.

I. Draagvlakverbreding

Op 24 maart maakten De Hollandsche Molen en Het Gilde van Vrijwillige Molenaars bekend de Nationale Molendag die op 9 en 10 mei a.s. zou plaatsvinden, af te gelasten. Ook de Friese molenaars, verenigd in het Gild Fryske Mounders sloten zich hierbij aan. De organisaties volgden hiermee het besluit van de regering om alle samenkomsten, ongeacht de omvang, tot 1 juni te verbieden om daarmee de verspreiding van het coronavirus zoveel mogelijk in te perken.

BankGiro Loterij Molenprijs

De BankGiro Loterij Molenprijs werd dit jaar voor de tiende keer georganiseerd. In totaal toonden 23 projecten hun serieuze interesse. Daarvan werden 18 projecten voorgelegd aan het bestuur van De Hollandsche Molen. Dit selecteerde vier kandidaten die meedongen naar de hoofdprijs van € 75.000,-. De overige projecten ontvingen het aantal uitgebrachte stemmen in euro's. Molen Ceres in Bovenkarspel ging uiteindelijk met de winst naar huis. Hun project is het herstel van het wiekenkruis van de op oudejaarsavond 2019 afgebrande molen.

Ondanks de coronaperikelen werd gezamenlijk bijna een recordaantal stemmen binnengehaald in de stemperiode van woensdag 8 september tot en met 1 oktober. De notaris stelde vast dat er 38.181 geldige stemmen zijn uitgebracht. Daarvan gingen 17.164 stemmen naar de Ceres. De overige molenprojecten kregen het volgende aantal stemmen:

- 6.024 stemmen voor watermolen Quadenoord in Renkum voor een educatieprogramma
- 6.416 stemmen voor molen De Hoop in Almelo voor de bouw van een molenshuur voor opleidingen, educatie en winkel
- 8.590 stemmen voor molen De Rat in IJlst voor de realisatie van een opleidingscentrum voor ambachten (ambachtsschool)

De cheques met de gewonnen bedragen werden, vanwege de coronamaatregelen, in klein gezelschap uitgereikt in molen De Hoop in Oldebroek. De vrijwilligers en actievoerders van elke deelnemende molen en andere belangstellenden konden via een Zoom-livestream de uitreiking volgen.

Ieder kind naar de molen

Het project 'Ieder kind naar de molen' heeft tot doel dat ieder kind in de basisschoolleeftijd een keer een molen bezoekt. De vereniging richt zich met name op basisscholen en biedt educatiematerialen aan voor in de klas en voor op de molen. Het project wordt mogelijk gemaakt dankzij de financiële ondersteuning van het Fonds voor Cultuur Participatie, Prins Bernard Cultuurfonds, BankGiro Loterij, VSB Fonds, M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting en Koos Andriessen Moleneducatiefonds. In de afgelopen drie jaren werden de educatiematerialen ontwikkeld. In 2020 lag de nadruk op het verstevigen en uitbreiden van de communicatie met basisscholen en ouders met kinderen in de

basisschoolleeftijd. Dit met als doel dat zoveel mogelijk kinderen leren over molens en het ambacht van molenaar.

Zoals eerder in dit jaarverslag gemeld ging Nationale Molendag niet door. Alle Nationale Molendagpakketten waren op het moment dat dit besluit werd genomen al verzonden en klaar voor gebruik. De molenaars hadden graag hun molendeuren voor het publiek geopend. Als gevolg hiervan werden alle prestatiedoelen die aan Nationale Molendag waren verbonden niet of slechts gedeeltelijk behaald. Door andere activiteiten te ontplooiën en de promotie van de digitale lesmiddelen een extra impuls te geven werd toch veel bereikt.

Een representatieve steekproef onder molens registreert sinds 2018 het aantal kinderen dat in schoolverband op bezoek komt. In 2019 waren dat in totaal 32.112 kinderen en in 2018 32.225. Vanwege de coronacrisis heeft in het verslagjaar het veldonderzoek naar het aantal kinderen dat in de basisschoolleeftijd een molen bezoekt, niet plaatsgevonden. Het onderzoek staat begin 2022 weer in de planning.

De bestellingen van fysieke educatiemiddelen door scholen liepen terug. Werden in 2018 3.790 stuks besteld. In 2019 groeide dit aantal naar in totaal 11.234 stuks. In het verslagjaar daalde het aantal naar 5.231 stuks. Rapportages laten zien dat in onze belangrijkste maanden april, mei en juni de bestellingen bijna helemaal stil vielen. Gelukkig laten de laatste drie maanden van 2020 weer een stijging in het aantal bestelde educatiemiddelen zien.

Leukste Reisje van Nederland

Van 22 februari tot en met 1 maart was De Hollandsche Molen een partner van het Spoorwegmuseum in Utrecht tijdens het – door de BankGiro Loterij mogelijk gemaakte – ‘Leukste Reisje van Nederland’. De vereniging was één van de zeven bestemmingen in het museum. Dagelijks is door twee molenaars educatie gegeven bij een modelmolen en een miniatuurwiek over de werking van een molen en het ambacht. Kinderen konden op onze bestemming aan de slag met de fysieke en online educatiematerialen die dankzij de financiële ondersteuning van het Fonds voor Cultuurparticipatie zijn ontwikkeld. Ruim 23 duizend bezoekers werden ontvangen. Aan hen hebben we ruim 15 duizend stuks aan educatiematerialen mee naar huis gegeven. Daarmee is een groot deel van de hierboven genoemde daling in het aantal bestellingen opgevangen. Mede door deelname aan dit evenement is er toch op kleine schaal een vorm van Nationale Molendag geweest.

Educatie

De Molenmaatjes zijn de basis van de educatieve lijn van De Hollandsche Molen. De bezoekcijfers van de speciale kinderpagina ‘molenmaatjes’ laten wederom een stijging zien.

	2017	2018	2019	2020
Unieke bezoekers ‘molenmaatjes’	9.987	10.013	41.714	43.938

Via Molina

De invulling van de website viamolina.eu loopt goed. Steeds meer routes werden toegevoegd. In het verslagjaar was het nog te vroeg om naast Nederland, Duitsland en Denemarken ook andere landen toe te voegen; dit is gepland in 2021. Er is met name tijd besteed aan de aanvraag bij de Raad van Europa om te worden erkend als officiële Europese culturele route. We verwachten een positieve reactie. Helaas was grootschalige promotie van de molenroutes in dit coronajaar niet opportuun. Dit wordt opgepakt zodra de situatie weer veilig is.

Immaterieel erfgoed UNESCO

In 2017 is het molenaarsambacht toegelaten tot de Representatieve Lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed van de mensheid bij UNESCO. Om het ambacht daadwerkelijk in stand te houden hebben de aanvragers (Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, De Hollandsche Molen, Het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde en het Gild Fryske Mounders) een aantal activiteiten opgezet. De Hollandsche Molen focust zich op de educatie op scholen en doet dat middels het project Ieder kind naar de molen. De promotie van molens richt zich normaal gesproken op Nationale Molendag, die helaas niet doorging. Wel is er via met name de sociale media veel nadruk gelegd op molen-restauraties om het belang van steun onder de aandacht te brengen.

Samen met de andere partners werd nagedacht over de wijze waarop de veiligheid op de molen verder verbeterd kan worden. Hiertoe werd onder andere gekeken naar het digitaliseren van de RI&E. Vanwege de coronacrisis waren ook hier fysieke bijeenkomsten om met molenaars en veiligheidscoaches te praten over het veiligheidsbewustzijn niet mogelijk.

De hoofdactiviteit in 2020 was het internationale congres over 'The Craft of the Miller'. Waar een fysieke bijeenkomst gepland stond, is dit uiteindelijk een online variant geworden. Het hoofddoel van het congres, dat op 5 november plaatsvond, bleef ongewijzigd: het wereldwijd bestendigen en borgen (safeguarding) van het ambacht molenaar. Rond de 150 mensen uit bijna 20 landen namen deel. Er is groot enthousiasme voor een vervolg en het initiatief voldoet duidelijk in een behoefte.

Plan 100 jaar

Het 100-jarig bestaan van de vereniging, in 2023, wordt groots gevierd. De projectgroep die voor de organisatie ervan is gevormd ging in het verslagjaar verder met de uitwerking van de plannen. In deze plannen worden activiteiten opgenomen voor zowel het molenveld als het publiek. De focus van de activiteiten ligt evenwel op het publiek.

Iconen

In het verslagjaar werden in het kader van het iconenproject (de interviewserie met een 25-tal kopstukken uit het molenveld) voorbereidingen getroffen voor een aantal nieuwe gesprekken. Mede door de beperking van fysieke contacten in verband met de coronacrisis werden deze uitgesteld. Wel

zijn de geluidsopnamen en de transcripties van de drie reeds afgenomen interviews, inclusief samenvattingen op allemolens.nl geplaatst.

Communicatie

In 2020 verscheen het blad Molens driemaal en op de website werden twee achtergrondartikelen geplaatst. Tessa Krop zette haar vlogserie over de toekomst van het ambacht korenmolenaar voort. Inmiddels heeft zij elf vlogs en drie artikelen gemaakt.

In het verslagjaar werd een ledenenquête gehouden over de activiteiten van De Hollandsche Molen. Hieruit kwam onder meer naar voren dat het blad met een rapportcijfer van 7,6 goed wordt gewaardeerd.

De enquête, met een hoge respons van 23%, liet verder zien dat de leden vooral informatie willen ontvangen over restauraties, geschiedenis van en rond de molen, techniek en nieuwe ontwikkelingen in het molen- en erfgoedveld.

De naamsbekendheid van de vereniging en het Molenfonds binnen het molenveld is hoog (8,6 en 7,7), maar de bekendheid daarbuiten werd aanzienlijk lager beoordeeld (6,2 en 5,1).

Centrale redactie

In het verslagjaar kwam de centrale redactie driemaal bijeen. In deze vergaderingen wordt de inhoud van het komende blad Molens en de inhoud van de volgende edities besproken. Ook komt de inzet van de overige communicatiemiddelen van de vereniging aan de orde, zoals de website, de nieuwsbrieven, facebook/instagram en twitter.

In het verslagjaar verschenen er in totaal tien publieksniewsbrieven. Naast de vier reguliere edities, verschenen er drie extra nieuwsbrieven. Deze waren gekoppeld aan de coronaontwikkelingen en een aantal bijzondere gebeurtenissen die dit jaar plaatsvonden.

Daarnaast werden er drie Molenfonds-specials verzonden, waarvan er één geheel in het teken stond van de crowdfundingactie voor molen Ceres in Bovenkarspel die in oudejaarsnacht grotendeels in vlammen opging.

Marketing

De marketingactiviteiten hebben als doel een positieve bijdrage te leveren op de volgende gebieden:

- het realiseren van 100.000 molenvrienden in het jubileumjaar 2023
- het vergroten van het aantal van en de binding met donateurs en gemiddelde donateurswaarde
- het behouden van het aantal leden
- het stimuleren van het bezoeken van molens
- het verbeteren van het imago en algemene promotie van het molenveld

Communicatiemix

Voor het realiseren van de doelstellingen werd een mix van 'online' en 'offline' communicatiekanalen

ingezet. Offline betekende dit aandacht via redactionele artikelen en advertenties in het blad Molens en in externe bladen op het gebied van erfgoed, plus stopperadvertenties in lokale en regionale kranten. Ook werden Direct Mailkaarten verspreid op molens ter vergroting van de naamsbekendheid van met name het Molenfonds.

Op het gebied van online communicatie werden de volgende kanalen ingezet: Google Grants, website, e-mail nieuwsbrieven en sociale media.

Binnen de communicatiemix lag in het verslagjaar de focus op 'free publicity'. Zo werden artikelen geplaatst in het blad Herenhuis, en twee in het blad Erfgoedmagazine, waarin het lezerspubliek bekend werd gemaakt met het molenerfgoed, met daarbij de nadruk op het (werk van het) Molenfonds. Op de online erfgoedportal Erfgoedstem en op de nieuwspagina nu.nl werd ook een artikel geplaatst.

Sociale media

In 2020 zijn de volgende sociale media kanalen ingezet: Facebook, Twitter, LinkedIn, Instagram en YouTube. Van Instagram werd aanzienlijk meer gebruik gemaakt, hierin zit nog veel groeipotentieel. Het aantal berichten op Instagram steeg van 36 naar 66. Het aantal volgers is meer dan verdubbeld: van 630 naar 1.536. Het aantal pagina 'likes' op Facebook is ruim gestegen: van 9.131 naar 15.552. Op Twitter steeg het aantal volgers van 3.474 naar 3.654. Het aantal volgers op LinkedIn ging omhoog van 225 naar 374.

Voor het Molenfonds werd geïnvesteerd in het verder verbeteren van de website, door het bevorderen van conversies in de vorm van donaties. Zo werd het onder meer mogelijk om vanaf elk project te doneren aan alle molens in de betreffende provincie. De indeling van de projecten werd aangepast en staat nu geordend op provincie in plaats van op type onderhoud. De verwachting is dat hiermee de projecten nog dichterbij de donateur worden gebracht. Op deze website staan twee doelen centraal: het geven van donaties en het aanmelden van projecten door het molenveld. Ook werd het aantal nieuwsberichten fors uitgebreid zodat voor lezers en potentiële donateurs het werk van het Molenfonds ook zichtbaarder is geworden. De website trok 31.781 (2019: 5.899, stijging 438%) bezoekers/sessies, waarvan 87,5% nieuwe bezoekers, evenals in 2019. Het aantal unieke nieuwe gebruikers steeg met 466%. In totaal werden 69.299 pagina's bezocht, tegenover 13.920 in 2019.

De website molens.nl trok 223.847 bezoekers/sessies (in 2019: 245.962, daling 9%), waarvan uniek: 158.814 (daling 4,1%), waarvan 70,4% nieuwe bezoekers. Op deze website werden 668.925 pagina's bezocht (daling 16,3%). Het webbezoek is gedaald vanwege het afgelasten van Nationale Molendag. Het aandeel nieuwe bezoekers is gestegen.

2. Eigen fondsenwerving

Leadgeneratie: meer en spreiding

Er werd veel geïnvesteerd in online leadgeneratie (= activiteit om in contact te komen met potentiële gevers/leden). Onder meer door het kunnen aanvragen van digitale proefnummers van het blad Molens. In totaal werden de nummers uit 2020 door 434 (in 2019: 834) unieke personen aangevraagd, van wie 347 (in 2019: 628) opt-in (= toestemming) hebben gegeven voor het ontvangen van de publieksnieuwsbrief (80%). De afname t.o.v. 2019 is verklaarbaar, aangezien elk emailadres slechts een keer gebruikt kan worden. Daarnaast zijn er leads (= geïnteresseerden in een dienst van de vereniging) verzameld door de inzet van een online quiz. Er zijn vier quizen/prijsvragen ingezet: rondom Het Leukste Reisje van Nederland, Nationale Molendag, Open Monumentendag en Kerst. In totaal zijn de quizen 620 (in 2019: 919) ingevuld, waarvan 318 (in 2019: 395) personen een opt-in hebben gegeven voor de publieksnieuwsbrief (51%).

Mei- en septemberactie

In 2020 werden in het voorjaar en het najaar wervingsacties onder leden en donateurs gehouden en voor de eerste maal zijn voormalige leden en donateurs hieraan toegevoegd. De opbrengst kwam ten goede aan het Molenfonds.

Er is ook in het verslagjaar gekozen voor een provinciale benadering, omdat de herkenbaarheid en binding met deze molens (vermoedelijk) het grootst is, en daarmee de bereidheid om te geven ook. Net als vorige jaar kon ook mobiel gedoneerd worden. Op Molenfonds.nl werd hiervoor een verkort formulier ontwikkeld, en in printuitingen werd gewerkt met een QR-code die hiernaar verwijst. Hiermee wordt ingespeeld op het toenemende gebruik van mobiel verkeer naar de website en de toenemende behoefte bij donateurs voor snelheid en gemak. Online doneren wordt ook als optie genoemd en aangemoedigd in de donateursmailingen. Door de leeftijd van de doelgroep van De Hollandsche Molen (70% van de leden en donateurs is ouder dan 65 jaar) was er nog sprake van gewinning aan het inzetten van deze methoden. Er is op kleine schaal geëxperimenteerd met de inzet van Tikkie voor het werven van donaties.

Geefmomenten

Naast de mei- en septembermailing werden geefcampagnes georganiseerd rondom GivingTuesday (december), tijdens het stemproces van de Molenprijs (september/oktober), en per e-mail en sociale media, ook rondom Open Monumentendag (september). In juli werd een campagne gehouden via een emailnieuwsbrief waarbij alle opgeleverde en gestarte molenfondsprojecten werden uitgelicht en in maart en november kregen alle crowdfundprojecten per nieuwsbrief veel aandacht. Op deze wijze werd een continue stroom van donateurswerving gecreëerd.

Binding

Er werd ook geïnvesteerd in het aanhalen van de binding met de donateur. In het voorjaar werden periodieke schenkers en grote gevers gebeld, een soort service-call. Centraal stond het tonen van betrokkenheid bij de persoonlijke situatie tijdens de corona lockdown. In december ontvingen alle leden een kerstkaart als bijsluiter bij het blad, evenals de donateurs bij een gift boven een bepaald drempelbedrag. Donateurs onder dat drempelbedrag kregen een digitale kerstkaart toegestuurd.

Excursie

In 2020 is het plan van meer regionale excursies naar opgeleverde Molenfonds projecten helaas grotendeels niet doorgegaan. Een excursie naar Hoogwoud en de Schermer heeft plaatsgevonden, en werd goed gezocht: 21 aanmeldingen. Veel donateurs en leden zijn wel voor diverse excursies (Drenthe, Bavel, Nuenen) uitgenodigd, maar de bijeenkomsten zelf konden vanwege de coronasituatie niet doorgaan, net als de landelijke excursies rondom Nationale Molendag en Open Monumentendag.

Leden- en donateurs aantal

De werving van leden werd grotendeels verlegd naar het werven van abonnees en donateurs. Dat past beter bij de maatschappelijke tendens van een laagdrempelige 'instap'. Vanuit het abonnee- of donateurschap worden zij vervolgens benaderd voor een lidmaatschap. Werving van abonnees heeft onder meer plaatsgevonden via een actie rondom de feestdagen in december en via een barter (= uitwisseling van diensten in natura (in dit geval een folder) zonder dat hier geld voor wordt betaald) met De Zaanse Molen.

Per 31 december 2019 telde de vereniging 3.346 leden (waaronder lid-eigenaren) en abonnees. Gedurende 2019 hadden zich 76 personen afgemeld met ingang van 2020, waarmee het ledental per 1 januari 2020 op 3.270 kwam.

In het verslagjaar meldden zich 131 nieuwe leden en abonnees aan. 180 leden werden uit het bestand verwijderd vanwege afmelding of wanbetaling. De meest genoemde redenen van afmelding waren de hoge leeftijd of het overlijden van het lid. Per 31 december 2019 bedroeg het aantal leden 3.221. Het aantal donateurs vertoonde een forse stijging, mede door giften aan het Molenfonds. In het verslagjaar groeide het aantal van 792 naar 1.970 donateurs.

Abonnees, donateurs en leden maken deel uit van de grote groep molenvrienden. Dat zijn - kort gezegd - alle relaties met molenliefhebbers. De vereniging streeft ernaar om in het jubileumjaar 2023 100.000 molenvrienden te verzamelen.

Crowdfunding

Er is in 2020 veel geïnvesteerd in het werven van crowdfundingprojecten. Liefst twaalf projecten werden geworven en acht projecten werden succesvol afgerond. Deze projecten zorgen voor zichtbaarheid van het Molenfonds op lokaal niveau en voor nieuwe donateurs. De

crowdfundprojecten leverden 526 donateurs op. Via promotieposters, tips en adviezen worden molens ondersteund in de lokale werving. Het Molenfonds promoot de acties op zijn website, het blad Molens, in de publieknieuwsbrief en op sociale media.

Schenken en nalaten

Aan de werving van schenkingen en nalatenschappen werd dit jaar extra aandacht geschonken vanwege de coronacrisis. Zo zijn de periodieke schenkers persoonlijk gebeld. In het blad Molens heeft een artikel gestaan over schenken en nalaten. Daarnaast zijn advertenties geplaatst in de magazines GoedGeregeld, WELdoen 2x en Mecenass. Al deze bladen richten zich op verschillende doelgroepen.

3. Belangenbehartiging

Financiën en organisatie

In 2020 begon het Ministerie van OCW met de evaluatie van de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM). De SIM is de onderhoudsregeling voor rijksmonumenten en veel moleneigenaren maken daar gebruik van.

Over deze evaluatie heeft de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM), waarvan De Hollandsche Molen deel uitmaakt, uitvoerig overleg gehad met het ministerie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Ter voorbereiding op de evaluatie was de FIM voornemens in maart een werkconferentie met diverse deelsessies te houden. Vanwege de coronacrisis werd dit omgezet in een enquête onder FIM-leden, diverse digitale deelsessies en een afsluitend webinar.

Aan de deelsessie over molens namen diverse deskundigen deel en de resultaten werden ook besproken in de Molenadviesraad, alsmede via nieuwsbrieven gecommuniceerd met het molenveld. Bij de evaluatie van de SIM worden naast algemene onderwerpen – administratieve lastendruk, budgetten, voorrang POM's, categorieën die buiten de regeling vallen, etc. – ook molenspecifieke onderwerpen aan de orde gesteld. Zo vraagt De Hollandsche Molen nadrukkelijk aandacht voor het niet-indexeren voor het plafond in de regeling voor molens, de € 60.000 aan onderhoudskosten voor een periode van zes jaar.

In juni begonnen de bureaus Dialogic en Hylkema Consultants met een groot onderzoek naar de evaluatie van de SIM. Door interviews, het houden van klankbordgroepen, een enquête onder eigenaren en verzamelen van data wordt een beeld geschetst van de ervaringen met de regeling en mogelijke verbeteringen. Het eindrapport wordt begin 2021 verwacht.

Particuliere eigenaren van molens met een woonfunctie, die subsidie voor het onderhoud willen ontvangen, moesten vanaf 2020 kiezen tussen de zogenaamde woonhuissubsidie of de SIM. De woonhuissubsidie is in de plaats gekomen van de fiscale aftrek; de SIM-subsidie bestaat al veel langer. De Hollandsche Molen adviseerde hen gebruik te maken van de SIM, omdat daarmee een hogere bijdrage voor het molenonderhoud verkregen kan worden. In tegenstelling tot vroeger kan de particuliere eigenaar van een molen met woonfunctie niet van beide regelingen gebruik maken.

De Hollandsche Molen ging in het verslagjaar verder met de uitwerking van Molentoeekomst met veel aandacht voor het versterken van de provinciale molenorganisaties, enerzijds in hun relatie tot het provinciaal bestuur en anderzijds tot de aanwezige (groepen van) eigenaren in hun provincie. Gestreefd wordt met alle provincies jaarlijks regulier overleg te voeren, dan wel te participeren in de betreffende provinciale overlegstructuur.

Coronacrisis en molens

In FIM-verband besteedde De Hollandsche Molen veel aandacht aan de gevolgen van de coronacrisis voor monumenten en specifiek molens. De regering kwam met verschillende steunpakketten voor cultuur. Onderdeel hiervan is de Opengestelde Monumentenlening, waarbij eigenaren onder gunstige voorwaarden een lening kunnen afsluiten om de achteruitgang van inkomsten te overbruggen. Het gaat dan met name om organisaties die entreegelden en/of huurinkomsten gedurende lange tijd missen. Voor de regeling was aanvankelijk 50 miljoen beschikbaar, later is dat verhoogd naar 70 miljoen euro. Werelderfgoed Kinderdijk en Vereniging De Zaanse Molen maakten o.a. gebruik van de regeling.

De Hollandsche Molen zette in mei onder moleneigenaren een onderzoek uit naar de gevolgen van de coronacrisis. Van de 500 aangeschreven eigenaren reageerde een zeventigtal. Driekwart van de respondenten gaf aan geen gevolgen te zien voor het lopende onderhoud. Op langere termijn voorzag 60 % geen problemen. 30 % schatte in dat afhankelijk van de duur en intensiteit van de crisis het onderhoud op de lange termijn niet meer gewaarborgd is. Een groot deel (81 %) geeft aan geen financiële gevolgen te ervaren, ook niet op de lange termijn.

Begin juni 2020 volgde een tweede enquête met goeddeels dezelfde vragen. Van de 500 aangeschreven eigenaren reageerden er nu 131. De resultaten weken niet substantieel af van die van twee maanden eerder. Het overgrote deel van de eigenaren verwacht geen gevolgen voor lopende onderhouds- en restauratieprojecten. De financiële gevolgen van de crisis worden wel manifester en de zorgen voor de toekomst nemen duidelijk toe. Sinds juni zijn veel molens weer open voor bezoek en op bijna alle molens wordt weer gedraaid. Adviezen van De Hollandsche Molen en Het Gilde van Vrijwillige Molenaars om al dan niet te draaien of open te zijn worden wel gewaardeerd, maar niet altijd opgevolgd.

Aan het eind van het verslagjaar volgde een nieuwe lockdown, waarbij De Hollandsche Molen en Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, conform de richtlijnen van de overheid, adviseerden zo min mogelijk naar de molen te gaan en geen – toeristische - bezoekers te ontvangen.

Verzekeren

In het verslagjaar stond het onderwerp verzekeren wederom op de agenda. Ging het tien jaar geleden vooral over het verzekeren van de molen, nu stond het verzekeren van mensen in en om de molen centraal. Verschillende vormen van verzekeren van aansprakelijkheid zijn geïnventariseerd en naast elkaar gelegd. Op de Molencontactdag werd verslag gedaan. Ter voorbereiding werd een representatieve enquête uitgezet. Daaruit kwam naar voren dat vrijwel alle eigenaren hun molen(s) verzekerd hebben tegen herbouwwaarde. Als belangrijkste knelpunt werd de hoogte van de premie genoemd; tweederde van de eigenaren zou deze graag subsidiabel zien in het kader van de SIM. De meeste vrijwilligers in en om de molens zijn goed verzekerd, hetzij via een aansprakelijkheidsverzekering van een Gilde of via de eigenaar.

De vereniging adviseerde naast bestaande verzekeringen, aan eigenaren een bedrijfs- en een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering af te sluiten. Alle informatie komt begin 2021 op de website.

Monumentale waarden

De nadere uitwerking om, op basis van het rapport 'Ken uw Groninger molen', via bouwhistorisch onderzoek landelijk de monumentale waarden bij molens vast te stellen, werd uitgesteld naar 2021.

Molenbiotoop

In het verslagjaar werden diverse molenbiotoopzaken behandeld. Ook was er veel aandacht voor het uitvoeren van de (wind)molenbiotoopinventarisatie Noord-Brabant. In de loop van het jaar waren vanwege de coronacrisis fysieke overleggen en locatiebezoeken niet mogelijk. In 2020 ontstond een grote toename in adviesaanvragen omtrent omgevingsvergunningen. De Hollandsche Molen koos er ook in 2020 voor om meer actief inspraak te voeren op zaken, dit mede naar aanleiding van de uitkomsten van diverse ledenenquêtes.

Onafhankelijke planbeoordeling

In 2020 werden circa 140 omgevingsvergunningen gezien en beoordeeld. Een aantal betroffen vooroverleggen, waarvan de ontwerpen bij de aanvraag omgevingsvergunning nogmaals voorgelegd zijn. Het merendeel van de vergunningen betrof de reguliere aanvraag. In een enkel geval betreft het een uitgebreide procedure of een gecombineerde aanvraag onder de Crisis en Herstelwet (CHW).

Betaalde opdrachten

Naast het eerder vermelde onderzoek in Noord-Brabant werden nog enkele betaalde molenbiotoop onderzoeken uitgevoerd. Een daarvan was in het kader van het versterkingsprogramma Aardbevingsschade in Groningen en betrof de gefaseerde sloop en nieuwbouw van de 'Nije Buurt' in Ten Post. Hierbij werd samengewerkt met Wieringa molenbouwadvies en Erfgoedpartners Groningen. Een ander onderzoek betrof een planontwikkeling nabij molen De Engel in Varsseveld in opdracht van BRO Adviseurs in ruimtelijke ordening.

Belangenbehartiging en actieve inspraak in molenbiotoop

De vereniging heeft actief ingesproken bij vergunningenkwesties bij onder meer molen Zeezicht in Nieuwenhoorn en molen Nooitgedagt in Cadzand. Daarnaast heeft De Hollandsche Molen onder andere een zienswijze ingediend op het bestemmingsplan De Geus in Leiden. In Zaandam heeft de vereniging beroep aangetekend tegen het bestemmingsplan Zaanse Helden. In totaal is de vereniging bij tientallen zaken betrokken geweest.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is een jaar uitgesteld. De vereniging heeft een concept plan van aanpak geschreven om de achterban te informeren. Daarnaast werden webinars gevolgd over de implementatie van de Omgevingswet in gemeentelijke Omgevingsvisies en –plannen.

Veiligheid

Het samenkomen van de werkgroep Veiligheid werd verschillende keren doorkruist door het opwellende virus. Niettemin lukte het de werkgroep om middels de online overlegvormen toch enige voortgang te boeken bij de verschillende thema's. De werkgroep werkt opdrachten uit die voortkomen uit het voorzittersoverleg waarin De Hollandsche Molen, Het Gilde van Vrijwillige Molenaars, het Gild Fryske Mounders en het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde zijn vertegenwoordigd.

Belangrijke onderwerp waarmee de werkgroep zich in 2020 bezighield was hoe er gestalte gegeven kan worden aan een groter veiligheidsbewustzijn in de molens. De eerste decennia lag de nadruk op de fysieke kant van veiligheid: zijn er voldoende hekjes, is een afscherming effectief en is er een verbandtrommel aanwezig. Zinnig is echter ook de bemensing op de molen meer bewustzijn ten aanzien van veiligheid bij te brengen waardoor mensen zich ook minder op gevaarlijke plekken zullen begeven en zich veilig zullen gedragen. Dit is van belang omdat de monumentale molens in Nederland nooit helemaal veilig gemaakt kunnen worden gezien de beperkingen. Daarnaast is de wens van de werkgroep te onderzoeken of de RI&E voor molens ook in een online omgeving geplaatst kan worden. Deze gesprekken lopen nog met deskundigen op dat vlak.

De werkgroep wil tevens een extra veiligheidskundige aantrekken, ook met het oog op het valideren van de RI&E. Zo blijft de werkgroep op niveau en wordt voorzien in zelfreflectie.

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars houdt een incidentenregistratie bij. De werkgroep vroeg hiervoor aandacht en werkt aan een structuur zodat, indien daar aanleiding voor is, dit ook tot een aanpassing van de RI&E leidt.

Onderzoek sterkte bestaande roeden

Binnen een groep van molendeskundigen ontstond in de afgelopen jaren in toenemende mate zorg over de constructie sterkte van molenroeden in het land. De Hollandsche Molen had dit reeds in het jaarplan 2020 opgenomen, daar het volgens de vereniging vanuit veiligheidsoogpunt en het risico op persoonlijke ongelukken niet onderschat mag worden. Het onderwerp won aan actualiteit door twee roedebreuken in het afgelopen jaar. Reden te meer om met spoed het onderzoek in te stellen. Tijdens Molencontactdag op 9 oktober werden de toehoorders al geïnformeerd over de opzet van het onderzoek. Eind 2020 is een onderzoekstructuur ontstaan die ook met kenners is gedeeld. Het daadwerkelijke onderzoek wordt 2021 afgerond. Het doel is een methode te ontwikkelen waardoor in een vroeg stadium roeden met eventuele gebreken opgemerkt kunnen worden en zo breuk wordt voorkomen.

Advieswerk

Op een dagelijkse basis wordt De Hollandsche Molen om adviezen gevraagd met betrekking tot de instandhouding van de molens. Veel vraagstukken kunnen we meteen behandelen, een andere keer sturen we mensen door naar geschikte partijen of brengen we een bezoek aan een molen of moleneigenaar. Tegelijkertijd probeert De Hollandsche Molen op die manier het onderhoud aan de molens in Nederland op een professionele wijze te stimuleren zodat eigenaren de wegen naar adviseurs en geschikte aannemers weten te vinden. Zo werd een nota gemaakt voor de instandhouding van het molencomplex in Asperen (Gld), werd overleg gevoerd over de toekomst van de molendriegang van de Driemanspolder in Leidschendam, alsmede een aantal rompen waarvoor plannen zijn voor restauratie en of completering. Ook werd een taxatie uitgevoerd. Al met al was door corona het advieswerk meer bureauwerk dan het gebruikelijke advies op locatie. De Hollandsche Molen maakt deel uit van de werkgroep Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM) als het gaat om molen-gerelateerde thema's. Dit jaar werkte de ERM aan een inspectiestructuur voor het doen van bouwkundige opnames bij gaande werken door bijvoorbeeld molenadviseurs of monumentenwachters. Doel is om te komen tot een objectieve, eenduidige en onafhankelijke meting en vastlegging van de conditie van het binnenwerk.

Netwerkorganisatie

De Hollandsche Molen heeft expliciet in de doelstellingen opgenomen om het molennetwerk sterk te houden en speelt hier zelf een belangrijke rol bij door netwerkmomenten te organiseren en aanwezig te zijn op andere bijeenkomsten, georganiseerd in het netwerk. Dit werd ook in 2020 zoveel mogelijk gedaan (middels digitale aanwezigheid en gesprekken).

Om de netwerkorganisatie te versterken werd in 2020 een onderzoek gedaan. Hierbij stond de vraag centraal welke rol De Hollandsche Molen moet hebben bij het versterken en in stand houden van het netwerk. Het onderzoek leverde negen bouwstenen op:

1. Vaker online meningspeilingen inzetten
2. Zichtbaarheid versterken in het land
3. Faciliteren van lokale communities
4. Samenwerking met andere organisaties versterken
5. Inspireren en kennis delen ten behoeve van lokaal handelen
6. Een online community opbouwen en modereren via sociale media
7. Standpunten ontwikkelen met de achterban
8. Jonge mensen (studenten) interesseren voor de molen
9. Consulanten in de provincies (laten) aanstellen

Vrijwilligersbeleid

Het molenbehoud drijft op vrijwilligers en er is continue aandacht nodig om nieuwe vrijwilligers te werven. De werving dient vooral lokaal te gebeuren. De Hollandsche Molen wil dit waar mogelijk

faciliteren. In het verslagjaar wilde de vereniging onderzoeken hoe de werving het beste ter hand kan worden genomen en hoe samen met de Gildes en molenorganisaties een goed plan van aanpak is te maken. Helaas werd deze doelstelling niet gehaald. De coronacrisis maakte bijeenkomsten lastig en maakte tevens dat het onderwerp minder op de voorgrond stond. Wel is met Het Gilde van Vrijwillige Molenaars besproken hoe het jaar 2022, als het Gilde 50 jaar bestaat, kan worden aangegrepen om meer vrijwilligers (onder wie molenaars) te vinden.

De gedragscode hoe om te gaan met kinderen en jeugd werd wel vastgesteld en wordt gepubliceerd door De Hollandsche Molen en de Gildes.

Communicatie over beleid en onderhouden molennetwerk

Communicatie met de achterban over rijksbeleid is tweezijdig, waarbij De Hollandsche Molen enerzijds de ontwikkelingen op rijksniveau vertaalt naar de belanghebbenden en anderzijds zijn het de belanghebbenden die de vereniging actief informeren. Naast hetgeen onder landelijk erfgoedbeleid is opgenomen, is het van belang het netwerk met molenprofessionals te onderhouden. In het verslagjaar werden binnen de beschikbare mogelijkheden de contacten zo goed mogelijk onderhouden. De Molencontactdag vond digitaal plaats en zo'n 40 mensen deden mee. Er werden presentaties gehouden over de roedenproblematiek en het verzekeren van molens. Ook werd in het kader van het Meerjarenbeleidsplan van de vereniging aan de hand van een aantal stellingen meningen gevraagd over de toekomst van De Hollandsche Molen.

De Molenadviesraad in maart kwam te vervallen, die in november vond digitaal plaats. Het voorzittersoverleg werd zoals altijd twee maal gehouden, uiteraard online. Onderwerpen die werden besproken waren onder andere de coronacrisis, veiligheid, opleiding en gedragscode jeugd.

De overleggen met de Gildes, de Nederlandse Vereniging van Molenmakers en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed waren mogelijk nog intensiever dan voorheen vanwege de coronacrisis. De vertegenwoordiging van De Hollandsche Molen in provinciale molenorganisaties of molenoverleg werd besproken en verdeeld over de medewerkers.

Een voordeel van de coronacrisis is dat 'online ontmoeten' heel gewoon is geworden. Dit maakt dat er soms ook efficiënter werd overlegd. Het samenvoegen van overleggen is nog steeds een aandachtspunt en leidde onder andere tot het combineren van de Algemene Vergadering, de Molencontactdag en het Molenfeest met de uitreiking van de BankGiro Loterij Molenprijs in één grote online bijeenkomst.

De contacten binnen de erfgoedsector werden verstevigd. Naast de deelname aan de FIM is ook goed contact met het Erfgoedplatform, dat in de coronatijd vaker bijeenkwam.

Er zijn in het verslagjaar in totaal negen kadernieuwsbrieven verstuurd. Twee reguliere en zeven extra nieuwsbrieven die veelal waren gekoppeld aan de ontwikkelingen rond de coronacrisis.

4. Fondsenwerving voor derden

Sinds 2017 is er flink aan de weg getimmerd bij het Molenfonds. Aanvankelijk ging het Molenfonds op bescheiden wijze van start met financiële steun van de BankGiro Loterij. Na de grote uitbreiding van de activiteiten van het Molenfonds in 2018 door de bijdrage van de 3,5 miljoen euro van het Ministerie van OC&W heeft het Molenfonds een grote ontwikkeling doorgemaakt waarbij het zich heeft ontwikkeld tot een vooraanstaande speler in het molenveld.

In het verslagjaar werden de in 2018 gestarte elf restauraties opgeleverd en afgerond. De laatste twee eindverantwoordingen, van Strijkmolen K in Rustenburg en de Nederwaard no. 4 van de Kinderdijk, werden goedgekeurd en daarmee is door het Molenfonds een grote restauratiecyclus afgerond.

In 2020 werden er vanuit het Molenfonds voor zes restauraties bijdragen gedaan. In twee gevallen werd ook voor een bouwhistorisch onderzoek een toekenning gedaan.

Voor vijftien projecten groot onderhoud bood het Molenfonds financiering. Deze projecten werden evenals in 2019 behandeld volgens het één loket-principe. Op de zogenaamde Molentafel, een bijeenkomst die vier maal per jaar is georganiseerd, worden alle projecten in detail besproken. Alle betrokkenen zijn hierbij aanwezig, de aanvrager, diens adviseur en/of molenmaker, vertegenwoordigers van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het Prins Bernhard Cultuurfonds, provinciale molenconsulenten en natuurlijk medewerkers van De Hollandsche Molen. Deze aanpak heeft zich inmiddels bewezen als werkwijze om een structurele kwaliteitsverbetering in de plannen te bewerkstelligen.

In 2020 werd ook flink ingezet op de communicatie over de projecten waar het Molenfonds aan bijdraagt. Met name op de sociale media en de website werd de voortgang op de voet gevolgd. De website werd ook opnieuw ingericht waarbij individuele projecten beter te vinden zijn.

Naast restauratie en onderhoud werden via het Molenfonds twaalf crowdfundprojecten gerealiseerd, waarvan er zes nog doorlopen tot in 2021.

Educatieve projecten

Het grote aantal aanvragen voor educatieve projecten gaf aan dat er in het onderwijs veel belangstelling is om molens te bezoeken en deze te betrekken bij de schoolprogramma's. In 2020 werden er in totaal 57 aanvragen behandeld, wat neerkomt op ruim 3.500 kinderen die een molen bezocht hebben. Gelukkig kon een groot aantal van de bezoeken coronaproof worden uitgevoerd en waar dat niet het geval was, staat het bezoek voor komend voorjaar op het programma.

Plannen om een inspirerende bijeenkomst voor jonge molenaars te houden om het Jongerenfonds Molens van start te laten gaan gingen wegens de coronacrisis helaas niet door. Hier wordt gewerkt aan een alternatieve oplossing, die begin 2021 ten uitvoer komt. Wat betreft het Molenambachtfonds wordt ook gewerkt aan plannen om in 2021 de eerste toekenning te kunnen honoreren.

In totaal werden vanuit het Molenfonds voor meer dan een miljoen euro in 2020 projecten ondersteund. De financiële middelen kwamen uit de subsidie van OCW, de molenbudgetten van de BankGiro Loterij en de Gravin van Bylandt Stichting en bijdragen van donateurs en leden.

Tevens werd in 2020 begonnen met de tussentijdse evaluatie van het Molenfonds. Alle aspecten van het functioneren en de doelstelling van het fonds worden hierbij doorgelicht. Interviews zijn gehouden met betrokken externe experts en de deelnemers aan de Molentafels. Ook werd een uitgebreide enquête gehouden onder alle aanvragers, waarbij met name de gebruiksvriendelijkheid van het Molenfonds werd geëvalueerd. Daarnaast werd onderzoek gedaan naar de spreiding van de verschillende aanvragen, waardoor inzicht is verkregen in waar het Molenfonds goed en minder goed bekend is.

De Hollandsche Molen ontving buiten het Molenfonds om € 100.000 van de Van Toorn Scholten Stichting, een vermogensfonds dat al geruime tijd het molenbehoud steunt. Met dit bedrag werden twee projecten gesteund waarbij de toekenning er ook echt voor zorgde dat deze projecten doorgang konden vinden. Het gaat hierbij om het maalvaardig maken van de Windlust in Overschild, inclusief het terugbrengen van een klassieke motor in het motorhuis, waardoor de molen zowel op de wind als op motorkracht kan malen. Tevens wordt de Aeolus in Adorp maalvaardig gerestaureerd.

5. Eigen molens

Verzelfstandiging

In het verleden is actief gekeken of er meer lokaal georiënteerde organisaties bereid waren een molen over te nemen van De Hollandsche Molen daar de vereniging het in bezit houden van molens niet tot haar kerntaken ziet. In het afgelopen jaar had verzelfstandiging van de eigen molens geen prioriteit, al blijven we open staan voor organisaties, die 'als een goed huisvader' een molen van de vereniging zouden kunnen overnemen.

Onderhoud en restauratie

Sinds 2019 zitten de molens van de vereniging in een nieuwe (SIM)-subsidieperiode. Deze loopt van 2019-2024 en gaande die jaren worden zoveel als mogelijk de instandhoudingsplannen uitgevoerd.

Naast dit reguliere werk zullen de komende jaren ook enige grotere werken plaatsvinden waarvoor gebruik wordt gemaakt van bijvoorbeeld provinciale restauratieregelingen.

Van de eigen molens maalde de Nooit Gedacht in Warnsveld bijzonder veel. Naast dat er vaak werd gedraaid, werd er veel meel gemalen en onderhoud verricht. Door de coronacrisis nam de meelverkoop toe.

Voor de molen staan nog onderhoudswerkzaamheden uit die in 2020 zijn opgestart. Zo wordt schilderwerk aan de kap en straatconstructie verricht en worden de roeden doorgemeten en de stelling hersteld. De molenmaker leverde tijdig het benodigde hout dat vrijwilligers van de molen al in de verf hebben gezet. Het onderhoudswerk is daardoor bespoedigd en wordt daardoor begin 2021 hervat.

Molen De Jager in Oud-Vossemeer draaide met regelmaat doordat de molenaar ook voor zijn maalbedrijf de buil in de molen frequent gebruikt. De uitvoering van het schilderwerk is uitgesteld tot in 2021.

Op molen De Speelman in Rotterdam-Overschie zijn de vrijwilligers altijd heel actief. Zij en daarmee ook De Hollandsche Molen, worden daarin actief ondersteund door 'Stichting behoud van Molen De Speelman'. Rond de molen vindt altijd succesvol meelverkoop plaats. Daartoe werd afgelopen jaar op kosten van de stichting het winkelinterieur grondig aangepast en verbeterd, al vond als gevolg van het coronacrisis de verkoop ook veelal plaats vanuit de dubbele deuren beneden.

Het malen gebeurt veelal motorisch, vanwege de slechte molenbiotoop. Daarop werd nogmaals een aanslag gedaan door de vervanging van een naastgelegen huis door een hogere woning.

Molenaar Ton Edixhoven trad, na 40 jaar op deze molen actief te zijn geweest, in het verslagjaar geheel terug.

Bij de Rijn en Lek in Wijk bij Duurstede werden weinig onderhoudswerkzaamheden verricht omdat

deze molen zich in prima staat bevindt. Wel draaide de molen meer dan anders vanwege de komst van een nieuwe, jonge molenaar. Met de gemeente werden verschillende gesprekken gevoerd om te komen tot enige grondaankoop direct naast de molen, maar dit stuitte op weerstand bij onder andere de energiebedrijven. De molen was vanwege de coronacrisis vanaf maart gesloten voor bezoekers daar de molen maar één opgang naar boven en beneden heeft en een klein winkeloppervlak. De producten konden nu onder meer gekocht worden via een delicatessenzaak in de omgeving.

In het verslagjaar werd verder besloten om de lokale molenstichting Stichting Vrienden van de Wijkse Molen, op te heffen.

Bij de Molen van de Zuidpolder in Edam voerde de molenaar veel klein onderhoudswerk uit. Tevens verrichtte de molenmaker enig herstelwerk. De molen maalde geregeld water vanuit de Edammer Zuidpolder. De vereniging maakt plannen voor het vervangen van de beide bouwvallige schuurtjes op het erf tot een mooi passend geheel.

Ondanks dat de molen in een slechte staat van onderhoud verkeert, draaide de Braakmolen in Goor toch op gezette tijden. De molenaars maalden ook een enkele keer, al waren er vanwege de coronacrisis ook hier minder activiteiten. De vereniging diende dit jaar een subsidieaanvraag in voor de broodnodige restauratie. Hierbij dienen onder andere het rietdek te worden vervangen en het wiekenkruis hersteld. Doordat de regeling in Overijssel weinig mogelijkheden biedt, ondervindt de vereniging hoe ingewikkeld het soms is een plan van de grond te krijgen. De rietdekker verrichtte enige noodreparaties waardoor de molen waterdicht bleef.

Molen De Roos

In en rond molen De Roos in Delft is altijd bedrijvigheid. Enerzijds omdat de molen actief wordt bemalen door de vrijwilligers die daarbij zijn betrokken en anderzijds door de exploitant van de molenwinkel. Van de eigen molens wordt De Roos het meest bezocht.

Dit jaar stond in het teken van de coronacrisis waardoor de ambities om de herbestemming van het molenaarshuis concreet uit te werken vertraging opliepen. Niettemin gingen de voorbereidingen door en zijn offertes opgevraagd, maar de uitvoering laat nog op zich wachten. Hernieuwde energie was er wel voor het plan een koppel blauwe maalstenen (vervaardigd uit lavasteen) die bij de aanleg van de spoortunnel tevoorschijn kwam te plaatsen. Met het terugzetten van deze stenen en het aanbrengen van een betere mengketel is het molenbedrijf in staat efficiënter en beter meel te produceren. Dit alles zonder dat de monumentale waarden van het moleninterieur worden aangetast. Over alle ontwikkelingen houdt De Hollandsche Molen nauw contact met de gemeente Delft. De vrijwilligers van de molen en Stichting Delftse molen De Roos zorgden ervoor dat een molentuin werd aangelegd. Hiertoe brachten zij zelf middelen op en volgend jaar wordt zichtbaar hoe op de molen te vermalen gewassen groeien en bloeien.

De activiteiten op de molen krijgen keer op keer gestalte door de goede samenwerking tussen de

molenaars, Stichting Delftse molen De Roos, de cliënten van Doel en het personeel van Ambacht.

Behartiging molenbiotoop van eigen molens

De Hollandsche Molen heeft actief een rol gespeeld rondom het bestemmingsplan Bacinol naast molen De Roos in Delft. Dit was een complexe casus, die uiteindelijk werd opgelost naar tevredenheid van alle betrokken partijen. Daarnaast heeft de vereniging in het verslagjaar aandacht besteed aan de omgevingsvergunningen nabij de molens De Speelman in Overschie en de Rijn en Lek in Wijk bij Duurstede.

Molenvrijwilligers

De Hollandsche Molen is alle vrijwilligers op de eigen molens uiteraard veel dank verschuldigd. Gelukkig is er tussen de mensen op kantoor in Amsterdam en de molenaars en andere vrijwilligers altijd een goed contact en weten zij elkaar goed te vinden. Ook in het bijzondere coronajaar. Hierdoor blijven zowel de vrijwilligers als de medewerkers van De Hollandsche Molen zich met extra energie inspannen voor de instandhouding en laten malen van onze eigen molens.

6. Organisatie

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering op 18 april werd vanwege de coronacrisis afgelast en uitgesteld naar oktober, waar de bijeenkomst online plaatsvond. De agenda beperkte zich tot de noodzakelijke onderdelen: het jaarplan, de begroting en de jaarrekening.

De afgelasting betekende dat ook feestelijke onderdelen, zoals de uitreiking van de Certificaten van Verdienste en de Getuigschriften voor de geslaagde vrijwillige molenaars vervielen.

De certificaten werden daarom in de loop van het jaar door de voorzitter van de vereniging op locatie overhandigd. Zo kreeg molenaar en molenmaker Rob Batenburg, het certificaat overhandigd in 'zijn' molen De Vrijheid in Schiedam. Walter, Gerben en Martijn Vaags van Vaags Molenwerken BV namen het certificaat in ontvangst in de werkplaats van het molenmakersbedrijf in Aalten.

De geslaagde vrijwillige molenaars ontvingen hun Getuigschrift over de post.

De Jaarprijzen van de Stichting Molengiftenfonds voor Vernuft en Volharding werden toegekend en op locatie persoonlijk overhandigd aan watermolendeskundige Herman Hagens uit Almelo, molenaar, instructeur en examiner Dirk-Jan Abelskamp uit Zutphen en molenschrijver en -onderzoeker Bob Poppen uit Uithuizen.

Bestuur

Het bestuur is in 2020 zes maal bij elkaar geweest. Onderwerpen die aan de orde kwamen waren onder andere de tussenevaluatie van het Molenfonds, het advies Netwerkorganisatie, het meerjarenbeleidsplan en jaarplannen en uiteraard de situatie van de organisatie en het molenveld in coronatijd.

Tevens heeft er één extra bestuursvergadering plaatsgevonden, gericht op het meerjarenbeleidsplan. Resultaat van deze bijeenkomst waren aandachtspunten die door de werkorganisatie zijn verwerkt. Er waren in het verslagjaar nauwelijks bijeenkomsten van jubilerende molens en molenopeningen. De bijeenkomsten die wel plaatsvonden staan hieronder in de tabel.

Wie	Datum	Gebeurtenis	Plaats
N. Salm	1 augustus	Opening Korenmolen De Hoop	Bavel
N. Bakker	12 september	Jubileum 25 jaar St. Poldermolens De Lege Midden	Grou
N. Bakker	25 september	Opening Molenmuseum 'Wereld van Windmolens'	Zaandam
N. Bakker	3 oktober	Opening Biksteenmolen De Vliet	Oostzaan

In het kader van het 100-jarig jubileum van de vereniging in 2023 heeft voorzitter Nico Papineau Salm het initiatief genomen om in de aanloop naar het jubileumjaar 100 molens te bezoeken. Hierbij maakt hij uitsluitend gebruik van het openbaar vervoer en de fiets. Vanwege de coronacrisis was hij medio oktober genoodzaakt zijn toer – tijdelijk – te onderbreken.

Hieronder een overzicht van de molens die hij reeds heeft bezocht.

Datum	Plaats	Molen
18 juni	Lisse (Z-H)	Lisserpoelmolen
25 juni	Geldermalsen (GLD)	Poldermolen
16 juli	Baambrugge (UT)	't Hoog en Groenland
18 juli	Zwiep (GLD)	Zwiepse Molen
25 juli	Terwolde (OV)	De Ooievaar
27 augustus	Warmond (Z-H)	Zwanburgermolen
29 augustus	Rijkevoort (N-B)	Luctor et Emergo
	Oploo (N-B)	De Korenbloem
	Oploo (N-B)	Watermolen
12 september	Soest (UT)	De Windhond
20 september	Vinkel (N_B)	De Vinkelse Molen
26 september	Veenendaal (UT)	De Vriendschap

Molenadviesraad

De Molenadviesraad is dit jaar slecht een keer bijeengekomen. De bijeenkomst in maart kwam te vervallen, die in november vond digitaal plaats. Op de agenda stonden de actuele corona ontwikkelingen, het advies 'Netwerkorganisatie' waarbij de prioritering van de conclusies is besproken, de tussenevaluatie van het Molenfonds en de samenstelling van de Molenadviesraad.

Examencommissie

De commissie heeft eenmaal vergaderd voor het organiseren van de voorjaarsexamens aan de hand van de opgave van kandidaten door Het Gilde van Vrijwillige Molenaars (GVM). Door de coronacrisis werden alle activiteiten vanaf 13 maart stilgelegd. De voorjaarsexamens konden hierdoor geen doorgang vinden en werden uitgesteld tot het najaar.

De commissievergadering in juni werd afgelast. Alle noodzakelijke regelingen werden digitaal afgehandeld. Ook de vergaderingen van de opleidingsraad in mei en november werden digitaal gehouden.

In september waren de maatregelen van de overheid zodanig dat de najaarsexamens konden doorgaan. Echter vanaf 13 oktober werden de maatregelen wederom aangescherpt waardoor er niet meer dan vier personen bijeen mochten zijn. Dit betekende dat voor de resterende examens de

examinering door drie in plaats van vier commissieleden is uitgevoerd.

De eisen waaraan een examenmolen (water- of windmolen) moet voldoen zijn vastgelegd en staan op de website van de vereniging.

Hoewel alle regelingen met betrekking tot de examinering zijn vastgelegd, zowel voor de toelatingsexamens (website GVM) als de landelijke examens (website DHM), blijkt in de praktijk dat er vaak misverstanden zijn en er fouten worden gemaakt met als gevolg mogelijke dupering van kandidaten. In overleg met het GVM werd daarom een stroomschema ontwikkeld ter verduidelijking van alle regelingen.

Door de coronacrisis werd er geen vooruitgang geboekt met betrekking tot de evaluatie van de aangepaste exameneisen voor watermolenaars.

Er waren geen inschrijvingen voor de najaarsexamens omdat het GVM, als gevolg van de coronasituatie, geen toelatingsexamens had afgenomen. Dit betekent dat de resultaten dit jaar alleen voortkomen uit die van de uitgestelde voorjaarsexamens.

In 2020 schreven 44 kandidaten zich in voor het examen windmolenaar, van wie er 40 slaagden. Voor het examen watermolenaar meldden zich in het verslagjaar vier kandidaten aan, die allen het examen met goed gevolg aflegden.

Stichting Molendocumentatie

Het jaar 2020 was ook voor de Stichting Molendocumentatie een bijzonder jaar vanwege de coronacrisis. Gelet op de leeftijd van de meeste vrijwilligers een onderwerp om rekening mee te houden. Gelukkig deden zich in het verslagjaar geen incidenten voor. Vanuit huis werd het documentatiewerk voortgezet, voor zover dat mogelijk was. Dit ging dan om het scannen van dia's, rubriceren van knipsels en metadateren van documenten. Voor het beheer van de bibliotheek lag dat moeilijker. Het wekelijkse overleg werd vanachter een beeldscherm voortgezet. Het professioneel scannen van het archief van voor 1950 via het project Metamorfoze van de Koninklijke Bibliotheek werd nagenoeg afgerond en leidde tot een grote stapel harde schijven met alle digitale documenten. Deze documenten moeten aan de database worden toegevoegd, maar wat belangrijker is, ze moeten ook vindbaar worden. Het sleutelwoord daarvoor is metadateren. Door kenmerken aan een bestand toe te voegen is het traceerbaar. Tekst is eenvoudig te doorzoeken, dus gedrukte stukken leveren niet zoveel werk op, eigenlijk alleen de koppeling aan het Ten Bruggencatenummer. Handgeschreven documenten moeten handmatig van kenmerken worden voorzien.

In 2020 werd aan twee belangrijke projecten begonnen. Een daarvan was het voorbereiden van de metadatering van deze handgeschreven documenten. Dit is veel werk en daarvoor worden in de loop van 2021 extra externe mensen gezocht die vanuit huis kunnen meehelpen aan de uitvoering (crowdsourcing). Ter voorbereiding werd gekozen voor een projectmatige aanpak om het proces goed te doordenken en vooraf te bepalen welke keuzes er gemaakt moeten worden. In de loop van 2021 kan de metadatering beginnen.

Het tweede project heeft daar alles mee te maken; er moet goed gecommuniceerd worden over het

werk van de SMD. Dat is de reden het uiterlijk van de website allemolens.nl aan te passen en bezoekers enthousiast te maken om op zoek te gaan naar molengegevens. Maar ook om op een aantrekkelijke manier mensen te werven aan deze metadatering mee te werken.

Een continu aandachtspunt is het aantal bezoekers van allemolens.nl. De doelstelling van 5% meer bezoekers werd gehaald. De stichting kijkt kritisch naar de functionaliteit en aantrekkelijkheid van de website en werkt aan een verbeterplan en een visie op de benadering van de gekozen doelgroepen. Het plan is bijna gereed.

CRM

Het CRM is de kern van ons relatie-contact systeem. Om nog beter gebruik te maken van het CRM werd geïnvesteerd in een zogenaamde 'add-on' waarmee nieuwsbrieven en formulieren kunnen worden gemaakt. Hier werd met name in de tweede helft van het verslagjaar hard aan gewerkt. In- en uitschrijven en bijhouden van relatiegegevens zijn een stuk eenvoudiger geworden. Ook kunnen onze marketing activiteiten verder worden uitgebreid.

Webwinkel

Er werden drie nieuwe producten aan het assortiment toegevoegd, waaronder een mondkapje. Dit product viel bij velen goed in de smaak. Tevens werd aan het einde van 2020 een nieuw verzendhuis gekozen, omdat het oude verzendbedrijf is gestopt.

Archief

Eenmaal per 10 jaar wordt het actieve archief van De Hollandsche Molen overgedragen aan de Stichting Molendocumentatie. De medewerkers hebben alles voorbereid zodat een externe partij hier begin 2021 daadwerkelijk de archieven kan deponeren. Tevens werd er beleid ontwikkeld op de verhouding tussen fysiek en digitaal archief. Digitaal is vanaf 1 januari 2021 leidend en hier werden procedures voor afgesproken, hetgeen het deponeren van het archief bij de Stichting Molendocumentatie eenvoudiger wordt.

Meerjarenbeleidsplan

In 2020 heeft De Hollandsche Molen een Meerjarenbeleidsplan ontwikkeld dat loopt van 2021 tot en met 2025. Om het plan te maken is met diverse externen gesproken. Samen met de eigen inzichten is deze inbreng is door bestuur en medewerkers verwerkt tot een uitdagend nieuw plan waar ook ons 100-jarig jubileum in valt.

Medewerkers

De medewerkers van de vereniging hebben evenals als de rest van Nederland een extra uitdaging ervaren. Thuiswerken werd de norm en online overleggen is inmiddels heel gewoon geworden. Het is een uitdaging om de teamgeest te behouden maar door elk begin van de week samen te doen, wat

extra aandacht te geven aan elkaar en natuurlijk een leuke jaarafsluiting met de online kerstborrel te organiseren is dat toch redelijk gelukt. We hopen natuurlijk dat 2021 anders wordt alhoewel het thuiswerken niet meer weg te denken zal zijn.

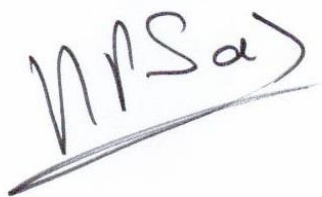
In het verslagjaar traden twee nieuwe medewerkers in dienst bij de vereniging, een medewerker financiën en een medewerker, gedetacheerd bij de Molenfederatie Noord-Holland om daar het molenconsulentschap vorm te geven.

Financiën

In 2020 werd advies uitgebracht over het financiële beleid van De Hollandsche Molen. De conclusie is om de financiële administratie in te richten op basis van projecten. Zo kunnen de financiële rapportages en de management informatie meer worden toegespitst op de wensen van directie en bestuur.

Amsterdam, maart 2021

Namens het bestuur

Drs. N. Papineau Salm (voorzitter)
Mevrouw J. Zwerver-Roerig (vice-voorzitter)
Drs. R.C. Boeder (penningmeester)
Dhr. A.V. de Kok (secretaris)
Dhr. H.P.A. van Erve

De directie

N.M.D.M. Bakker

Samengevoegde jaarrekening 2020

Samengevoegde balans per 31 december 2020

ACTIVA

	31-dec-20	31-dec-19
I Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
in het kader van de doelstelling	1.419	9.934
Materiële vaste activa		
in het kader van de doelstelling	205.702	214.818
Materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering van de eigen organisatie	683.929	705.138
Materiële vaste activa - vastgoed beleggingen	437.234	393.745
Totaal vaste activa	1.328.284	1.323.635
VIJF Vlottende activa		
2 Voorraden	19.210	21.570
3 Vorderingen	513.837	590.581
4 Effecten	2.052.456	2.128.996
5 Liquide middelen	2.520.886	3.473.536
Totaal vlottende activa	5.106.389	6.214.683
Totaal activa	6.434.673	7.538.318

PASSIVA

	31-dec-20	31-dec-19
6 Reserves		
Continuïteitsreserve	1.078.932	859.270
Bestemmingsreserves	359.030	423.474
Reserve financiering activa	891.050	929.890
Reserve doelbesteding	247.939	517.349
	2.576.951	2.729.983
7 Fondsen		
Bestemmingsfondsen	1.040.505	956.320
	1.040.505	956.320
Totaal Reserves en Fondsen	3.617.456	3.686.303
8 Langlopende schulden	104.200	107.840
9 Kortlopende schulden		
Belastingen en sociale premies	34.153	40.953
Overige schulden en overlopende passiva	2.678.864	3.703.222
Totaal kortlopende schulden	2.713.017	3.744.175
Totaal schulden	2.817.217	3.852.015
Totaal passiva	6.434.673	7.538.318

Samengevoegde staat van baten en lasten

BATEN	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
11 Baten van Particulieren	562.027	478.597	488.228
12 Baten van Bedrijven	19.485	15.877	4.305
13 Baten van Loterijorganisaties	632.327	725.000	692.133
14 Baten van Overheden	599.649	731.957	817.360
15 Baten van Andere Organisaties	254.956	235.230	351.133
Som van de geworven baten	2.068.444	2.186.661	2.353.159
16 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	56.314	60.650	117.976
Som der baten	2.124.758	2.247.311	2.471.135
LASTEN	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Besteed aan doelstellingen			
21 Draagvlakverbreding	654.306	745.042	815.871
22 Belangenbehartiging	147.627	213.893	113.083
23 Advisering	116.220	81.541	97.190
24 Fondsen t.b.v. derden	1.031.527	1.081.898	1.364.349
25 Eigen molens	100.318	167.027	151.703
	2.049.998	2.289.401	2.542.196
26 Werving baten	68.776	100.958	68.509
27 Beheer en administratie	141.700	110.876	114.569
Som der lasten	2.260.474	2.501.235	2.725.274
Saldo voor financiële baten en lasten	135.716-	253.924-	254.139-
30 Saldo financiële baten en lasten	66.869	111.725	271.677
Saldo van baten en lasten	68.847-	142.199-	17.538
Resultaatsbestemming			
Mutatie bestemde fondsen	84.185	738	123.534-
Mutatie bestemde reserves	64.444-	42.262	281.901
Mutatie Continuïteitsreserve	219.662	120.138	109.061
Mutatie Reserve financiering activa	38.840-	41.680-	36.961-
Mutatie Reserve doelbesteding	269.410-	263.658-	212.929-
Saldo resultaatsbestemming	68.847-	142.199-	17.538

Kasstroomoverzicht

	2020		2019	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo van baten en lasten		-68.847		17.538
Aanpassingen voor:				
Afschrijving materiële en immateriële vaste activa	38.840		-45.731	
Toevoeging aan (bestemde) fondsen en bestemde reserves	0		0	
		38.840		-45.731
Veranderingen in vlottende middelen:				
Vorraden	2.360		-1.903	
Vorderingen	76.744		-74.537	
Kortlopende schulden	-1.031.158		-124.721	
		-952.054		-201.161
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-982.061		-229.355
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële en immateriële vaste activa	0		1.861	
Desinvesteringen materiële en immateriële vaste activa	0		-84.553	
Investerings in Materiële vaste a.-vastgoed beleggingen	43.490		52.084	
Desinvesteringen materiële vaste a.-vastgoed beleggingen	0		0	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-43.490		30.608
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing langlopende schulden	-3.640		-3.424	
Nieuwe langlopende schuld	0		0	
Onttrekking aan beleggingen	76.540		-208.634	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		72.900		-212.058
Mutatie liquide middelen		-952.650		-410.805

Toelichting behorende tot de samengevoegde jaarrekening

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van de nieuwe Richtlijn 650 (fondsenwervende instellingen) van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd.

Groepsrelaties en voornaamste activiteiten

Vereniging De Hollandsche Molen vormt een groep met één andere instelling, te weten stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens (FAOM). De groepsrelaties worden in het onderstaande toegelicht. Voor de groep is een samengevoegde jaarrekening opgesteld, om inzicht te geven in de resultaten en vermogenspositie van de groep.

Het bestuur van de vereniging De Hollandsche Molen heeft besloten dat vermogensbestanddelen kunnen worden overgedragen aan de stichting FAOM. Deze stichting beheert de overgedragen vermogensbestanddelen. Het bestuur van deze stichting wordt statutair gevormd door de voorzitter, secretaris en penningmeester van vereniging De Hollandsche Molen, aangevuld met twee overige leden. Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens stelt jaarlijks, aan de hand van de jaarbegroting van de vereniging, de voor dat verenigingsjaar benodigde financiële middelen beschikbaar, voor zover de overgedragen vermogensbestanddelen inclusief de waardeinstijging of -vermindering door beleggingsresultaten daartoe toereikend zijn. Voor de stichting wordt ook een eigen jaarrekening opgesteld. Het aantal geplande activiteiten van de vereniging en de financiële omvang daarvan wordt onder andere bepaald door de opbrengsten van het vermogen van de vereniging.

Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens is opgericht op 9 maart 1972 en is gevestigd te Amsterdam en heeft ten doel de vereniging De Hollandsche Molen in de gelegenheid te stellen molens aan te kopen, te restaureren en te onderhouden. Om dat doel te bereiken verwerft, administreert en beheert de stichting fondsen in algemene zin en fondsen op naam. De stichting beheert voor de vereniging tevens alle ontvangen schenkingen en nalatenschappen. Feitelijk beheert de stichting het vermogen van de vereniging. Om de continuïteit van de vereniging te waarborgen, heeft de stichting zich garant gesteld voor het exploitatietekort van de vereniging in enig jaar. De stichting heeft op 7 juli 2016 haar overeenkomst opnieuw bevestigd met MeesPierson B.V. voor het vermogensbeheer van de beleggingsportefeuille en voor beleggingsadvies. Deze overeenkomst wordt jaarlijks besproken. Het vermogensbeheer en de advisering worden uitgevoerd binnen de randvoorwaarden van het door het bestuur vastgestelde beleggingsbeleid.

Het resultaat van stichting FAOM was € 68.847 negatief. De Reserves en Fondsen van stichting FAOM bedroegen € 2.535.868.

Grondslagen voor samenvoeging (consolidatie)

De samengevoegde jaarrekening omvat de financiële gegevens van vereniging De Hollandsche Molen en haar groepsmaatschappijen. Groepsmaatschappijen zijn partijen waarin vereniging De Hollandsche Molen een meerderheidsbelang heeft en/of waarop overwegende invloed wordt uitgeoefend. Bij de bepaling of overwegende invloed wordt uitgeoefend, worden financiële instrumenten, die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken.

In de samengevoegde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep behaalde resultaten. De groepsmaatschappijen zijn integraal samengevoegd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Richtlijn

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van Richtlijn 650 (fondsenwervende instellingen) van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafprijs, verminderd met afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Bij de molens wordt rekening gehouden met een restwaarde van € 1. De aanwezige historische documentatie in de Molen Documentatie Collectie heeft geen aanschafprijs, maar heeft een belangrijke historische waarde. Deze post is gewaardeerd op p.m.

Vastgoedbeleggingen

De ter belegging aangehouden onroerend goed is gewaardeerd tegen de kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen tot maximaal 100% WOZ waarde.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Molens : 3 1/3, restwaarde € 1.
- Gebouw Zeeburgerdijk 133-139, Amsterdam : 2 1/2. (tot max. 100% WOZ-waarde)
- Renovatiekosten Delft en Edam : 3 1/3.
- Verbouwkosten en inbouwapparatuur : 10.

Inventaris:

- Kantoormachines en computerapparatuur : 33 1/3.
- Kantoorssoftware : 20-33 1/3.
- Kunst : 0.
- Overige inventaris : 10.

Componentenbenadering

De Vereniging hanteert de zogenoemde componentenbenadering hetgeen inhoudt dat belangrijke bestanddelen van een materieel vast actief afzonderlijk worden afgeschreven. De afschrijving vangt aan wanneer het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik. De afschrijving stopt bij buitengebruikstelling of wanneer het actief is gedesinvesteerd. De afschrijvingskosten worden verwerkt in de staat van baten en lasten. Deze stelselwijziging is op grond van de overgangsbepaling die hiervoor in de RJ is opgenomen, in afwijking van de bestaande RJ richtlijn over stelselwijzigingen, prospectief verwerkt. Dit houdt in dat de componentenbenadering voor groot onderhoud alleen op nieuwe componenten van materiële vaste activa van toepassing is. En hoeft niet met terugwerkende kracht toegepast te worden op (componenten van) materiële vaste activa die al vóór 1 januari 2019 in de balans zijn verwerkt.

Impairment of vervreemding van vaste activa

De vereniging verantwoordt materiële vaste activa in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Volgens deze grondslagen dienen activa met een lange levensduur te worden beoordeeld op impairment wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een

actief te vergelijken met de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom, wordt een bedrag voor impairment ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde van het actief. Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere marktwaarde, onder aftrek van verkoopkosten. In het huidige verslagjaar is geen bedrag voor impairment geboekt.

Beleggingen

De beleggingen (inclusief de obligaties) zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde.

Voorraad

De voorraden zijn gewaardeerd tegen aanschafprijs, eventueel verminderd met een voorziening voor incourantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Vorderingen op grond van nog niet afgewikkelde nalatenschappen worden op basis van de akte van verdeling gedaan.

Continuïteitsreserve

De maximale omvang van de continuïteitsreserve bedraagt anderhalf maal de uitvoeringskosten van het boekjaar. Dit maximum is ontleend aan de GDN-richtlijn 'Reserves Goede Doelen'.

Reserve Doelbesteding

Dit is de reserve die aangehouden wordt ten behoeve van de doelbesteding van de vereniging.

Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve betreft onder andere de reserve die bestaat voor molen De Roos, de reserve voor het Molenfonds, het Koos Andriessen Moleneducatiefonds, het Jongerenfonds Molens en de egaliseringsreserve voor het geschonken meubilair. De laatste is in 2019 geheel afgeschreven ten gunste van de reserve doelbesteding. De reserve financiering activa voor doelstellingen is even groot als de materiële vaste activa in het kader van de doelstelling (computers en dergelijke). De reserve financiering activa voor bedrijfsvoering is even groot als de materiële vast activa voor de bedrijfsvoering (gebouwen).

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen betreffen fondsen waaraan door derden een bestemming is gegeven.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn schulden van langer dan één jaar. Deze zijn gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bevatten schulden en vooruit ontvangen bedragen korter dan een jaar.

Baten uit fondsenwerving

Onder baten uit fondsenwerving wordt verstaan de baten uit fondsenwervende activiteiten.

Kosten uit fondsenwerving

Onder kosten uit fondsenwerving wordt verstaan de ter zake van fondsenwervende activiteiten gemaakte direct toerekenbare kosten, evenals de aan fondsenwervende activiteiten toegerekende indirecte (uitvoerings)kosten.

Lasten op grond van de doelstelling

Onder lasten op grond van de doelstelling wordt verstaan de directe kosten voor activiteiten, gericht op het verwezenlijken van de statutaire doelstellingen van de Vereniging.

Financiële baten en lasten

Onder financiële baten en lasten wordt verstaan interestbaten en -lasten, evenals de resultaten uit de effectenportefeuille.

Pensioenlasten

De Hollandsche Molen is aangesloten bij het pensioenfonds Zorg en Welzijn. Deze verplicht de vereniging slechts tot het betalen van de overeengekomen premie. Verplichtingen in verband met te betalen premies in het kader van de pensioenregeling worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen in de periode waarover de premies zijn verschuldigd.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Toelichting op de balans

I. Vaste activa

	2020	2019
Immateriële vaste activa in het kader van de doelstelling	1.419	9.934
Materiële vaste activa in het kader van de doelstelling	205.702	214.818
Materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering eigen organisatie	683.929	705.138
Materiële vaste activa - vastgoed beleggingen	437.234	393.745
	<u>1.328.284</u>	<u>1.323.635</u>

Het verloop van de vaste activa in het kader van de doelstelling is als volgt:

	Molens en bijbehorend OG 2020	Molen Documentatie Collectie 2020	Immateriële Vaste Activa 2020	Totaal Vaste Activa i.h.k v/d doelstelling 2020
Cumulatieve aanschafwaarde 1/1/2020	273.616	p.m.	42.575	316.191
Cumulatieve afschrijving 1/1/2020	-58.798	p.m.	-32.641	-91.439
Boekwaarde 1/1/2020	<u>214.818</u>	<u>p.m.</u>	<u>9.934</u>	<u>224.752</u>
Mutaties in de boekwaarde				
* Investerings	0	p.m.	0	0
* Desinvesterings	0	p.m.	0	0
* Afschrijvingen	-9.116	p.m.	-8.515	-17.631
* Afschrijvingen desinvesterings	0	p.m.	0	0
	<u>-9.116</u>	<u>p.m.</u>	<u>-8.515</u>	<u>-17.631</u>
Cumulatieve aanschafwaarde 31/12/2020	273.616	p.m.	42.575	316.191
Cumulatieve afschrijving 31/12/2020	-67.914	p.m.	-41.156	-109.070
Boekwaarde 31/12/2020	<u>205.702</u>	<u>p.m.</u>	<u>1.419</u>	<u>207.121</u>

De molens zijn aangekocht of verkregen in het kader van de doelstelling. De WOZ-waarde van de molens tezamen bedraagt € 457.001 (2019: € 506.001) (zie bijlage D).

Het verloop van de materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering van de eigen organisatie is als volgt:

	Gebouwen en terreinen (incl. verbou- wingskosten)	Inventaris en overige materiële vaste activa	Totaal Gebouwen en Inventaris 2020	Materiële vaste activa vastgoed beleggingen
Cumulatieve aanschafwaarde 1/1/2020	588.636	309.984	898.620	393.745
Cumulatieve afschrijving 1/1/2020	-56.832	-136.650	-193.482	0
Boekwaarde 1/1/2020	531.804	173.334	705.138	393.745
Mutaties in de boekwaarde				
* Investerings	0	0	0	43.490
* Desinvesterings	0	0	0	0
* Afschrijvingen	0	-21.209	-21.209	0
* Afschrijvingen desinvesterings	0	0	0	0
	0	-21.209	-21.209	43.490
Cumulatieve aanschafwaarde 31/12/2020	588.636	309.984	898.620	437.234
Cumulatieve afschrijving 31/12/2020	-56.832	-157.859	-214.691	0
Boekwaarde 31/12/2020	531.804	152.125	683.929	437.234

De WOZ-waarde (per 1 januari 2020) van het kantoorgedeelte aan de Zeeburgerdijk te Amsterdam bedraagt € 754.000 (2019: € 656.000). Voor het kantoorpand is geen afschrijving conform regelgeving omdat de boekwaarde gelijk is aan de restwaarde.

De materiële vaste activa – vastgoedbeleggingen betreffen de appartementen aan de Zeeburgerdijk 135 en 137 te Amsterdam, die worden verhuurd aan derden. De WOZ-waarde (per 1 januari 2020) van de twee appartementen aan de Zeeburgerdijk te Amsterdam bedraagt € 851.000 (2019: € 768.000). Over de vastgoedbeleggingen was geen afschrijving omdat de boekwaarde gelijk is aan de restwaarde.

Onroerend goed Zeeburgerdijk te Amsterdam

De Hollandsche Molen is gehuisvest op de Zeeburgerdijk 139 te Amsterdam. Op 14 juli 2000 werd het pand door Woonstichting De Key in eigendom overgedragen aan de vereniging i.c. De Koningspil B.V. (destijds een BV van de Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens) tegen betaling van de koopsom van € 680.670,32.

Het pand Zeeburgerdijk 133 - 139 is gebouwd in 1971 en bestaat uit:

- Het appartement Zeeburgerdijk 135;
- het appartement Zeeburgerdijk 137;
(beide appartementen zijn verhuurd)
- Op de begane grond bevinden zich de kantoor- en werkruimten van het verenigingsbureau. Op de 1^e verdieping (voormalig nr. 133) is het documentatiecentrum van de vereniging ingericht. Op deze verdieping is ook een vergaderruimte.

Op 20 december 2012 werd het pand door de vennootschap Koningspil B.V. in eigendom overgedragen aan stichting FAOM. De kantoorruimten zijn door stichting FAOM verhuurd aan de Vereniging. De huursom bedraagt € 45.515 per jaar. Per 9 december 2013 is het pand gesplitst.

2. Voorraden

De voorraad betreft de voorraad artikelen, die in de (web)winkel van de vereniging worden verkocht.

	2020	2019
Winkelvoorraad	20.460	22.530
Voorziening incurante voorraad	-1.250	-960
	<u>19.210</u>	<u>21.570</u>

3. Vorderingen

	2020	2019
Overige vorderingen	464.985	576.687
Overlopende activa	48.852	13.894
	<u>513.837</u>	<u>590.581</u>

Overige vorderingen

	2020	2019
Vorderingen uit hoofde van nalatenschappen en legaten:		
* Nalatenschap van Gogh	0	100.000
Te ontvangen bedragen	60.241	70.773
Te vorderen dividendbelasting	4.639	4.639
Overige	400.105	401.275
	<u>464.985</u>	<u>576.687</u>

Overlopende activa

	2020	2019
Vooruitbetaalde kosten	48.852	13.894
	<u>48.852</u>	<u>13.894</u>

Met de gewijzigde richtlijn 650 die vanaf boekjaar 2017 verplicht is, wordt de toekenning van de BGL over het huidige boekjaar direct als vordering opgenomen onder overige vorderingen. Dit verklaart € 400.000 in de overige vorderingen.

4. Effecten

De effecten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2020	2019
Aandelen:		
* Beursgenoteerd	955.010	849.861
* Wijnaendts-Luijten Fonds (beursgenoteerde aandelen)	0	88.539
Obligaties:		
* Marktwaaarde	1.097.446	972.372
* Wijnaendts-Luijten Fonds (beursgenoteerde obligaties)	0	218.224
	<u>2.052.456</u>	<u>2.128.996</u>

Mutaties effectenportefeuille

Mutaties in 2020 ten opzichte van 2019	2020	2019
Stand per 1 januari	2.128.996	1.920.362
Mutaties in de boekwaarde:		
* Aankopen	159.130	11.399
* Verkopen en uitlotingen	-261.079	0
* Koersverschillen	25.409	197.235
Stand per 31 december	<u>2.052.456</u>	<u>2.128.996</u>

Ten behoeve van het beheer van het vermogen en de fondsen op naam is op 7 juli 2016 tussen de stichting en MeesPierson B.V. (thans ABN AMRO Mees Pierson) een “overeenkomst van Effectendienstverlening” herbevestigd waar na evaluatie in eerdere jaren op verzoek van het bestuur het beleggingsbeleid herzien. Belangrijke elementen hieruit zijn:

1. Uitgangspunt voor het Fonds is behoud van vermogen op lange termijn en inkomsten ter dekking van uitgaven.
2. Keuze voor een defensief beleggingsbeleid met een vermogensmix van 30% zakelijke waarden (aandelen en alternatieve beleggingen) en 70% vastrentende waarden (obligaties en liquiditeiten), met resp. bandbreedtes van 20-40% en 50-80%.
3. Aansluiting bij de door het GDN gemaakte richtlijn duurzaam beleggen.
4. Streefrendement van gemiddeld 5% per jaar.

Aan en verkopen worden met name gedaan om te voldoen aan het defensief beleggingsbeleid en om de vermogensmix binnen de bandbreedte te houden. Tevens spelen kosten en duurzaamheid van fondsen een rol om eventueel over te gaan tot aan en verkoop.

Ten opzichte van de waardering van de effecten per 1 januari van het huidige boekjaar is er een positief koersverschil op de effecten vanwege de koersen per 31 december van het huidige boekjaar.

Voor een uitsplitsing van de effecten, zie tabel E in de bijlagen.

5. Liquide middelen

	2020	2019
Kas	270	332
ABN-AMRO Bank	848.768	519.703
ABN-AMRO Bank Wijnaendts-Luijten Fonds	0	77.645
ABN-AMRO Bank Fonds Van Lange	2.568	2.568
ING	1.028.196	1.692.988
ING Spaarrekening	366.080	999.939
Rabobank	275.004	180.361
Kruisposten	0	0
	<u>2.520.886</u>	<u>3.473.536</u>

De ING rekening heeft een hoog saldo omdat de vereniging ten behoeve van het Molenfonds in 2018 een bedrag van € 3,5 miljoen heeft ontvangen van het ministerie van OC&W ten behoeve van bijdragen aan groot onderhoud bij molens. Vanwege de lage rente van de bank is dit bedrag ook in het huidige boekjaar niet geheel doorgeboekt naar de spaarrekening. De toename van de liquide middelen bij ABN-AMRO is ontstaan vanwege een nalatenschap.

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

6. Reserves

Het eigen vermogen betreft zowel het vrij besteedbare vermogen als het vastgelegd vermogen.

Verloopstaat	Contin.	Reserve	Bestemm.	Reserve	Bestemm.	Totaal
Reserves en Fondsen	Reserve	Doel- besteding	reserves	financiering activa	fondsen	
Stand per 1 jan 2020	859.270	517.349	423.474	929.890	956.320	3.686.303
Resultaatsbestemming 2020	219.662	-372.694	0	0	84.185	-68.847
Onttrekkingen						
bestemmingsreserves		132.144	-132.144			0
Toevoeging						
bestemmingsreserves		-67.700	67.700			0
Mutatie Reserve financiering						
activa		38.840		-38.840		0
Overige mutaties						0
Stand per 31 dec 2020	<u>1.078.932</u>	<u>247.939</u>	<u>359.030</u>	<u>891.050</u>	<u>1.040.505</u>	<u>3.617.456</u>
(na resultaatbestemming)						

Algemene reserves	2020	2019
Continuïteitsreserve	1.078.932	859.270
Reserve doelbesteding	247.939	517.349
	<u>1.326.871</u>	<u>1.376.619</u>

De maximale omvang van de continuïteitsreserve bedraagt anderhalf maal de uitvoeringskosten van het boekjaar (1,5 maal € 722.702). Dit maximum is ontleend aan de Goede Doelen Nederland richtlijn 'Reserves Goede Doelen'. De Hollandsche Molen blijft hier binnen. De omvang van de continuïteitsreserve garandeert dat het werk van de vereniging voortgezet kan worden, ook in tijden van economische teruggang en mogelijke afname van de vermogensbestanddelen.

De reserve doelbesteding wordt aangehouden ten behoeve van de doelbesteding van de vereniging.

Bestemmingsreserves	2020	2019
Bestemmingsreserve Egalisatiereserve geschonken meubilair	0	0
Bestemmingsreserve Molenfonds	109.043	118.255
Bestemmingsreserve Jongerenfonds Molens	75.000	75.000
Bestemmingsreserve Onderhoudsfonds De Roos	2.694	2.694
Bestemmingsreserve Koos Andriessen Moleneducatiefonds	172.293	227.525
	<u>359.030</u>	<u>423.474</u>

	2020	2019
Bestemmingsreserve Egalisatiereserve geschonken meubilair		
Stand op 1 januari	0	36.926
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	0	-36.926
Stand op 31 december	0	0

De bestemmingsreserve egalisatiereserve geschonken meubilair is in 2019 opgeheven.

	2020	2019
Bestemmingsreserve Koos Andriessen Moleneducatiefonds		
Stand op 1 januari	227.525	0
Toevoegingen	0	230.000
Onttrekkingen	-55.232	-2.475
Stand op 31 december	172.293	227.525

De bestemmingsreserve Koos Andriessen Moleneducatiefonds is ontstaan dankzij een nalatenschap van oud-minister Koos Andriessen en wordt aangewend voor projecten om kinderen in de basisschool leeftijd een molen te laten bezoeken.

	2020	2019
Bestemmingsreserve Molenfonds		
Stand op 1 januari	118.255	101.953
Toevoegingen	67.700	79.317
Onttrekkingen	-76.912	-63.015
Stand op 31 december	109.043	118.255

De bestemmingsreserve Molenfonds wordt gevuld door de opbrengsten uit het geoormerkt werven via de BankGiro Loterij en wordt besteed aan fondsenwerving.

Bestemmingsreserve Jongerenfonds Molens	2020	2019
Stand op 1 januari	75.000	0
Toevoegingen	0	75.000
Onttrekkingen	0	0
Stand op 31 december	75.000	75.000

De bestemmingsreserve Jongerenfonds Molens is ontstaan uit de Prins Bernhard Cultuurfonds Prijs welke de vereniging in 2019 heeft mogen ontvangen. Dit fonds voor en door jongeren is bedoeld om meer jongeren in de leeftijd van 14-25 jaar bij de molen te betrekken.

Bestemmingsreserve Onderhoudsfonds De Roos	2020	2019
Stand op 1 januari	2.694	2.694
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	0	0
Stand op 31 december	2.694	2.694

De bestemmingsreserve Onderhoudsfonds De Roos is bestemd voor het onderhoud van molen de Roos in Delft.

Het beleid van De Hollandsche Molen is er niet op gericht om de reserves autonoom te laten groeien. Indien de reserves groot genoeg zijn om het werk van de vereniging structureel en voor langere tijd mogelijk te maken, is er bij toename van deze reserves ruimte voor specifieke bestedingen. Dat moment is echter nog niet bereikt.

Reserve financiering activa	2020	2019
Reserve financiering activa voor doelstellingen	207.121	224.752
Reserve financiering activa voor bedrijfsvoering	683.929	705.138
	<u>891.050</u>	<u>929.890</u>

Reserve activa voor doelstellingen

De reserve activa voor doelstelling omvat die activa die in het kader van de doelstelling zijn vastgelegd. Deze activa hebben betrekking op de activa van molens en bijbehorend onroerend goed. Deze reserve kan daardoor niet vrij worden besteed. Een mutatie in de activapost molens en bijbehorend onroerend goed leidt tot overeenkomstige mutaties in deze reserve.

Reserve activa voor bedrijfsvoering

De reserve activa voor bedrijfsvoering omvat de activaposten (gebouwen en terreinen, inventaris en overige materiële vaste activa) waarin middelen zijn vastgelegd ten behoeve van de bedrijfsvoering. Om deze reden zijn deze middelen niet vrij besteedbaar.

7. Fondsen

Bestemmingsfondsen

	2020	2019
Molenfondsen	476.123	402.623
Bestemmingsfonds van Toorn Scholtenstichting	14.655	0
Bestemmingsfonds Ornsteinfonds	15.000	0
Fonds Van Lange	142.887	142.887
Stokhuyzen Publicatie Fonds	31.755	51.852
Wijnaendts-Luijten Fonds	360.085	358.958
	<u>1.040.505</u>	<u>956.320</u>

Molenfondsen

Dit fonds is ten behoeve van molens in Nederland. In het huidige boekjaar zijn voor €186.500 toekenningen gedaan (zie hoofdstuk 24).

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2020	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2019
Stand per 1 januari	402.623	-236.004
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* Toevoegingen	260.000	260.000
* Ontrekkingen	-186.500	-378.627
	<u>476.123</u>	<u>402.623</u>

Met de gewijzigde richtlijn 650 die vanaf boekjaar 2017 verplicht is, wordt de toekenning van het BGL in het huidige boekjaar over het vorige boekjaar direct als vordering opgenomen onder overige vorderingen ten gunste van het bestemmingsfonds Molenfondsen. Dit verklaart € 400.000 van het saldo in het Molenfondsen.

Van Toorn Scholtenstichting

Dit fonds is ten behoeve van speciale molenprojecten. De Van Toorn Scholten Stichting kent De Hollandsche Molen een bedrag van € 100.000 toe in 2020. Een overzicht van de projecten welke een bijdrage hebben ontvangen is te vinden bij paragraaf 24. Fondsen t.b.v. derden. De Van Toorn Scholten Stichting wil dat nog niet toegekende gelden in een bestemmingsfonds toegevoegd worden. In het huidige boekjaar zijn voor €85.345 toekenningen gedaan.

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2020	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2019
Stand per 1 januari	0	7.200
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* Toevoegingen	100.000	140.000
* Ontrekkingen	-85.345	-147.200
	<u>14.655</u>	<u>0</u>

Bestemmingsfonds Ornsteinfonds

Het Ornsteinfonds wil educatieve projecten stimuleren, die lessen op (onder andere) scholen over molens bevorderen. Het fonds stimuleert projecten die op hedendaagse en vernieuwende wijze de kinderen op educatieve wijze betreft bij de monumentale molens. In het huidige boekjaar heeft geen onttrekking plaats gevonden.

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2020	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2019
Stand per 1 januari	0	0
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* Toevoegingen	15.000	0
* Ontrekkingen	0	0
	<u>15.000</u>	<u>0</u>

Fonds Van Lange

Dit betreft een nalatenschap “onder de last om deze erfenis te gebruiken voor de aankoop van onroerende zaken in de Provincie Utrecht”. In het huidige boekjaar heeft geen onttrekking plaats gevonden.

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2020	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2019
Stand per 1 januari	142.887	142.887
Onttrekking	0	0
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* ontvangen rente	0	0
	<u>142.887</u>	<u>142.887</u>

Stokhuyzen Publicatie Fonds

Dit fonds betreft een in 1998 ontvangen nalatenschap. In overleg met de nabestaanden van mevrouw C. Stokhuyzen is door het bestuur besloten deze nalatenschap te bestemmen ten behoeve van publicatie doeleinden. In het huidige boekjaar heeft er een onttrekking plaats gevonden van €20.097 voor een bijdrage aan het project Watermolenlandschappen en Klimaatadaptatie.

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2020	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2019
Stand per 1 januari	51.852	51.852
Onttrekking	-20.097	0
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* ontvangen rente	0	0
	<u>31.755</u>	<u>51.852</u>

Wijnaendts-Luijten Fonds

Dit fonds betreft een in 1995 ontvangen nalatenschap. Het rendement van dit op bankrekeningen aangehouden of in obligaties belegde vermogen wordt in het jaar volgend op het boekjaar ter beschikking gesteld voor het onderhoud aan molens in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Van het rendement wordt 10% toegevoegd aan het kapitaal van het fonds en 10% aan vereniging De Hollandsche Molen verstrekt wegens verrichte werkzaamheden. Aan het fonds kan € 11.270 worden toegevoegd door het rendement. In het kader van de resultaatbestemming wordt € 10.143 uit het fonds onttrokken waarvan € 1.127 aan De Hollandsche Molen.

	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2020	Na voorstel bestemming exploitatie- saldo 2019
Stand per 1 januari	358.958	356.665
Bestemming/verdeling exploitatiesaldo:		
* Toevoegingen	11.270	22.931
* Onttrekkingen	-10.143	-20.638
	<u>360.085</u>	<u>358.958</u>

Rendement WLF

Totaal rendement	11.270	22.931
10% rendement voor DHM	1.127	2.293
10% rendement toevoeging voor WLF	1.127	2.293
80% rendement verplichting van WLF	9.016	18.345

8. Langlopende schulden

	2020	2019
Restauratiefonds Hypotheek Edam 1,5% rente	73.674	76.233
Restauratiefonds Hypotheek Edam 2,5% rente	30.526	31.607
	<u>104.200</u>	<u>107.840</u>

In 2015 is de woning in de molen te Edam gerenoveerd. Hiervoor is een hypotheek opgenomen bij het Nationaal Restauratiefonds waarmee een deel van de kosten is gedekt. De Molen van de Zuidpolder, inclusief huuropbrengsten, zijn onderpand. Het betreft twee leningdelen met een rentepercentage van 1,50% en 2,50% en een resterende looptijd van respectievelijke 285 en 288 maanden. Het eerste leningdeel is ingegaan op 1 oktober 2014 en het tweede leningdeel is ingegaan op 1 januari 2015. Een bedrag van €3.640,24 werd in het huidige boekjaar afgelost. Verwacht wordt dat in het komende boekjaar een bedrag van ongeveer €3.700 wordt afgelost.

9. Kortlopende schulden

	2020	2019
Belastingen en sociale premies	34.153	40.953
Overige schulden en overlopende passiva	2.678.864	3.703.222
	<u>2.713.017</u>	<u>3.744.175</u>

Belastingen en sociale premies

	2020	2019
Omzetbelasting	-1.149	7.145
Loonheffing	35.302	33.808
	<u>34.153</u>	<u>40.953</u>

Omzetbelasting

In 2015 heeft de Belastingdienst een uitspraak gedaan welke van onze activiteiten BTW-plichtig zijn en welke niet. Onze activiteiten van molenbiotoopadviezen en molenaarsexamens zijn aangemerkt als diensten van sociaal-culturele aard die vrijgesteld zijn van BTW. De producten in de winkel vallen binnen de sociaal culturele vrijstelling. De verhuur van enkele molens is BTW plichtig. Dit is verwerkt in de baten en lasten van de molens.

Overige schulden en overlopende passiva

	2020	2019
Aangegane verplichtingen uit ontvangen middelen:		
* Rijkssubsidies	534.758	941.006
* Wijnaendts-Luijten Fonds	9.476	18.345
* Gravin van Bylandt Stichting	56.046	74.046
* Van Toorn-Scholten Stichting	135.398	132.052
* BankGiro Loterij	429.327	485.827
Crediteuren	29.823	67.071
Te betalen overige kosten	187.329	48.582
Vooruitontvangen contributies	260	826
Vooruitontvangen bedragen	70.581	75.241
Vooruitontvangen subsidies	774.997	1.264.437
Vooruitontvangen BankGiro Loterij gelden	372.556	537.184
Reservering vakantiedagen	55.568	38.508
Reservering vakantiegeld	22.152	17.488
Overige	593	2.609
	<u>2.678.864</u>	<u>3.703.222</u>

Rijkssubsidies

In 2018 ontving De Hollandsche Molen een bijdrage van 3,5 miljoen euro van het ministerie van OC&W voor het Molenfonds. Dit bedrag wordt in de periode 2018-2022 uitgegeven middels bijdragen voor restauraties en groot onderhoud.

Wijnaendst-Luijten Fonds

De opbrengst uit het Wijnaendts-Luijten fonds komt ten goede aan de molens in de Alblasserwaard en wordt verdeeld over 4 moleneigenaren.

Aangegane verplichtingen uit ontvangen middelen Gravin van Bylandt Stichting

In het huidige boekjaar ontving De Hollandsche Molen van de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting een bedrag van € 26.000 voor bijdragen in het molenbehoud. Een specificatie van de toekenningen is opgenomen in hoofdstuk 24.

Aangegane verplichtingen uit ontvangen middelen Van Toorn-Scholten Stichting

Deze stichting stelt De Hollandsche Molen in staat een bijdrage te doen aan unieke en specifieke molenprojecten. De vereniging verzorgt voor de stichting de selectie, toekenningen en uitbetalingen van bedragen na voltooiing van de betreffende projecten. Een overzicht van de projecten welke een bijdrage hebben ontvangen is te vinden bij paragraaf 24. Fondsen t.b.v. derden.

Aangegane verplichtingen uit ontvangen gelden van de BankGiro Loterij

In het huidige boekjaar ontving De Hollandsche Molen uit de opbrengst van het vorige boekjaar van de BankGiro Loterij een bedrag van € 400.000. Uit de beschikbare middelen van het huidige boekjaar heeft het bestuur van De Hollandsche Molen toezeggingen gedaan ten bedrage van € 186.500 (zie hoofdstuk 24). Het volledige saldo betreft dus verplichtingen voor molenrestauraties die nog niet uitgekeerd zijn omdat nog niet voldaan is aan de voorwaarden.

Te betalen overige kosten

Te betalen Molenprijs	€	75.900
Te betalen Koos Andriessen Molenfonds	€	41.973
Te betalen Molenfonds specifieke molens	€	28.646
Te betalen uitvoeringskosten	€	20.486
Te betalen Algemeen Molenfonds	€	16.526
Te betalen bankkosten	€	3.655
Te betalen pensioenpremie	€	143
Totaal te betalen overige kosten	€	187.329

Vooruit ontvangen contributies

Er is een klein bedrag aan contributies al eerder ontvangen.

Vooruit ontvangen bedragen

Deze bestaan uit vooruit ontvangen gelden ten behoeve van projecten en ontvangen borgsommen. Dit bedrag is afgenomen om gaande projecten te bekostigen. Deze projecten zijn onder andere Digitalisering Molendocumentatie, Moleniconen en Molenconsulent Noord Holland.

Vooruit ontvangen subsidies

Dit betreft de vooruit ontvangen subsidies van het ministerie van OC&W voor het Molenfonds en een kleiner gedeelte van vooruit ontvangen subsidies voor het onderhoud van onze eigen molens.

Vooruit ontvangen BankGiro Loterij gelden

Het betreft het resterende van de bijdrage van €750.000 voor de periode 2019-2021 door de BankGiro Loterij voor het project Daar Bij De Molen.

Overige

De te betalen overige kosten zijn te betalen declaraties medewerkers van december 2020.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

De niet uit de balans blijvende rechten betreffen de huuropbrengsten van de appartementen en de verhuurde molens of molenschuren. De appartementen bevinden zich boven de kantoren van De Hollandsche Molen in Amsterdam. De verhuurde molens en molenschuren betreffen de bewoonde molen in Edam, de begane grond van de molen, molenschuur en mulderswoning in Delft en de molenschuur in Wijk bij Duurstede.

Toelichting samengevoegde staat van baten en lasten

Bestedingspercentages

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Doelbestemmingspercentage Lasten	91%	92%	93%
Doelbestemmingspercentage Baten	95%	102%	103%
Wervingskostenpercentage	3%	5%	3%
Beheer en administratie	141.700	110.876	114.569

Ter informatie zijn in de tabel opgenomen het:

- bestedingspercentage lasten: percentage dat wordt gevonden door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door de som der lasten;
- bestedingspercentage baten: percentage dat wordt gevonden door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door de som der baten. De realisatie van de nalatenschappen zijn hoger dan begroot, hierdoor is het doelbestemmingspercentage baten lager geworden.
- Wervingskostenpercentage: percentage dat wordt gevonden door het totaal van de wervingskosten te delen door de som der geworven baten.
- Beheer en administratie: het bedrag is in euro's.

Realisatie 2020

11. Baten particulieren

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Contributies leden	103.382	93.237	105.794
Lidmaatschap eigenaren	5.315	5.000	4.875
Donaties, giften en schenkingen	23.552	20.000	23.090
Nalatenschappen	327.930	305.000	317.360
Giftenacties	0	44.160	0
Baten Ornsteinfonds	15.000	0	0
Molenfonds	86.838	11.200	36.971
Restauratiesubsidies	10	0	0
Onderhoudssubsidies	0	0	138
Totaal Baten van Particulieren	562.027	478.597	488.228

De baten particulieren zijn bij De Hollandsche Molen opgedeeld in verscheidene posten. De baten uit contributies zijn iets hoger en diverse giften uit particulieren zijn lager dan begroot. De baten uit nalatenschappen zijn hoger dan begroot. De baten van de giftenacties bij de baten van het Molenfonds omdat de acties ten behoeve van het Molenfonds waren. De overige inkomsten van het Molenfonds betreffen de baten uit crowdfundacties afkomstig van particulieren. Samen zijn de baten hoger dan begroot. De baten uit onderhoudssubsidies betreffen een bijdrage van particulieren t.b.v. onze eigen molens.

12. Baten bedrijven

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Contributies leden	2.335	1.847	2.125
Lidmaatschap eigenaren	3.575	2.400	2.100
Donaties, giften en schenkingen	345	60	60
Giftenacties	0	470	0
Molenfonds	3.230	1.100	20
Onderhoudssubsidies	10.000	10.000	0
Totaal Baten van Bedrijven	19.485	15.877	4.305

13. Baten van Loterijorganisaties

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Bijdrage BankGiro Loterij	400.000	400.000	400.000
BankGiro Loterij Daar Bij Die Molen	164.628	250.000	212.816
Bijdrage BankGiro Loterij Geoormerkt werven	67.699	75.000	79.317
Totaal Baten van Loterijorganisaties	632.327	725.000	692.133

Onder baten van loterij organisaties zijn alle vormen van baten van de BankGiro Loterij opgenomen. De bijdrage BankGiro Loterij is het bedrag van de toekenning van de BankGiro Loterij welke De Hollandsche Molen toekent aan met name restauratie en groot onderhoudsprojecten.

In overleg met de BankGiro Loterij besteedt de vereniging € 50.000 aan het onderhoud van de eigen molen. Daarnaast besteedt zij € 40.000 aan communicatie & fondsenwerving en € 50.000 als vergoeding voor de uitvoeringskosten van toekenningen uit het Molenfonds.

Het BankGiro Loterij Daar bij die Molen betreft de bijdrage uit de extra trekking voor het project Daar bij die Molen waaronder Nationale Molendag en de Molenprijs vallen.

De bijdrage BankGiro Loterij Geoormerkt werven betreft de opbrengsten van deelnemers die bij de BankGiro Loterij specifiek meespelen voor het molenbehoud. De bijdragen kennen over het algemeen een langlopend karakter.

14. Baten van overheden

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Contributies leden	720	661	680
Lidmaatschap eigenaren	5.575	6.600	7.200
Donaties, giften en schenkingen	0	0	25
Giftenacties	0	50	0
Molenfonds	498.826	640.618	666.254
Project Bijdragen aan Erfgoed Deal Baten	46.977	0	0
Via Molina	-28.957	0	48.839
Bijdrage fondsen Digitalisering Molendocumentatie	3.175	0	0
Bijdrage fondsen Allemolens.nl	0	0	706
Opbrengst werk voor derden-RCE	30.000	30.000	30.000
Restauratiesubsidies	0	0	6.719
Onderhoudssubsidies	43.333	54.028	56.937
Totaal Baten van Overheden	599.649	731.957	817.360

Onder baten van overheden worden uitsluitend baten die zijn verkregen van een overheid, daaronder begrepen de Europese Unie of vergelijkbare internationale organisaties, overheidsinstellingen en publiekrechtelijke organisaties verantwoord.

Bij het Molenfonds betreft het de subsidie van het ministerie van OC&W ten behoeve van restauratie en onderhoud. Er is minder besteed dan begroot en om die reden ook minder subsidies verantwoord.

Het project Bijdragen aan Erfgoed Deal betreft de baten die de vereniging ontvangt om werkzaamheden voor het initiatief Erfgoeddeal mogelijk te maken.

De kosten van Via Molina betreffen een teruggave van teveel ontvangen subsidie van de Europese Unie.

15. Baten van andere organisaties zonder winststreven

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Contributies leden	3.110	2.990	3.135
Lidmaatschap eigenaren	22.440	22.420	23.420
Donaties, giften en schenkingen	6.050	5.000	5.750
Giftenacties	0	320	0
Molenfonds	12.988	1.500	2.765
Baten Gravin van Bylandt Stichting	18.000	23.500	23.500
Bijdrage fondsen Moleniconen / Allemolens.nl	2.414	10.000	0
Bijdrage fondsen Ieder kind naar de molen	65.396	59.500	58.825
Project Belangenbehartiging Noord Holland	16.606	0	0
Via Molina	0	0	12.000
Overige projecten	0	10.000	0
Bijdrage van Toorn Scholten Stichting	100.000	100.000	140.000
Bijdrage Prins Bernhard Cultuurfonds	0	0	75.000
Restauratiesubsidies	0	0	2.238
Onderhoudssubsidies	7.952	0	4.500
Totaal Baten van Andere Organisaties zonder Winststreven	254.956	235.230	351.133

Onder baten van andere organisaties zonder winststreven worden opgenomen de baten van niet verbonden organisaties.

De baten Molenfonds betreffen baten van organisaties ten behoeve van het molenfonds, al dan niet met specificatie voor welke molen het is bestemd.

De baten van fondsen voor het project Moleniconen zijn lager vanwege vertraging met dit project vanwege de corona situatie.

Met de baten voor het project Belangenbehartiging Noord-Holland is het mogelijk een molenconsulent aan te stellen welke actief is in nauwe samenwerking met de Molenfederatie Noord-Holland.

De onderhoudssubsidie is een donatie van de Vrienden van de Wijkse Molen voor die molen en een donatie van Ars Donandi voor 4 zeilen voor onze molen in Oud Vossemeer.

16. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Baten verkopen	17.636	26.150	16.455
Kosten verkopen	-22.315	-16.100	-18.853
Netto baten verkopen	-4.679	10.050	-2.398
Bijdrage fondsen Digitalisering Molendocumentatie	0	2.000	62.119
Opbrengst werk voor derden-Van Bylandt	2.500	2.500	2.500
Opbrengst werk voor derden-Wijnaendts-Luijten Fonds	1.127	0	2.293
Opbrengst werk voor derden-Advieswerk overigen	32.751	10.000	13.046
Congressen, presentaties en excursies	0	50	0
Examengeld vrijwillige molenaars	4.800	8.200	8.400
Verhuur	19.815	27.850	32.016
Totaal Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	56.314	60.650	117.976

Bij baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten heeft De Hollandsche Molen diverse werkzaamheden uitgevoerd.

De opbrengst voor advieswerk betreft onder andere baten voor het uitvoeren van de (wind)molenbiotoopinventarisatie Noord-Brabant.

De verhuur is lager dan begroot wegens korting aan huurders wegens de corona situatie.

Kostentoerekening

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Kosten van activiteiten	1.541.186	1.762.063	2.152.427
Salarissen en sociale lasten	375.779	434.145	275.083
Pensioenlasten	50.375	51.503	53.754
Ov. Personeelskosten	72.719	55.979	62.830
Huisvestingskosten	58.310	60.618	50.732
Kantoorkosten	77.354	64.907	62.588
Algemene kosten	84.751	72.020	67.860
	2.260.474	2.501.235	2.725.274

De kostentoerekening voor 2020 is gespecificeerd:

	DOELSTELLINGEN					WERVING	Beheer en admi- nistratie	Totaal 2020
	draagvlak- verbreding	belangen- behartiging	advisering	fondsen tbv derden	eigen molens	BATEN		
Kosten activiteiten	420.537	72.821	19.835	913.564	64.354	50.075	-	1.541.186
Salarissen/soc.lasten	122.128	39.081	50.354	61.628	18.789	9.770	74.029	375.779
Pensioenlasten	16.372	5.239	6.750	8.261	2.519	1.310	9.924	50.375
Ov. pers.kosten	23.634	7.563	9.744	11.926	3.636	1.891	14.325	72.719
Huisvestingskosten	18.951	6.064	7.814	9.563	2.915	1.516	11.487	58.310
Kantoorkosten	25.140	8.045	10.365	12.686	3.868	2.011	15.239	77.354
Overige alg.kosten	27.544	8.814	11.357	13.899	4.238	2.204	16.696	84.752
	654.306	147.627	116.219	1.031.527	100.319	68.777	141.700	2.260.475

In de richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen is een model voor lastenverdeling opgenomen. In dit model wordt onderscheid gemaakt tussen kosten besteed aan doelstellingen, kosten voor de werving van baten en kosten voor beheer en administratie. Binnen de richtlijn is de fondsenwervende instelling vrij om te bepalen welke kosten toegerekend worden aan beheer en administratie, mits een consistente methodiek wordt gehanteerd.

De Hollandsche Molen heeft gekozen voor een methodiek die logisch voortvloeit uit het systeem van meerjarenbeleidsplan en activiteitenplan. Op basis van de urenregistratie is geïnventariseerd hoeveel uren de directie en medewerkers aan de vijf onderscheiden doelstellingen besteden en hoeveel uren betrekking hebben op beheer en administratie, waarbij de Aanbeveling kosten beheer en administratie van Goede Doelen Nederland is gevolgd. De kostentoerekening is dus gebaseerd op basis van de besteedde uren.

Gebleden is dat beheer en administratie werkzaamheden 20% van de brutoloonkosten betrof. Dit percentage is gehanteerd bij de berekening van de kosten beheer en administratie. Het bestuur heeft als maximale norm een percentage van 25% van de totale uitvoeringskosten gesteld.

21. Draagvlakverbreding

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Tijdschrift Molens	16.766	29.175	20.752
BankGiro Loterij Daar Bij Die Molen	164.628	250.000	212.816
Educatie	93.760	57.610	109.945
Via Molina	3.289	2.000	81.507
Kosten BGL Geormerkt werven	76.912	90.044	63.015
Jubileumkosten	195	0	0
Digitale communicatie	26.327	25.085	22.826
Digitalisering Molendocumentatie	3.175	2.000	62.119
Public relations	878	1.000	408
Allemolens.nl	5.286	19.261	18.241
Relatiebeheer (CRM)	29.321	10.157	52.388
	420.537	486.332	644.017
Kostentoerekening uitvoeringskosten	233.769	258.710	171.854
	654.306	745.042	815.871
BankGiro Loterij Daar Bij Die Molen			
Molenprijs	109.317	95.000	89.734
Nationale Molendag	15.170	35.000	54.225
Molenfeest en overige Molenfonds	105	12.000	2.997
Diversen	18	33.000	25.169
Uitvoeringskosten	40.018	75.000	40.691
	164.628	250.000	212.816

Het project Daar Bij Die Molen heeft minder kosten gemaakt omdat Nationale Molendag vanwege de corona situatie niet doorging. Het budget wordt doorgeschoven naar het volgend jaar.

Voor Educatie zijn meer kosten gemaakt om het budget van het project Ieder Kind naar de Molen te besteden.

Voor het project Allemolens.nl is minder besteed.

Het relatiebeheer systeem heeft een uitbreiding gekregen om de gegevens van ons relaties beter te kunnen beheren, de nieuwsbrief verzending te koppelen aan het CRM en toe te werken naar een klanten-pyramide.

22. Belangenbehartiging

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Examens vrijwillige molenaars	9.118	21.000	18.828
Molencontactdag	69	5.000	4.812
Molenadviesraad	0	2.400	2.242
Project Belangenbehartiging Noord Holland	16.606	0	0
Bijdragen aan Erfgoed Deal	46.977	0	0
Congressen, presentaties en excursies	51	700	530
Molentoeekomst/Molenlobby	0	0	750
	72.821	29.100	27.162
Kostentoerekening uitvoeringskosten	74.806	184.793	85.921
	147.627	213.893	113.083

De kosten voor de examens van molenaars zijn lager omdat de voorjaarsexamens vanwege de corona niet zijn doorgegaan.

De Molencontactdag heeft digitaal plaatsgevonden, samen met de Algemene Ledenvergadering. De kosten zijn aldaar opgenomen.

De Molenadviesraad is twee maal niet doorgegaan.

Middels het project Belangenbehartiging Noord-Holland is het mogelijk een molenconsulent aan te stellen welke actief is in nauwe samenwerking met de Molenfederatie Noord-Holland.

Middels het project Erfgoed Deal kan de vereniging werkzaamheden voor het initiatief Erfgoeddeal mogelijk maken.

23. Advisering

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Technische Advisering	494	716	332
Molenbiotoop Advisering	11.641	3.300	10.544
Stichting Molendocumentatie	7.596	13.378	12.306
Veiligheidsproject	0	2.513	2.051
Kosten werk voor derden	104	2.500	14.672
	19.835	22.407	39.905
Kostentoerekening uitvoeringskosten	96.385	59.134	57.285
	116.220	81.541	97.190

24. Fondsen t.b.v. derden

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Projecten budget BankGiro Loterij	186.500	260.000	378.627
Projecten budget van Toorn Scholten Stichting	85.345	100.000	147.200
Projecten budget PBCF Jongerenfonds Molens	0	25.000	0
Projecten budget Koos Andriessen Moleneducatiefonds	55.232	25.000	2.475
Projecten budget Molenfonds.nl	102.541	11.800	39.722
Projecten budget Molenfonds Rijk	435.706	594.475	666.254
Projecten budget Van Bylandt Stichting	18.000	23.500	23.500
Projecten budget Wynaendts-Luijten Fonds	10.143	12.556	20.638
Projecten budget Stokhuyzenpublicatie Fonds	20.097	0	0
	913.564	1.052.331	1.278.416
Kostentoerekening uitvoeringskosten	117.963	29.567	85.933
	1.031.527	1.081.898	1.364.349

In de tabel op de volgende pagina staan de toekenningen aan molenprojecten vanuit het budget van de BankGiro Loterij, Van Toorn Scholten Stichting, OC&W en de Gravin van Bylandtstichting.

Overzicht toekenningen aan molens en vrijgevallen toekenningen						
Omschrijving voor jaarrekening	BankGiro Loterij	Gravin van Bylandt	Van Toorn Scholten Stichting	Ministerie OC & W	Overig molenfonds	Totaal €
Aeolus, Adorp (Groningen)	18.000	-	50.000	-	7.000	75.000
Windlust, Overschild (Groningen)	-	-	35.345	-	-	35.345
Bullemune, Leeuwarden Extra na vaststelling (Friesland)	1.250	-	-	-	-	1.250
De Vrouwbuurtermolen, Vrouwenparochie (Friesland)	-	-	-	-1.186	-	-1.186
Grutte Mune, Marrum (Friesland)	-	-	-	7.500	-	7.500
Oegekleasterpoldermolen, Hartwerd vrijval na vaststelling (Friesland)	-3.750	-	-	-	-	-3.750
Tsjongermune, Mildam (Friesland)	-	-	-	6.865	636	7.500
De Leeuw, Lettele (Overijssel)	-	-	-	39.097	1.236	40.332
Wissinks Mol, Usselo (Overijssel)	-	-	-	48.037	-	48.037
De Hoop, Oud Zevenaar (Gelderland)	25.000	4.500	-	-	-	29.500
Duffels Moll, Stokkum (Gelderland)	-	-	-	32.446	2.184	34.629
Koenders Mol, Braamt (Gelderland)	25.000	4.500	-	-	-	29.500
t Hoog en Groenland, Baambrugge (Utrecht)	-	-	-	49.501	2.999	52.500
Westveense Molen, Woerdense Verlaat (Utrecht)	-	-	-	15.000	-	15.000
Ceres, Bovenkarspel (Noord-Holland)	5.000	-	-	-	-	5.000
De Westerveer, Spanbroek (Noord-Holland)	25.000	4.500	-	-	-	29.500
De Zoeker, Zaandam (Noord-Holland)	-	-	-	10.531	5.325	15.856
Ondermolen D (Museummolen), Schermerhorn (Noord-Holland)	25.000	-	-	-	-	25.000
Winnaar Molenprijs 2020 molen Ceres, Bovenkarspel (Noord-Holland)	25.000	-	-	-	-	25.000
Boterhuismolen, Warmond (Zuid-Holland)	-	-	-	15.000	-	15.000
Broekmolen, Streefkerk (Zuid-Holland)	-	-	-	7.700	7.300	15.000
De Kersenboom, Ridderkerk (Zuid-Holland)	-	-	-	40.744	-	40.744
Kagermolen, Kaag (Zuid-Holland)	-	-	-	29.354	-	29.354
De Haan, Brouwershaven (Zeeland)	-	-	-	-425	-	-425
De Hoop, Wolphaartsdijk (Zeeland)	-	-	-	52.120	380	52.500
De Hoop, Bavel (Noord-Brabant)	-	-	-	-7.551	-	-7.551
De Roosdonck, Nuenen (Noord-Brabant)	-	-	-	-2.599	-	-2.599
Vervoornemolen, Werkendam (Noord-Brabant)	25.000	4.500	-	-	-	29.500
Watermolenlandschappen, 's-Hertogenbosch (Noord-Brabant)	16.000	-	-	-	-	16.000
Zandwijkse Molen, Sleeuwijk (Noord-Brabant)	-	-	-	23.683	1.685	25.368
Nooitgedacht, Afferden (Limburg)	-	-	-	52.500	-	52.500
Sint Petrusmolen, Venray (Limburg)	-	-	-	17.388	400	17.788
Totaal toegekend in euro's	186.500	18.000	85.345	435.706	29.143	754.695

Overzicht toekenningen Koos Andriessen Moleneducatiefonds

Jozefschool - Den Burg	€ 125,00
KBS de Toermalijn - Zwijndrecht	€ 265,00
KC de Zevensprong - Heerhugowaard	€ 410,00
Basisschool de Wilgenburg-Zwolle	€ 1.725,00
KC de Zevensprong-Heerhugowaard	€ 234,35
TOF Onderwijs-Tubbergen	€ 4.866,00
Widar Vrijeschool-Groningen	€ 514,00
Islamitische basisschool Salah Eddin El Ayyoubi-Helmond	€ 200,00
KBS de Toermalijn-Zwijndrecht	€ 265,00
SBO De Boemerang-Apeldoorn	€ 406,00
OBS de Rietgors-Leuvenheim	€ 853,00
Stichting molen De Doornboom-Hilvarenbeek	€ 1.300,00
OBS de Bussel-Hoorn	€ 605,00
De Zaaier-Terschuur	€ 450,00
OBS Wonderwijs-IJsselmuiden	€ 85,00
KBS de Satelliet-Dordrecht	€ 824,45
OBS de Pendinghe-Groningen	€ 740,00
OBS de Drentse Hoek-Den Haag	€ 1.417,00
CBS de Wegwijzer-Nederhemert	€ 355,00
OBS De Bloeiende Betuwe-Rhenoy	€ 250,00
KC Octopus-Boekel	€ 140,00
Het Zonnewiel-De Bilt	€ 459,00
Ds. Koelmanschool-Gorinchem	€ 275,00
Molen de Hoop Oldebroek-Oldebroek	€ 135,00
Basisschool Dynamis-Hoorn	€ 1.825,00
Molen van Sloten-Amsterdam	€ 304,00
De Bloeiende Betuwe-Rhenoy	€ 250,00
Ver. Vrienden van de molens van 's Hertogenbosch	€ 2.725,00
OBS de Heenetrecht-Tholen	€ 1.000,00
Stichting Sint Annamolen-Weert	€ 3.475,00
De Ark-Diemen	€ 3.107,15
Basisschool El Kadisia-Amsterdam	€ 940,00
SO Aventurijn-Assen	€ 750,00
BBS het Rondeel-Den Bosch	€ 1.620,00
Sint Augustinus-Landsmeer	€ 1.854,00
CBS de Kamperschouw-Kamperland	€ 1.300,00
Guido De Bres-Ommen	€ 887,00
De Onderneming-Wissenkerke	€ 4.992,00
De Ark-Bergambacht	€ 600,00
School met de Bijbel-Bleskensgraaf	€ 3.055,00
Gummarusschool-Steenbergen	€ 1.003,00
Het Palet-Klundert	€ 533,22
OpMaat-Vollenhove	€ 210,00
Totaal toezeggingen	€ 47.329,17

Projecten budget BankGiro Loterij

In het boekjaar deed de BankGiro Loterij een toekenning van wederom € 400.000 aan De Hollandsche Molen. Van dit bedrag wordt € 260.000 via het Molenfonds verdeeld over de molens in Nederland. De interne doorbelasting van de bijdrage BGL betreft een herallocatie van de door BGL toegekende bijdrage aan de baten fondsenwerving, personele kosten en aan de eigen molens. Het verloop van het molenbudget BankGiro Loterij was als volgt:

Saldo Molenfonds overgeheveld van vorig jaar	€ 402.623
Ontvangen in het verslagjaar van de BankGiro Loterij	€ 400.000
Bijdrage eigen molens De Hollandsche Molen	-€ 50.000
Communicatie en fondsenwerving	-€ 40.000
Vergoeding uitvoeringskosten De Hollandsche Molen	-€ 50.000
Totaal toe te kennen aan molens	€ 260.000

Totaal toegekend in 2020 aan molens	€ 186.500
--	-----------

Overgeheveld naar 2021	€ 476.123
-------------------------------	-----------

Hiervan is €400.000 toegekend in 2020 maar in 2021 uitgekeerd. Zie opmerking overige vorderingen in hoofdstuk 3 en opmerking Molenfonds in hoofdstuk 7.

Projecten budget van Toorn Scholten Stichting

In het verslagjaar werd €100.000 ontvangen en voor €85.345 toekenningen gedaan. €14.655 werd toegevoegd aan het bestemmingsfonds waardoor het saldo op €14.655 kwam te staan.

Saldo overgeheveld van vorig jaar	€ 0
Ontvangen in het verslagjaar van de stichting	€ 100.000
Totaal toegekend in 2020 aan molens	-€ 85.345
Overgeheveld naar 2021	€ 14.655

Projecten budget Koos Andriessen Moleneducatiefonds

In het verslagjaar werd voor € 47.329 aan toezeggingen onttrokken, waarvan er gedurende het jaar €66 vrijviel. Er werd voor €5.494 aan kosten voor verzending educatieve materialen besteed. Voor vergoeding uitvoeringskosten aan De Hollandsche Molen werd €2.475 onttrokken uit het bestemmingsfonds waardoor het saldo op €172.293 kwam te staan.

Saldo overgeheveld van vorig jaar	€ 227.525
Netto toekenningen in het verslagjaar	-€ 47.263
Kosten verzending materialen aan scholen	-€ 5.494
Vergoeding uitvoeringskosten De Hollandsche Molen	-€ 2.475
Overgeheveld naar 2021	€ 172.293

Projecten budget overig Molenfonds (waaronder Molenfonds.nl)

In het verslagjaar werd behalve genoemde toekenningen een bedrag van €3.446 toegevoegd aan het algemene Molenfonds die genoteerd staat als nog te betalen bedragen. Het totaal van dit algemene Molenfonds is hiermee op €16.526 gekomen. Zie ook hoofdstuk 9.

Saldo algemeen Molenfonds overgeheveld van vorig jaar	€ 13.080
Ontvangen in het verslagjaar	€ 32.589
Toegekend in het verslagjaar voor specifieke projecten	-€ 29.143
Overgeheveld naar 2021 (te betalen bedragen)	€ 16.526

Projecten budget Molenfonds Rijk

In het verslagjaar werd behalve genoemde toekenningen €63.120 aan uitvoeringskosten gemaakt.

Toegekend in het verslagjaar	-€	435.706
Vergoeding uitvoeringskosten De Hollandsche Molen	-€	63.120
Totaal	€	498.826

Projecten budget M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting

In het verslagjaar werd €26.000 ontvangen waarvan €2.500 bestemd was voor vergoeding uitvoeringskosten aan De Hollandsche Molen. Van de resterende €23.500 werd €18.000 toegekend. Er resteert nog een bedrag van €5,500 die niet toegekend is.

Toegekend in het verslagjaar	€	18.000
Niet toegekend	€	5.500
Totaal	€	23.500

Projecten budget Wijnaendts-Luijten Fonds

In het verslagjaar werden voor €18.345 toekenningen gedaan ten behoeve van het onderhoud van molens in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.

Projecten budget Fonds van Lange

In het verslagjaar werden geen toekenningen gedaan ten behoeve van aankoop onroerende zaken in de Provincie Utrecht.

25. Eigen molens

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Afschrijvingen	9.116	9.116	9.116
Restauratiekosten	1.670	0	12.831
Onderhoudskosten	29.689	76.009	83.229
Lasten Onderhoudsreserve De Roos	0	2.694	0
Verzekeringen en belastingen	23.879	20.074	17.890
	64.354	107.893	123.066
Kostentoerekening uitvoeringskosten	35.964	59.134	28.637
	100.318	167.027	151.703

De onderhoudskosten zijn lager dan begroot. Er is veel werk in voorbereiding genomen maar dit is nog uitvoering gekomen, onder andere vanwege de corona situatie. We verwachten dit het volgend jaar in te lopen.

26. Wervingskosten

De kosten van activiteiten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Fondsenwervingsprojecten	48.095	52.000	34.944
Nalatenschappen	1.980	2.000	1.142
Kosten eenmalige acties	0	10.000	3.775
	50.075	64.000	39.861
Kostentoerekening uitvoeringskosten	18.701	36.958	28.648
Totaal Wervingskosten	68.776	100.958	68.509

27. Kosten beheer en administratie

Deze kosten zijn 19,7% van de uitvoeringskosten. De totale uitvoeringskosten zijn als volgt te specificeren:

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
a. Salarissen en sociale lasten	375.779	434.145	275.083
b. Pensioenlasten	50.375	51.503	53.754
c. Overige personeelskosten	72.719	55.979	62.830
d. Huisvestingskosten	58.310	60.618	50.732
e. Kantoorkosten	77.354	64.907	62.588
f. Algemene kosten	84.751	72.020	67.860
Uitvoeringskosten	719.288	739.172	572.847
Reeds toegerekende uitvoeringskosten	-577.588	-628.296	-458.278
Kosten Beheer en Administratie	141.700	110.876	114.569

De salarissen en sociale lasten zijn lager dan begroot vanwege de doorbelasting naar projecten en uitkering verzekeringen wegens ziekte.

30. Saldo Financiële Baten en Lasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Rente	331	60	101
Couponrente	7.099	12.190	12.363
(Stock)dividend	37.671	47.272	65.271
Baten verhuur appartementen Zeeburgerdijk	15.309	15.057	14.157
Waardeverandering beleggingen	25.409	53.859	197.235
Totaal Financiële Baten	85.819	128.438	289.127
Bankkosten	-7.485	-3.245	-2.133
Kosten van Beleggingen	-11.465	-13.468	-15.317
Totaal Financiële Lasten	-18.950	-16.713	-17.450
Saldo Financiële Baten en Lasten	66.869	111.725	271.677

Conform Richtlijn 650 zijn de financiële baten en lasten in één tabel gepresenteerd.

De couponrente en de dividenduitkering waren lager dan verwacht.

De waardeverandering beleggingen betreft het resultaat van gerealiseerde en ongerealiseerde koerswisselingen. In de begroting is een gemiddelde opgenomen van de laatste 10 jaar. Volgend jaar worden dezen niet meer begroot.

40. Salarissen en sociale lasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Salarissen	490.385	472.282	449.003
Wettelijke Sociale lasten	80.938	96.907	77.632
Opbrengst verzuimverzekering	-24.551	0	-41.037
Doorbelaste salariskosten	-170.993	-135.044	-210.515
	<u>375.779</u>	<u>434.145</u>	<u>275.083</u>

Per 31 december 2020 waren er 14 mensen in dienst van De Hollandsche Molen (8,5 f.t.e. t.o.v. 7,9 f.t.e. vorig jaar).

Doorbelaste salariskosten

Deze bestaan uit € 40.000 vanuit het project BankGiro Loterij Daar Bij Die Molen, € 20.000 vanuit de bijdrage van de BankGiro Loterij ten behoeve van de fondsenwerving, € 30.000 vanuit het project Ieder kind naar de molen, € 2.475 vanuit het Koos Andriessen Moleneducatiefonds, € 61.912 vanuit Bestemde Reserve Molenfonds en € 16.606 voor de molenconsulent NH.

Bezoldiging directie (verantwoording conform de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen van GDN)

Naam N.M.D.M. Bakker

Functie directeur

Dienstverband

Aard onbepaald

Uren 30

Part-time percentage 83%

Periode 1/1-31/12

Bezoldiging

Jaarinkomen

Bruto loon/salaris 61.488

Vakantietoelage 4.802

Eindejaarsuitkering 5.512

Totaal Jaarinkomen 71.802

Belastbare vergoedingen/bijtellingsen 0

Pensioenlasten (wg deel) 8.552

Totaal bezoldiging 2020 80.354

Totaal bezoldiging 2019 81.059

Toelichting

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij de bepaling van

het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt De Hollandsche Molen de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen van Goede Doelen Nederland (GDN, voorheen VFI) en de Code Wijffels (zie www.goededoelennederland.nl). De Adviesregeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. Deze norm wordt bepaald door de BSD score. In 2017 is deze vastgesteld op 365 punten. Het maximum salaris is volgens de regeling € 100.527 (peildatum 1 juli 2020). Per 2018 worden de SV-lasten niet meer meegerekend.

Aan de directie zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Het bestuur is onbezoldigd.

41. Pensioenlasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Pensioenpremieafdracht	75.192	75.251	77.361
Werknemersbijdrage pensioen	-24.817	-23.748	-23.607
	<u>50.375</u>	<u>51.503</u>	<u>53.754</u>

42. Overige personeelskosten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Verzuimverzekering	24.713	16.597	20.437
Arbodienst Maetis	4.338	2.580	4.190
Reis- en verblijfkosten	17.101	19.844	19.371
Studiekosten	10.480	7.500	11.976
Uitzendbureaus	3.831	500	0
Kantinekosten	1.643	3.030	2.580
BHV	0	454	314
Wervingskosten	182	500	484
Overige personeelskosten	10.431	4.974	3.478
	<u>72.719</u>	<u>55.979</u>	<u>62.830</u>

De kosten voor de verzuimverzekering en de arbodienst zijn hoger vanwege een toename in het ziekteverzuim.

De studiekosten zijn hoger omdat meer medewerkers een cursus hebben gevolgd.

De overige personeelskosten zijn hoger wegens investeringen in thuiswerkplekken van medewerkers.

43. Huisvestingskosten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Energiekosten	9.126	14.091	5.286
Erfpacht	16.132	13.920	13.712
Onderhoudskosten en servicekosten	27.549	21.521	28.005
Afschrijvingen	0	5.100	0
Onroerende Zaak Belasting	1.283	2.809	2.536
Opstalverzekering	1.712	1.957	145
Rioolbelasting	2.508	1.220	1.048
	58.310	60.618	50.732

De huisvestingskosten hebben betrekking op de exploitatie van het onroerend goed aan de Zeeburgerdijk te Amsterdam. De energiekosten zijn onder andere lager vanwege een teruggave energiebelasting. De kosten voor onderhoud en service zijn hoger vanwege stormschade. De afschrijving is nul omdat de boekwaarde van het pand de restwaarde heeft bereikt.

44. Kantoorkosten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Kantoorbenodigdheden en drukwerk	12.423	3.600	2.915
Afschrijvingen	21.209	20.839	21.190
Computerkosten	11.759	18.934	23.036
Abonnementen en contributies	9.015	7.883	6.039
Portokosten	12.337	5.472	2.827
Telefoonkosten	3.111	3.459	2.519
Administratiekosten	3.938	3.122	2.894
Kopieerkosten	3.113	856	754
Vakliteratuur	449	742	414
	77.354	64.907	62.588

De kosten voor kantoorbenodigdheden zijn hoger vanwege het project Archivering. Eenmaal per 10 jaar wordt het archief van de vereniging overgeheveld naar de Stichting Molendocumentatie.

45. Algemene kosten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Accountants- en jaarrekeningkosten	23.855	28.560	25.404
Kosten CBF-keur	4.312	4.200	4.214
Assurantiekosten	6.288	6.960	6.043
Representatiekosten	4.044	5.000	6.328
Vergaderkosten	46.191	26.500	25.782
Overige kosten	61	800	89
	84.751	72.020	67.860

De vergaderkosten zijn hoger omdat het bestuur advies heeft ingewonnen over het te voeren financieel beleid.

Bijlagen

A. Samenstelling bestuur en nevenfuncties

Per 31-12-2020

Het bestuur van De Hollandsche Molen bestond over het gehele kalenderjaar 2020 uit de volgende onafhankelijke personen (tussen haakjes jaar van aftreden), te weten:

- de heer drs. N. (Nico) Papineau Salm, voorzitter (2020)
nevenfuncties:
 - * secretaris bestuur stichting 'Schoner Holland'
 - * voorzitter Vereniging oud-statenleden provincie Noord-Holland
- mevrouw J. Zwerver-Roerig, vice-voorzitter (2023), lid Raad van Toezicht Tintenwelzijnsgroep
nevenfuncties:
 - * voorzitter kerkenraad GKV Assen-Peelo
 - * mentor
- de heer A.V. de Kok (2021), beleidsmedewerker Infrastructuur en Wonen bij de fractie van het CDA in de Tweede Kamer
nevenfuncties:
 - * voorzitter redactie maandblad OKe Oegstgeest
- de heer ir. L.J. Zwierstra (tot oktober 2020)
nevenfuncties:
 - * bestuurslid Stichting Parkeergarages Leeuwarden
 - * begeleider schaatsen Samen Onderweg
 - * lid Raad van Advies van de Stichting Binnenstadsmanagement Leeuwarden
- de heer H.P.A. van Erve (2022)
nevenfuncties:
 - * voorzitter examencommissie De Hollandsche Molen
 - * vertrouwenspersoon van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars
 - * vertrouwenspersoon van De Hollandsche Molen
 - * bestuurslid Stichting De Kerkhovense Molen, Oisterwijk
- de heer drs. R.C. Boeder (2021), zelfstandig adviseur
nevenfuncties:
 - * geen

Aan de leden van het bestuur zijn in het verslagjaar geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt. De bestuursleden ontvingen in 2020 geen bezoldiging. Aan de bestuursleden is in 2020 een reis- en verblijfvergoeding verstrekt van € 2.240 (2019: € 4.411).

Per 31 december 2020 bestond het bestuur van de stichting FAOM uit drs. N. Papineau Salm, drs. R.C. Boeder (penningmeester), dhr. A.V. de Kok (secretaris), dhr. A.H.P.M. Meesters en dhr. J.V. van Noorle Jansen.

- de heer dhr. A.H.P.M. Meesters, partner Mazars Accountants
nevenfuncties:
 - * Vereniging De Westbrabantse Molens, voorzitter
 - * Stichting Molen Bavel bestuurslid
- de heer mr. J.V. van Noorle Jansen, 'of Counsel' bij Meijburg & Co
nevenfuncties:

- * Bestuurslid Stichting Revalide
- * Bestuurslid Stichting Continuïteit Libra International
- * Raadsheer-plaatsvervanger Gerechtshof Den Haag

B. Samenstelling bureau

Per 31-12-2020

Nicole Bakker, directeur (0,8 f.t.e.)

Ciska Buiten, medewerker front office (0,6 f.t.e.)

Colette Cramer, medewerker front office (0,2 f.t.e.)

Leo Endedijk, hoofd belangenbehartiging (0,8 f.t.e.)

Matthijs Ero, adviseur molens (0,8 f.t.e.)

Ed van Gerven, medewerker communicatie (0,8 f.t.e.)

Anne de Jong, marketing medewerker (0,6 f.t.e.)

Jippe Kreuning, junior adviseur Molenfonds (0,6 f.t.e.)

Sandra Norder, medewerker projecten (0,6 f.t.e.)

Arnaud Otten, financieel medewerker (0,2 f.t.e.)

Jorinde Pijnnaken-Vroeijenstijn, adviseur molens (0,6 f.t.e.)

Evert Verhoeven, molenconsulent (0,4 f.t.e.)

Joseph Vos, financieel administrateur (0,55 f.t.e.)

Marion de Vries, coördinator CRM en front office (0,7 f.t.e.)

In totaal bestaat het team uit 14 medewerkers (8,3 f.t.e.)

Tevens zijn op het bureau vrijwilligers actief

Bert van den Brink, vrijwilliger financiële administratie

Marjan ten Broeke, vrijwilliger beeld en geluid

De nevenfuncties van de heer Endedijk betreffen het lidmaatschap van het bestuur van de FIM en lid van de stuurgroep ErfgoedDeal (namens FIM). De nevenfunctie van mevrouw Pijnnaken-Vroeijenstijn betreft het vrijwilligerschap bij Molenstichting Leiden en Omstreken. De nevenfunctie van de heer Ero betreft het lidmaatschap van het bestuur van De Zaanse Molen. De nevenfunctie van de heer Kreuning betreft het vrijwilligerschap bij De Zaanse Molen.

C. Samenstelling molenadviesraad en commissies

Per 31-12-2020

Vanwege de AVG wetgeving zijn slechts de leden van de raden en commissies genoemd welke een statutaire rol hebben.

Molenadviesraad

Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde
Gilde van Vrijwillige Molenaars
Molenstichting Drenthe
Molenstichting Het Land van Heusden en Altena
Molenstichting Limburg
Molenstichting Midden- en Oost Groningen
Molenstichting Noord-Brabant
Molenstichting voor het Gelders Rivierengebied
Nederlandse Vereniging van Molenmakers
Rijnlandse Molenstichting
SIMAV
Stichting De Fryske Mole
Stichting De Noord-Hollandse Molenfederatie
Stichting De Overijsselse Molen
Stichting De Westfriese Molens
Stichting Het Groninger Molenhuis
Stichting Het Limburgs Landschap
Stichting Het Utrechts Landschap
Stichting MolenDocumentatie
Stichting Molens Hoeksche Waard
Stichting Vrienden van de Gelderse Molen
TIMS Nederland
Vereniging De Zaaansche Molen
Vereniging De Zeeuwse Molen
Vereniging De Hollandsche Molen
Vereniging De Hollandsche Molen

De heer M.K.C. Dolman
De heer E. Kopp
De heer J. Omvlee
De heer R.M.W.J. Dielissen
De heer J. Ubachs
De heer G.J. de Vries
De heer mr. J.C.M. Pommer
De heer J.G. van Rijnsbergen
De heer L. Verbij
De heer W.J. Bos
De heer H. van Dieren
De heer J.J. Poorte
De heer G.B.M. van Beusekom
De heer T. Temmink
De heer B. Slooten
Mevrouw R. Broekhuis
De heer R. Gerats
De heer P. Vesters
De heer W.H.B. van Dunné
De heer J.C. Booden
De heer ir. G. Pol
De heer R. Verkerk
De heer A. Drost
De heer J. Melse
Mevrouw N.M.D.M. Bakker
De heer drs. N. Papineau Salm

Examencommissie

H.P.A. (Hub) van Erve, voorzitter
E.M. Blenke, secretaris

Stichting Molendocumentatie

Bestuur

W.H.B. (Bruno) van Dunné, voorzitter
R. (Rob) van der Burg, secretaris
E.P. (Eric) Hannema, penningmeester
E. (Erik) Stoop, coördinator vrijwilligers
B. (Bert) Bulder
D.M. (Dick) Bunscoeke
A. (Annette) Welkamp
D.J.K. (Dick) Zweers

D. Overzicht van molens en bijbehorend onroerend goed

De post molens en bijbehorend onroerend goed onder de materiële vaste activa bestaat uit de volgende molens per 31 december 2020. Tevens is per molen de actuele WOZ-waarde aangegeven.

	Boekwaarde	WOZ-waarde	Verzekerde waarde
Molen De Roos, Delft	65.388	372.000	2.201.900
Zuiderpoldermolen, Edam	131.757	70.000	817.100
Braakmolen, Goor	1	1	941.000
De Jager, Oud-Vossemeer	1	6.000	806.600
De Speelman, Overschie	1	1.000	1.181.100
Grond onder Stenen gemaal, Texel	0	0	0
Nooit Gedacht, Warnsveld	1	0	1.410.300
Rijn en Lek, Wijk bij Duurstede	8.553	8.000	1.840.500
	<u>205.702</u>	<u>457.001</u>	<u>9.198.500</u>

E. Effectenportefeuille

Obligaties		<i>Marktwaaarde</i>
4 % Eurofima basel 09/21 1,04422285714286@€175000		182.739
Var eur inv bank 05/25 1,010275@€120000		121.233
Pimco GIS Glb Inv Grade Crdt Dist 25900@€12,38		320.642
Robeco gwth sam euro sdg cr ch dis 476@€100,439075630252		47.809
Robeco financial institute bond ch dis 475@€105,189473684211		49.965
Robeco high yield bonds hdg dis v 2579,9872@€93,0601516162561		240.094
6,5% Rabobank Certificaten 1,3248@€101875		134.964
Totaal obligaties		1.097.446
Obligaties Wijnaendts-Luijten Fonds		<i>Marktwaaarde</i>
4 % eurofima basel 09/21 0@€0		-
Pimco GIS GLB INV GRADE CRDT DIST 0@€12,24		-
Robeco H-Y BD HDG V 0@€93,06		-
Totaal obligaties Wijnaendts-Luijten Fonds		0
Aandelen		<i>Marktwaaarde</i>
NT Eur Esg Eq Idx B dis	264	281.229
NT WORLD ESG EQ IDX B DIS	223	366.472
Triodos microfinance fund z dist	4.950	123.305
Priv inv/cadogan ad/ side p	126	11.045
Ishares Msci World Sri Etf	23.500	172.960
Totaal aandelen		955.010
Aandelen Wijnaendts-Luijten Fonds		<i>Marktwaaarde</i>
NT Eur Esg Eq Idx B dis	-	0
NT WORLD ESG EQ IDX B DIS	-	0
Triodos Microfinance Fund Z Dist	-	0
Totaal aandelen Wijnaendts-Luijten Fonds		0
Totaal effectenportefeuille		2.052.456

F. Overzicht van baten en lasten m.b.t. het onderhoud van de eigen molens en bijbehorend onroerend goed over 2020

	Baten Huren	Baten Subsidie s	Lasten Onderhoud	Verzekering Belasting en Energiekosten	Saldo Baten en Lasten
Molen De Roos, Delft	7.700	18.241	7.575	4.121	14.246
Woning molen De Roos, Delft	400		1.395		-995
Zuiderpoldermolen, Edam	6.732	44	1.123	3.968	1.684
Braakmolen, Goor		272	544	2.497	-2.769
De Jager, Oud-Vossemeer		6.011	918	809	4.284
De Speelman, Overschie		10.011	2.284	1.608	6.118
Nooit Gedacht, Warnsveld		10.938	13.976	5.387	-8.425
Rijn en Lek, Wijk bij Duurstede		15.768	939	5.489	9.341
Inforuimte, Wijk bij Duurstede	3.500		934	0	2.566
Molens algemeen		50.000	0	0	50.000
	18.332	111.285	29.689	23.879	76.049

G. Overzicht van baten uit nalatenschappen

mevrouw B.C. Pot-Vennik	17.102
de heer L.S. Heringa	10.000
mevrouw S.M. Romburgh-Hageman	10.000
de heer R. van Mesdag	10.000
mevrouw Th.M. van Schie	55.490
de heer P.A. Stornel	10.000
de heer J. Verweij	58.337
C. Pluymert	2.000
de heer M. Weeda	45.000
mevrouw A.M. vd Werf-van Rijn	100.000
de heer W. Steenpoorte	10.000
Totaal	<u>327.930</u>

H. Verantwoordingsverklaring

Sinds 2006 beschikt de vereniging over het Keur voor fondsenwervende instellingen van het Centraal Bureau Fondsenwerving en voegt zich naar de reglementen en richtlijnen hiervan. Conform dit reglement dient in het bestuursverslag in ieder geval informatie te worden opgenomen over:

- de doelstelling, missie en visie;
- de belangrijkste risico's en onzekerheden;
- de doelrealisatie;
- het financieel beleid en financiële resultaten;
- de governance;
- de communicatie met belanghebbenden;
- de verwachte gang van zaken;
- maatschappelijke aspecten van ondernemen.

Doelstelling, missie en visie

De Hollandsche Molen bestaat sinds 1923. In de afgelopen (ruim) 90 jaar is ons doel hetzelfde gebleven, namelijk het behoud van molens in Nederland. De context waarin de vereniging haar werk doet verandert daarentegen continu. Om onze missie te formuleren hebben we twee uitgangspunten welke relevant zijn voor de beleidsperiode 2016-2020.

- We zijn hét landelijke goede doel dat zich inzet voor de instandhouding van de Nederlandse traditionele molens.
- Om molens te behouden richten we ons aan de ene kant op het landelijke publiek (de (potentiële) molenliefhebber) en aan de andere kant op de 'molen-professional' (alle mensen die actief zijn in de molensector).

Een missie definieert het bestaansrecht en identiteit van een organisatie. Door middel van je missie geef je aan wie je bent, wat je doet en wat je wilt bereiken. Met haar missie wil De Hollandsche Molen uitdrukken waardoor zij zich in de komende beleidsperiode (2016-2020) laat leiden. De Hollandsche Molen omschrijft haar missie als volgt:

De Hollandsche Molen werkt actief aan de instandhouding van molens in Nederland. Molens zijn levend erfgoed en vertellen het verhaal van wat ze Nederland hebben gebracht en nog steeds brengen. We willen dat de molens op een eigentijdse manier een actief onderdeel zijn van een dorp, stad of streek.

In een visie krijgt de missie handen en voeten. We willen onze missie realiseren door zowel het draagvlak voor draaiende en malende molens te verbreden bij het publiek en door de belangen van molens te behartigen bij de beslissers en beïnvloeders. Hiervoor is een sterk molen- en erfgoednetwerk van belang.

Draagvlakverbreding: We zijn dé landelijke organisatie die zoveel mogelijk (potentiële) molenliefhebbers wil betrekken bij molens. Dit kan door mensen te stimuleren geld te geven, vrijwilliger te worden, kennis over molens te vergroten, een molen te bezoeken of mee te doen aan andere activiteiten op en rond molens.

Belangenbehartiging: We zijn dé landelijke koepelorganisatie voor alle moleneigenaren en molenvrijwilligers en willen hen faciliteren en ondersteunen voor een goed molenbehoud. Op

landelijk niveau richten we ons op de overheid en andere spelers die de nodige randvoorwaarden voor het molenbehoud bepalen.

Risico's en onzekerheden

De vereniging maakt regelmatig een inventarisatie en analyse van de risico's die de organisatie De Hollandsche Molen loopt. Gekeken wordt naar bijvoorbeeld:

- Beleggingsrisico
De vereniging heeft haar vermogen belegd op basis van een defensief beleggingsprofiel. Jaarlijks wordt met de beleggingsadviseur de portefeuille bekeken en waar nodig aangepast.
- Onverwachte kosten eigen molens
De kosten voor het onderhoud en restauratie van onze eigen molens zijn opgenomen in een meerjarenonderhoudsplan. Dit maakt de kosten redelijk voorspelbaar. Eventuele onverwachte kosten kunnen worden opgevangen door ander onderhoud door te schuiven. Naast onderhoud en restauraties zijn er veiligheidsrisico's. Hier heeft de vereniging verzekeringen voor afgesloten. Er is een beleid om molens te verzelfstandigen wat ook het risico zal verkleinen.
- Wegvallen (rijks)subsidie(s) en/of bijdrage(n) fondsen voor molen(projecten)
In de huidige politieke context staan de (rijks)subsidies onder druk. Toch lijkt er op korte termijn geen probleem te zijn.
- Vermindering van de bijdrage van de BankGiro Loterij
De vereniging ontvangt twee typen bijdragen van de BankGiro Loterij. En deel van deze bijdragen komt ten goede aan de organisatie, de rest gaat naar het molenveld. De reguliere bijdrage van € 400.000 (waarvan € 90.000 voor de organisatie) is contractueel vastgelegd voor 5 jaar. De BankGiro Loterij hecht grote waarde aan molens in haar eigen communicatie. De Hollandsche Molen doet haar best de relatie met de loterij meer dan optimaal te houden.
- Slechte publiciteit en imago verslechtering
Het is denkbaar dat door ongelukken, fraude, etc. de molens slechte publiciteit krijgen wat negatieve gevolgen voor de organisatie kan hebben. De werkorganisatie steekt veel energie in het bewustzijn op dit thema richting het molenveld (bv door aandacht voor veiligheid op alle molens) en bereidt zich voor door onder andere een perstraining en een crisis draaiboek als slecht nieuws moet worden gemeld of gemanaged. Ook besteedt de organisatie veel aandacht aan veiligheid op de eigen molens.
- Stilvallen kantoor
Door brand, IT storing, diefstal kan het kantoor tijdelijk stilvallen. Middels brandbeveiliging en rolluiken wordt het risico verkleind. Indien het toch gebeurt, is de vereniging verzekerd. Ook voor persoonlijke ongevallen is de organisatie verzekerd en heeft zij BHV-ers opgeleid.
- Activiteiten huurders
Door activiteiten van de huurders in het kantoorpand of in een van de molens kan er schade ontstaan. Dit risico wordt nihil geacht.
- Vertrek van kennis uit de organisatie
Als medewerkers weggaan bij de organisatie, is er sprake van vertrek van (veel) kennis. Niet alle medewerkers zullen tegelijk vertrekken. Er is een opzegtermijn van 2 maanden. Waar mogelijk staan de werkzaamheden beschreven in draaiboeken.

Doelrealisatie

De Hollandsche Molen maakt jaarplannen waarin zoveel mogelijk concrete doelen worden opgenomen. In het bestuursverslag dat op de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering wordt gepresenteerd, legt het bestuur verantwoording af over het al dan niet halen van deze doelen. In het

bestuursverslag wordt zoveel mogelijk de structuur van het jaarplan aangehouden zodat een vergelijking tussen doelen en resultaten gemaakt kan worden.

Op de website en in de publicaties van De Hollandsche Molen zijn de doelstellingen en de wijze waarop deze worden gerealiseerd weergegeven. De fondsenwerving voor de vereniging is uitsluitend gericht op contributies, bijdragen van fondsen, verkopen, subsidies en (andere) vrijwillige bijdragen. Bestanden van leden en donateurs worden niet zonder hun toestemming vrijgegeven aan derden.

De kosten voor eigen fondsenwerving bedragen in 2017 staan vermeld in de jaarrekening. De Hollandsche Molen richt zich op een doeltreffende en doelmatige besteding van de door haar geworven fondsen. Daartoe hebben de leden van het bestuur deze verantwoordingsverklaring onderschreven conform de richtlijnen van het CBF.

Iedere bestuursvergadering ontvangt het bestuur een managementrapportage waarin verslag wordt gedaan van de belangrijkste activiteiten en eventuele afwijkingen van het jaarplan en begroting. Ieder kwartaal bespreekt het bestuur de financiële tussenrapportage. Halverwege het jaar maakt de directie ten behoeve van het bestuur een stand van zaken met betrekking tot de voortgang van het jaarplan en wordt een analyse gemaakt van hoe ver de organisatie is met het bereiken van de doelen. Indien van toepassing worden maatregelen voorgesteld en uitgevoerd.

Financieel beleid en financiële resultaten

Het financieel beleid is erop gericht het vermogen van de vereniging tenminste in stand te houden. De laatste jaren zijn de inkomsten van de vereniging en de opbrengsten van het vermogen weer in evenwicht met de exploitatielast van het verenigingsbureau. Het vermogen neemt echter wel geleidelijk af.

Het bestuur is zich er van bewust dat het onverkort vasthouden aan de geformuleerde ambities en het hoge activiteitsniveau alleen dan verantwoord is, als er een reëel vooruitzicht is dat de inkomsten en de uitgaven in evenwicht zijn. Ook voor de beleidsperiode 2016-2020 zet het bestuur in op het intensiveren van de eigen fondsenwerving. Tegelijkertijd blijft er aandacht voor het streven om de kosten zo laag mogelijk te houden.

De Hollandsche Molen heeft de Stichting Fonds Aankoop en Onderhoud Molens opgericht teneinde het vermogen van de vereniging te beheren. Ten behoeve van het beheer van het vermogen en de fondsen op naam laat Stichting FAOM zich adviseren door de beleggingsadviseurs van ABN AMRO Mees Pierson. Belangrijke elementen uit het beleggingsbeleid zijn:

1. Behoud van vermogen op lange termijn en inkomsten ter dekking van uitgaven.
2. Keuze voor een defensief beleggingsbeleid met een asset mix van 30% zakelijke waarden (aandelen en alternatieve beleggingen) en 70% vastrentende waarden (obligaties en liquiditeiten), met resp. bandbreedtes van 20-40% en 50-80%.
3. Aansluiting bij de door het VFI (sinds 2015 Goede Doelen Nederland) gemaakte richtlijn duurzaam beleggen.
4. Streefrendement van gemiddeld 5% per jaar.

Het vrij besteedbaar vermogen van de vereniging is/wordt als bron van inkomsten aangewend voor:

- beleggingen in aandelen en obligaties;
- het aanhouden van liquiditeiten.

De reserve activa doelstelling en de reserve activa bedrijfsvoering zijn na overleg met het CBF in de

jaarrekening vervangen door de reserve financiering activa. In de toelichting zal de bestaande uitsplitsing wel worden gehandhaafd, zodat een vergelijking met voorgaande jaren mogelijk blijft. Een verdere toelichting betreffende de reserves vindt u in de jaarrekening.

Governance

In de statuten van De Hollandsche Molen zijn de functies toezicht houden enerzijds en besturen en uitvoeren anderzijds gescheiden. Uitgangspunt daarbij is dat het toezicht berust bij de Algemene Vergadering, het bestuur de vereniging bestuurt en de directie belast is met de uitvoering. De Hollandsche Molen onderschrijft de Governance Code Cultuur.

Algemene Vergadering

In het verslagjaar werd door de Algemene Vergadering op grond van haar toezichthoudende taak de jaarrekening en het jaarverslag over vorig boekjaar vastgesteld en het bestuursbesluit omtrent de begroting en het jaarplan van het huidig verslagjaar goedgekeurd.

Bestuur

Binnen De Hollandsche Molen bepaalt het bestuur het beleid, stelt het de financiële richtlijnen vast en heeft het de eindverantwoordelijkheid voor het beleid. Bestuursleden zijn allen benoemd voor een periode van vier jaar en maximaal twee maal herkiesbaar; hiertoe is een rooster van aftreden opgesteld. De bestuursleden zijn vrijwilligers en ontvangen uitsluitend een vergoeding voor gemaakte reiskosten en andere onkosten. Bij vacatures in het bestuur wordt aan de hand van de aanwezige en de vereiste toekomstige competenties een functieprofiel opgesteld op basis waarvan de werving plaatsvindt. Jaarlijks evalueert het bestuur zijn functioneren in de bestuursvergadering.

Directie

De Hollandsche Molen beschikt over een bureau dat de dagelijkse werkzaamheden vervult, onder leiding van een directeur, Nicole Bakker. In 2017 is de volmacht van de directie vernieuwd. Deze is door het bestuur vastgesteld, met daarin opgenomen bepalingen over het vertegenwoordigen van de vereniging. De volmacht betreft handelingen die een bedrag of belang van € 25.000 niet te boven gaan. Ook het hoofd Belangenbehartiging is bevoegd tot handelingen die een bedrag of belang van € 25.000 niet te boven gaan. Daarnaast is de directeur gezamenlijk met het hoofd Belangenbehartiging bevoegd tot het doen van betalingen die een bedrag of belang van € 25.000 te boven gaan. Het functioneren van de directeur wordt jaarlijks in een functioneringsgesprek en beoordelingsgesprek met (een delegatie uit) het bestuur geëvalueerd.

Jaarrekening

Het opstellen van de jaarrekening geschiedt door de directie onder eindverantwoordelijkheid van het bestuur en dient door een onafhankelijk accountant van een verklaring te worden voorzien. Jaarlijks wordt uit het midden der leden een financiële commissie samengesteld van drie onafhankelijke personen, die toeziet op het opstellen van de jaarrekening en daaromtrent in de Algemene Vergadering een verklaring aflegt. De jaarverslaggeving vindt plaats overeenkomstig de richtlijnen van het CBF-keur. De commissie kwam in het verslagjaar ook eenmaal bij elkaar om met het bureau en de penningmeester van gedachten te wisselen over het financieel beleid van de vereniging.

Communicatie met belanghebbenden

De Hollandsche Molen streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverstrekking en de ontvangst en verwerking van wensen, vragen en klachten. Daartoe onderhoudt de vereniging intensief contact met belanghebbenden in het molenveld. Middelen daartoe zijn naast de Algemene Vergadering, thematische bijeenkomsten, een jaarlijkse Molencontactdag, digitale nieuwsbrieven en twee maal per jaar overleg in de Molenadviesraad, bestaande uit vertegenwoordigers van provinciale molenorganisaties. Ten slotte werden voor

verschillende projecten in het huidige verslagjaar bijeenkomsten georganiseerd voor de communicatie met betrokkenen.

De Hollandsche Molen beschikt over een klachtenprocedure conform de richtlijnen van het CBF. De ingediende klachten en beantwoording ervan worden binnen het bureau van de vereniging besproken en twee maal per jaar ter kennis van het bestuur gebracht.

De Hollandsche Molen kent vele vrijwilligers zoals bestuursleden, leden van de examencommissie, de SMD-vrijwilligers en de centrale redactie en mensen die op het bureau van De Hollandsche Molen actief zijn. Vooral dankzij de inzet van zeer vele vrijwillige molenaars, bestuurders, donateurs, sympathisanten en anderen, blijven molens toekomst houden in Nederland.

Communicatiebeleid

Met haar website, nieuwsbrieven en social media wil De Hollandsche Molen zoveel mogelijk belanghebbenden bereiken. De vereniging blijft verdere stappen zetten in de afstemming van de verschillende communicatiekanalen. Zo zet de vereniging nu ook achtergrondartikelen op de website welke linken aan artikelen in het blad Molens. Deze achtergrond artikelen kunnen als pdf worden geprint of vanaf het scherm worden gelezen.

Verwachte gang van zaken

De Hollandsche Molen heeft in de lijn van de uitkomsten van het project Molentoeekomst een Meerjarenbeleidsplan 2016-2020 vastgesteld. Hierin wordt in breed perspectief de richting van De Hollandsche Molen in de komende vijf jaar aangegeven. De koers van de vereniging steunt op twee pijlers, te weten draagvlakverbreding: het zoveel mogelijk betrekken van (potentiële) molenliefhebbers betrekken bij molens en de molen weer onderdeel te laten zijn van de samenleving, en belangenbehartiging: het faciliteren en ondersteunen van moleneigenaren en molenvrijwilligers voor een goed molenbehoud en tegelijkertijd het richting de overheid en andere spelers in het monumentenveld opkomen voor de belangen van het molenveld.

Maatschappelijke aspecten van ondernemen

De nieuwe erkenningsregeling van het CBF is uitgebreid met vragen omtrent de maatschappelijke aspecten van de organisatie. De Hollandsche Molen heeft hier op dit moment geen concrete doelen of criteria voor. In het algemeen kan worden gezegd dat het behoud van onze molens van groot belang is in het erfgoedveld, mede omdat molens een stuk van onze nationale geschiedenis vertellen. Molens hebben ons land groter, rijker en mooier gemaakt. Echter, wat is anno nu de maatschappelijke impact? Het feit dat al tientallen jaren vele honderden mensen op vrijwillige basis zich inzetten voor molens geeft aan dat molens, ook in onze huidige moderne maatschappij, een grote betekenis hebben. Mooi hierbij te noemen is dat eind 2017 het ambacht molenaar op de Unesco lijst voor het immaterieel erfgoed is gezet. Met het CBF is afgesproken dat de vereniging bij de bedrijfsvoering zoveel mogelijk rekening houdt met maatschappelijk verantwoord handelen en een volgende stap zal maken in het weten en meten van de impact.

I. Jaarplan en begroting 2021

I. Inleiding

Met plezier presenteert De Hollandsche Molen het Jaarplan 2021 met haar activiteiten van komend jaar. Het Jaarplan 2021 is het eerste jaar van het Meerjarenbeleidsplan 2021-2025.

In het Meerjarenbeleidsplan omschrijft De Hollandsche Molen haar missie als volgt:

- De Hollandsche Molen zet zich in het hele land in voor het in stand houden van molens. De vereniging ziet molens als levende historische werktuigen die op vele manieren in wisselingwerking staan met de lokale gemeenschap. Molens zijn onderdeel van hun fysieke omgeving en vervullen daarin hun oorspronkelijke én nieuwe functies.

Om de missie handen en voeten te geven, is deze vertaald in een visie, welke uiteenvalt in drieën.

- De Hollandsche Molen wil van iedereen, op een eigen manier, een molenliefhebber maken. Zo ontstaat een breed **draagvlak** voor molens en de voorwaarden deze in stand te houden. We dragen de oude en nieuwe betekenis van molens uit, in interactie met iedereen die een hart heeft voor molens.
- De Hollandsche Molen **behartigt de belangen** van molens bij beslissers en beïnvloeders. Hiertoe werken we aan een sterk molen- en erfgoednetwerk. We zijn de koepel voor alle molenvrijwilligers en moleneigenaren en ondersteunen hen molens in stand te houden in zijn fysieke en maatschappelijke omgeving. Met een beperkt aantal eigen molens houdt de vereniging voeling met de praktijk van alle dag.
- De Hollandsche Molen zet zich samen met het molenveld in voor een volledige financiële en duurzame dekking voor het in stand houden van molens. Hiervoor is het **Molenfonds** opgezet. We werven bij particulieren, bedrijven, fondsen en overheden om de noodzakelijke activiteiten te financieren.

Het jaarplan is opgebouwd volgens de lijnen draagvlakverbreding, belangenbehartiging en molenfonds. Daarnaast besteden we aandacht aan de organisatie.

2. Draagvlakverbreding

2.1 Draagvlak voor de molen zelf

Nationale Molendag

Nationale Molendag is een jaarlijkse evenement wat grote bekendheid geniet. Het is een belangrijk moment om mensen meer bij de molen te betrekken. In 2019 heeft Nationale Molendag zo'n 130.000 bezoekers gehad, een record. Mocht Nationale Molendag 2021 zoals vanouds plaats kunnen vinden dan zetten in op rond de 135.000 bezoekers. Gezien de huidige ontwikkelingen is het waarschijnlijker dat de editie primair online zal plaatsnemen en op beperkte schaal op de molen zelf. Deze onzekerheid maakt het moeilijker om voor 2021 concrete doelstellingen te bepalen. Onder voorbehoud noteren we:

- 20.000 bezoekers op de digitale Nationale Molendag 2021 website met activiteiten.
- Wanneer mogelijk, 20.000 bezoekers op de molen.

BankGiro Loterij Molenprijs:

De jaarlijkse BankGiro Loterij Molenprijs is een traditie. We streven ernaar dat ieder jaar zo'n vier molens meedoen en strijden om de hoofdprijs van 75.000 euro.

Doelstellingen in 2021:

- Minimaal 35.000 stemmers Molenprijs;
- Vier genomineerden;

We willen het marketing traject bij de Molenprijs versterken door de genomineerde molenprojecten te helpen het aantal stemmen te vergroten via een coach. Deze kan de genomineerden ondersteunen bij wervingsacties.

Extra aandacht is er voor:

1. Blijven versterken van de vaardigheden onder vrijwilligers op communicatievlak alsook het betrekken van de achterban bij de molen door middel van de BankGiro Loterij Molenprijs. Daarmee wordt de BankGiro Loterij Molenprijs geen eenmalig evenement maar kunnen de nieuw ontwikkelde vaardigheden – als het maken van een filmpje met je mobiel – ook in de toekomst op andere moment worden ingezet. De vraag is alleen of de coachingsdag daar het juiste middel voor is. Daar dient in 2021 over nagedacht te worden.
2. De radiocampagne in 2021 opnieuw inzetten.
3. Testen met Twitter als sociaal media kanaal om stemmen te werven.
4. Testen met 'strooigoed' op de sociale media, bv meerdere berichten met video van 20 seconden – aangevuld met enkele testscenario's.
5. De BankGiro Loterij heeft aangegeven dat de tekst: 'Stem en win' niet meer gebruikt mag worden. Daar dient een andere tekst voor te worden ontwikkeld.
6. Opnieuw kijken naar voorwaarden voor deelname aan de BankGiro Loterij Molenprijs en deze in lijn brengen met het komende Meerjarenbeleidsplan.
7. Opnieuw kijken naar de inzet van de Varnish-server. Het gebruik ervan levert de zekerheid op dat de site voldoende capaciteit heeft om pieken zoals de nieuwsbrief van de BankGiro Loterij op te vangen maar de kosten ervan zijn ook stevig.
8. Er is steeds meer budget nodig voor het bouwen en inrichten van de website, de beveiliging en de Varnish server. In 2021 willen we kijken of dat anders kan.

BankGiro Loterij Molentocht – Wandeltocht lopen met molentjes

De BankGiro Loterij Molentocht is nieuw en opgezet om gedurende het gehele molenseizoen mensen een extra activiteit te bieden om molens te bezoeken. De molentocht is een actie die langlopend is. De opzet is dat er jaarlijks een andere provinciale wandeltocht kan worden gelopen. Net als bij Nationale Molendag hebben we ook hier te maken met de huidige context met het Corona-virus. We richten ons in 2021 op een wandeltocht *langs* molens waarbij ter plekke door molens kan worden bepaald of men de deur open stelt voor publiek.

Doelstellingen 2021:

- 1x provinciale wandeltocht organiseren (pilot)
- 50 deelnemers

Vrijwilligers

Het vrijwilligersbestand in het molenveld vergrijsst en veroudert. Het onderzoek Molentoeekomst liet zien dat er een tekort van 500 mensen is. Deze mensen zijn absoluut te vinden maar wat zoeken zij exact op de molen, hoe vinden we hen en op welke manier willen zij het liefst worden ingezet? Bovendien willen we het vrijwilligers bestand aanzienlijk diversifiëren.

Doelstellingen in 2021:

- Onderzoek, werkplan en financiering om het aantal vrijwilligers uit te breiden, waar van toepassing in samenwerking met andere molen en erfgoed organisaties.
- Onderzoek, werkplan en financiering ter bevordering van de diversiteit van de vrijwilligers in het molenveld.

100-jarig bestaan

In 2023 bestaat De Hollandsche Molen 100 jaar. Er is inmiddels een werkplan wat bestaat uit meerdere onderdelen.

1. 100.000 Molenvrienden
2. Nationale Molendag/Molenprijs
3. Onderzoek vervolg Molentoeekomst
4. Jubileum ALV
5. Scheurkalender / jubileumboek
6. Koninklijk predicaat
7. Nico's 100 molens-toer

Doelstellingen in 2021:

- Op alle deelplannen worden stappen gezet zodat aan het einde van 2021 de stand van zaken zo is dat de doelen, planning en financiering kan worden gehaald.
 - Ad. 1 100.000 Molenvrienden. Er wordt verder gewerkt aan de opbouw van het aantal molenvrienden. Zie bijlage.
 - Ad. 2 Nationale Molendag/Molenprijs. Nationale Molendag en Molenprijs vinden plaats zoals altijd. Ook wordt uiterlijk 1 mei een vervolg plan ingediend.

Ad. 3 Onderzoek vervolg Molentoeekomst. De vraagstelling en onderzoeksopzet is bekend en medio 2021 is gestart met het onderzoek.

Ad. 4 Jubileum ALV. Dit wordt in 2022 opgepakt.

Ad. 5a Scheurkalender: Definitieve uitgever kiezen, markt verkennen, vaststellen concept/inhoud scheurkalender, inhoudelijk uitvoering voor minstens driekwart voltooien.

Ad. 5b Jubileumboek. Hoofdredacteur en redactie zijn samengesteld en er zijn afspraken met de uitgever. Medio 2021 is gestart met het schrijven.

Ad. 6 Koninklijk predicaat. Dit wordt in 2022 opgepakt.

Ad. 7 Nico's 100 molens-toer. Zodra de corona situatie dit toelaat, wordt de toer vervolgd.

2.2 Draagvlak voor de immateriële aspecten

Ieder kind naar de molen

Het doel is dat ieder kind in de basisschoolleeftijd, ongeacht waar hij of zij woont, minimaal één keer in die schoolperiode een molen heeft bezocht en meer weet van de geschiedenis van molens en hoe ze werken. Nationale Molendag is hét moment om samen met (groot)ouders de molen te bezoeken. Voor het project wordt gezocht naar nieuwe financiering. We staan op het punt dat de benodigde materialen voldoende zijn en focussen nu vooral aan een verdere uitbreiding van de verspreiding daarvan.

Doelstellingen in 2021:

- Groei in het aantal scholen, leerlingen en gebruik van de educatieve materialen.
- Er worden in totaal 3.000 lespakketten opgevraagd (1 lespakket = 30 leerlingen)
- Wij streven naar zo'n 35.000 kinderen in basisschoolverband die een molen bezoeken.
- We willen dat scholen voor middelbaar onderwijs de molen als onderwerp in de lesprogramma's voor leerlingen opnemen. Hiervoor maken we een plan met meetbare doelen en starten we komend jaar de uitvoering,

Allemolens.nl

Een molen is meer dan een fysiek object. Een molen staat bol van verhalen, is een wonder van techniek, is onderdeel van onze geschiedenis en is het werktuig nodig voor het behoud van ambachten zoals de molenaar maar ook de rietdekker, touwslager, etc.

Doelstellingen in 2021:

- Op initiatief van de SMD wordt allemolens.nl aantrekkelijker voor de bezoeker
- Het aantal bezoekers op allemolens.nl is gestegen met 10% tov 2020
- Het molenbestand, molendatabase, verdwenen molens database en molennet zijn samengevoegd (aan de back end)
- Op allemolens.nl komen 10 nieuwe interviews met molen-iconen (incl. 10 samenvattingen plus audio-opnamen en transcripties);
- De molendocumentatie breidt zich uit naar andere contexten om het beeld van (immateriële) zaken rondom de molen completer maken (leven van de molenaar, molenerven, archeologie, etc). Hier komt ism de SMD een plan voor.
- De Hollandsche Molen faciliteert de SMD zoveel mogelijk om haar doelen te bereiken.

Immaterieel erfgoed UNESCO

In 2017 is het molenaarsambacht toegelaten tot de Representatieve Lijst van immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid bij UNESCO. WE werken hierin samen met de Gildes, de RCE, OC&W en KIEN. Gezamenlijk geven we uitvoering aan het actieplan wat aan Unesco is toegezegd. Ook willen we het internationale netwerk verder vorm geven.

Doelstellingen in 2021:

- We werken aan het borgen van vakmanschap en ambachtelijke kennis en kunde, toegankelijk maken van deze informatie in een publieksvriendelijk systeem en het promoten van het ambacht. Er is een concreet plan en bijbehorende structuur om dit plan uit te voeren. We werken hierbij samen met het molenveld.
- Uitvoeren van het Unesco-actieplan, met name waar het gaat om publieksbereik en educatie.
- Ter bevordering van de Unesco doelstellingen (vanwege de erkenning van het ambacht molenaar) werken we aan de opbouw van een levendig internationaal molennetwerk. Hiervoor is een plan gemaakt welke in uitvoering is gebracht. Het doel is om mensen uit meer dan dertig landen te betrekken en 3 online congressen te organiseren. Tevens is er een website waarmee het netwerk elkaar kan vinden en van elkaar kan leren.

Herdruk boek Stokhuizen

In 2021 wordt het boek Molens, de nieuwe Stokhuizen, het basiswerk voor vele molenliefhebbers, inhoudelijk en qua vormgeving opgefrist en – hoogstwaarschijnlijk onder een nieuwe titel - opnieuw uitgegeven. Inmiddels is een uitgever bereid gevonden om het boek uit te geven. Voor het inhoudelijk deel hebben twee vrijwilligers hun diensten aangeboden.

Doelstellingen in 2021:

- In samenwerking met WBooks uitgeven van een nieuwe versie van de Stokhuizen, najaar 2021
- Afnemen 500 ex. voor verkoop vanuit de webwinkel is
- Organiseren publiciteit rond verspreiding

2.3 Draagvlak voor ons werk

Aanpassen communicatiemiddelen

Begin 2021 ligt er een advies op welke manier De Hollandsche Molen haar positionering kan versterken. Dit heeft ongetwijfeld gevolgen voor onze communicatie middelen. In 2021 willen we deze middelen zo aanpassen dat zij passen bij de positionering en klaar zijn voor onze activiteiten in het jubileumjaar.

Doelstellingen in 2021:

- Revisie website molens.nl, molenfonds.nl
- Herijking blad Molens
- Herijking diverse nieuwsbrieven
- Verder verbeteren social media

Opvolger molenkalender

In 2021 wordt - in beginsel - voor de laatste keer de traditionele molenkalender (voor het jaar 2022) samengesteld en gemaakt. De kalender wordt volgens de reguliere afspraken uitgegeven. Dat

betekent een minimale afname van 350 ex. tegen een gelijkblijvend tarief als in 2020. De verzendkosten stijgen vermoedelijk wel.

Doelstellingen in 2021:

- Onderzoeken behoefte molenkalender
- Bedenken nieuw product als opvolger kalender

Blad Molens

Het blad Molens verschijnt zoals gebruikelijk 3 x per jaar.

Doelstellingen in 2021:

- Onderzoek naar eventuele samenwerking met het blad Molenwereld en/of de Gildebrief.
- Advertentiebeleid onder de loep nemen, n.a.v. terugloop advertenties in het blad.

Leden

Het doel is om het verval in ledenaantal beperkt te houden, waarbij de voornaamste reden van opzegging natuurlijk verloop is. Gezien de maatschappelijke tendens wordt er niet actief ingezet op werving van particuliere leden.

Een tweede doel is om de leden een verenigingsgevoel te bieden en meerwaarde voor hun lidmaatschap te geven in de vorm van landelijke excursies en daarnaast regionale excursies naar Molenfonds project(en) om hun bijdrage aan het werk van het Molenfonds meer zichtbaar te maken en een nieuwe gift te stimuleren.

Doelstellingen in 2021:

- 2.925 (contributie betalende) leden
- 2 landelijke activiteiten (afhankelijk van corona situatie of dit mogelijk is)
- 2 provinciale Molenfonds activiteiten (afhankelijk van corona situatie of dit mogelijk is)

Giften

Donatiewerving zal richten op vier groepen: particulieren, periodieke schenkers, bedrijven en nalatenschappen, fondsen op naam

Particulieren

De werving richting leden en particulieren zal zich richten op geven aan het Molenfonds of aan de crowdfundprojecten. De geefmomenten aan het Molenfonds bestaan uit de donatiemailing in mei en september (voornamelijk print ondersteund met e-mail voor bepaalde segmenten).

Nieuwe donatiemomenten worden gecreëerd in de week rondom Nationale Molendag via een regionale RTV- en social media campagne in de top 3 van best gevende provincies. Daarnaast zal bij een 20-tal molens een pilot plaatsvinden met digitaal collecteren tijdens NMD, waarbij aan een verdeling van opbrengsten kan worden gedacht. Dit wordt nog nader uitgewerkt.

De geefmomenten rondom OMD (september), Molenprijs en GivingTuesday (december) blijven ingezet worden. Nieuw bereik wordt vooral gecreëerd in Noord en Zuid-Holland via een A5-mailing. De crowdfundacties worden vooral via de nieuwsbrief en social media gepromoot.

Geven via machtiging

Het geven via een periodieke gift en geven per machtiging zal intensiever worden gestimuleerd. Het aantal geefopties hiervoor is uitgebreid. Onder meer via informatie in het blad en in de donatiebrieven.

Bedrijven

Werving via bedrijven zal opgestart worden. Adressen van bedrijven die al regionale en lokale molenverenigingen steunen zal als eerste worden toegevoegd aan de adresseselectie van de donatiemailing. Ook de propositie richting bedrijven wordt aangepast.

Een zakelijk lidmaatschap, of bedrijvenpagina in blad of website kan onderdeel uitmaken van de propositie, maar is afhankelijk van de uitkomst van de positionering.

Nalatenschappen

Voor de werving van nalatenschappen wordt deelgenomen aan een pilot 'Gratis testament Maand' in mei. Daarnaast zal ook via een artikel in het blad hiervoor aandacht zijn.

Via advertenties in printmedia worden diverse doelgroepen bereikt: notarissen, zorginstellingen en de vermogende 55+.

Fondsen op Naam & Periodieke schenking

De mogelijkheid en voordelen van geven via Fondsen op Naam en Periodieke schenking wordt beter ingezet, onder meer via het blad, de website en in de donatiebrieven.

Doelstellingen in 2021:

- 2.388 particuliere donateurs (actieve donateurs over afgelopen 4 jaar)
- 40 periodieke schenkers (€ 35,- pj voor 5 jaar)
- 2 fondsen op naam (minimaal € 50.000, voor 5 jaar)
- 25 giften van nieuwe bedrijven
- 5 legaten/ nalatenschappen via pilot

Publiciteit

Gratis publiciteit voor de molens of het Molenfonds blijft belangrijk. Hiervoor wordt contact gezocht met redacties van erfgoedbladen en bladen van landschapsbeheerstichtingen. Doel is om het Molenfonds en het werk wat we doen voor de molens in Nederland als organisatie bekender te maken onder het publiek.

Doelstellingen in 2021:

- 3 publicaties

3.Lobby en belangenbehartiging

3.1 Instandhouding molens

Financiën en organisatie

Als vereniging zetten we ons in voor de instandhouding van alle bestaande wind- en watermolens in Nederland. We ondersteunen uitbreiding van het molenbestand als de nieuwe molens een verrijking zijn van de collectie molens in Nederland. Voor nieuwe molens kunnen bestaande financieringsbronnen niet aangewend worden.

Doelstellingen in 2021:

- We lobbyen voor verhoging van het plafond in de SIM naar € 70.000 per zes jaar, in dit jaar via de evaluatie van de SIM.
- We lobbyen om vanaf 2022 structureel 2,5 miljoen euro per jaar beschikbaar te hebben voor groot onderhoud in heel Nederland uit de budgetten van het Molenfonds, provinciale subsidies, fondsen etc.
- We lobbyen om in alle provincies voor subsidies voor molenrestauraties tot 70% van de kosten.
- We maken een plan en starten de uitvoering om in heel Nederland (weer) een draaipremie in te voeren om het draaien met molens te stimuleren. We brengen het Molenfonds in beeld voor de uitvoering van de uitbetaling van de draaipremie.
- We stimuleren bouwhistorische onderzoeken en initiëren en financieren minimaal vijf onderzoeken vanuit het Molenfonds.
- We creëren een eigen budget van minimaal 25k om onderzoek te doen naar nieuwe aspecten ten behoeve de instandhouding van molens zodat we nog beter nieuwe ontwikkelingen zelf kunnen inzetten.
- We zijn goed op de hoogte van nationale en internationale wet- en regelgeving voor het in stand houden van molens en passen dit toe in ons werk.

Roeden

In de afgelopen jaren is regelmatig gebleken dat er geen goed zicht is op de staat van de stalen molenroeden in Nederland. Ondanks dat de wijze van inspectie en onderhoud de laatste jaren een meer gestructureerd karakter krijgt, komen roedbreuken nog met enige regelmaat voor. Daarnaast worden er ook veel scheuren in laswerk of andere gebreken aangetroffen. Deze gebreken zijn van invloed op de constructieve sterkte van de roeden.

Het spreekt vanzelf dat De Hollandsche Molen zich zorgen maakt om deze ontwikkeling daar er mogelijk grote veiligheidsrisico's mee zijn gemoeid. Daarom spant de vereniging zich dit jaar in om het probleem te beschrijven en met betrokken en deskundigen de kennis hierover samen te brengen. Het lijkt erop dat de deskundigheid zich nu vooral bij marktpartijen bevindt, maar er blijkt vanuit het maatschappelijke besef een grote bereidheid die kennis te delen. Vanuit die gedachte zullen we proberen een methode te ontwikkelen dat het mogelijk maakt eerder en eenduidiger iets te kunnen zeggen over de staat van de roeden en hoe deze de komende jaren zouden kunnen worden geïnspecteerd. De nadruk ligt dan vooral op molens in een bebouwde omgeving, daar die moleneigenaren op dergelijke plekken een groter veiligheidsrisico lopen.

Doelstellingen in 2021:

- Inventariseren probleem.
- Halen van informatie bij kenners en deskundigen.
- Verwerken en vastleggen van de opgedane informatie.
- Komen tot een eenduidige inspectiemethode en plan voor invoering hiervan.
- Onderwerp onder de aandacht brengen bij belanghebbenden.

Advieswerk

De Hollandsche Molen is een kennisinstituut op het gebied van landelijk beleid inzake molens (instandhouding, veiligheid, biotoop, etc.). Over dit beleid wordt structureel gecommuniceerd met belanghebbenden. Daarnaast wordt de vereniging op dagelijkse basis gevraagd over instandhoudingsvraagstukken of om informatie uit te wisselen. Ook wordt de vereniging gevraagd te bemiddelen tussen partijen. De Hollandsche Molen is beschikbaar voor één op één advies, daar waar dit advies niet bij anderen verkrijgbaar is of weet eigenaren door te verwijzen.

Doelstellingen in 2021:

- Adviseren van moleneigenaren op het gebied van de instandhouding van molens in de breedste zin des woords.
- Adviseren van moleneigenaren aangaande eigendomsconstructies.
- Adviseren van moleneigenaren ten aanzien van veiligheid op molens.

3.2 Lokaal voldoende mensen met kennis en kunde

Veiligheid

De Werkgroep Veiligheid werkt samen en in opdracht van de vier samenwerkende partijen op dit gebied, te weten het Gilde van Vrijwillige Molenaars, het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde, het Gild Fryske Mounders en vereniging De Hollandsche Molen. De taken worden opgedragen vanuit het voorzittersoverleg, hierbij is er veelal sprake van een wisselwerking. Door opgedane ervaringen ontstaan vanuit de werkgroep zelf ook gedachten en voorstellen omtrent het veiligheidsvraagstuk bij molens. Die initiatieven worden dan voorgelegd aan het voorzittersoverleg van de genoemde organisaties.

Het blijkt dat de RI&E teveel een statisch document is. In 2019 is gewerkt aan de continuering van de erkenning van de RI&E voor molens, maar daarbij was ook de opmerking dat de RI&E voor molens een meer levend document moet zijn. De vraagstelling en de onderwerpen moeten naar bevinden en ervaring worden aangepast aan de actualiteit waardoor het ook zinvol blijft als moleneigenaar de RI&E op gezette tijden door te werken. Onderdeel hiervan is, naar het oordeel van de voorzitters en de werkgroep, het meer online brengen van de RI&E. Op die manier ontstaat voor De Hollandsche Molen ook overzicht in beheer en gebruik van de RI&E door eigenaren en kunnen wijzigingen eenvoudiger worden doorgevoerd waarmee een eigenaar ook geattendeerd kan worden op die veranderingen. Te denken valt aan de bestaande inlog-structuur van 'mijn molen' op de site van De Hollandsche Molen. In feite heeft elke molen in Nederland daar een plaatsje waar de RI&E mogelijk aan gekoppeld kan worden.

De Werkgroep Veiligheid oriënteert zich momenteel op een manier om het veiligheidsbewustzijn te vergroten. De RI&E gaat uit van de meet technische kant: zijn er voldoende afzettingen, is er een verbandtrommel aanwezig e.d. Maar staat een vrijwilliger op de molen er wel bij stil welke invloed zijn gedrag heeft op de veiligheid? Is het bijvoorbeeld nodig om mensen toe te laten waar zij eerder in aanraking kunnen komen met bijvoorbeeld het gaande werk van de molen? Daarin een goede wijze van communiceren vinden zou in 2021 meer vorm in inhoud moeten krijgen.

Geconstateerd is in de afgelopen jaren dat de ongevallenregistratie zoals deze nu door het Gilde van Vrijwillige Molenaars wordt bijgehouden, ook een vervolg zou moeten krijgen. Het bijhouden van de incidenten is geen doel op zich, maar een middel om vergelijkere ongevallen te voorkomen. Het leren van eerdere (bijna) ongevallen is heel zinvol, maar dan moet die voorlichting er wel zijn. Daarvoor zal de Werkgroep werken aan een protocol.

Doelstellingen in 2021:

- Secretariaat voeren van werkgroep.
- De RI&E tot een meer levend document ontwikkelen d.m.v. onderzoek van de online mogelijkheden.
- Actief blijven werken aan de RI&E en verbeteringen op basis van ervaringen doorvoeren.
- Zorgen voor een procedure en opvolging in geval van een melding van een incident.
- Werken aan meer bewustwording ten aanzien van veiligheid.

URL Gebouweninspecties

Door Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM) wordt gewerkt aan de uitvoeringsrichtlijnen van verschillende specialisaties in de monumentensector. Het doel is om te komen tot een eenduidige, hoogwaardige wijze van het verrichten van onderhoud aan monumenten en het uitvoeren van inspectie. Dit alles telkens op een professionele gestructureerde wijze. Daar waar het molen-gerelateerd is, zal De Hollandsche Molen betrokken worden als deskundige en neemt dan veelal plaats in de begeleidingscommissie. In 2020 is er door de ERM gewerkt aan een URL voor inspecteren van gaande werken van molen, een tot dan onderbelicht thema. Tot heden is daarbinnen een afgekaderd deel (polder- en korenmolens) uitgewerkt. Indien hieraan een vervolg wordt gegeven, zal De Hollandsche Molen daarbinnen haar positie innemen

Doelstellingen in 2021:

- Indien nodig deel uitmaken van een begeleidingscommissie URL waar het molen gerelateerd is vertegenwoordiger van het molenveld.

Verzekeren van molens

De Hollandsche Molen heeft in het verleden deze problematiek in kaart gebracht via de werkgroep verzekeren, waarbij het ging om het verzekeren van de molens zelf. De informatie en conclusies dienen geactualiseerd te worden en er is behoefte aan aandacht voor brandbestrijding en –preventie, eventueel samen met verzekeraars. Met een factsheet en verbeterde informatie op de website wil De Hollandsche Molen alle vormen van verzekeren voor eigenaren beter inzichtelijk maken en op elkaar afstemmen. In 2020 is deze doelstelling niet behaald en daarom wederom opgenomen.

Doelstelling in 2021:

- Actualiseren gegevens verzekeren van molens;
- Overleg met het veld over brandbestrijding en –preventie;
- Factsheet en informatie op websites over verschillende vormen van verzekeren.

Examens vrijwillige molenaars

De examencommissie van De Hollandsche Molen neemt de examens af van de vrijwillige molenaars die hun opleiding bij Het Gilde van Vrijwillige Molenaars hebben gevolgd. De examencommissie wordt vanuit het landelijk bureau administratief ondersteund.

Doelstellingen in 2021:

- Ondersteunen examencommissie bij het organiseren van de examens.
- Overleg met de RCE voor een meerjarige vorm van financiële ondersteuning.

3.3 Omgeving van de molen

Molenbiotoop

De inrichting van de omgeving van molens krijgt kwantitatief en kwalitatief als gevolg van de nieuwe Omgevingswet een sterker accent.

Doelstellingen in 2021:

1. De Hollandsche Molen kiest nadrukkelijk voor de rol als belangenbehartiger en minder voor die van adviseur en zijn proactief in het beschermen van de biotoop in relatie tot de Omgevingswet. We streven naar meer bekendheid met het onderwerp.
 - Artikelenreeks in blad “Molens” – thematische belichting binnen molenbiotoop: bestemmingsplan / omgevingsvergunning / groen.
 - Kader Nieuwsbrief – ontwikkeling omgevingswet en molenbiotoop / praktische handvatten en richtlijnen
 - Opiniestuk in Monumentaal “Heeft de molenbiotoop zijn beste tijd gehad of toch niet?”
2. We investeren in onderzoek en actualisatie van bestaande biotoopinventarisaties met het oog op onze rol als belangenbehartiger. Bij 6 provincies is er een actuele inventarisatie.
 - Doorontwikkeling biotoopformule
 - Opzetten onderzoeksvoorstel samen met prof. Van Bussel.
 - Maken financieel plaatje voor onderzoek.
 - Molenbiotoopinventarisatie
 - Verzamelen van adviseursbureaus voor uitbesteden inventarisatie vrijwaringszone molenbiotoop in bestemmingsplan.
 - Geven van instructie en desgewenst begeleiden van vrijwilligers/ onderzoekers/ adviseurs bij dit onderzoek.
 - Provincies benaderen over inventarisatie, met nadruk op provincies met veel bouwaanvragen en nog geen bestaande inventarisatie, bijv. Groningen, Overijssel, Zeeland.
 - Planbeoordelingen
 - Ten minste drie betaalde planbeoordelingen
 - Ten minste 25 onbetaalde planbeoordelingen
3. We richten een actief provinciaal netwerk op, waarin adviseurs en consultants het adviseurschap regionaal kunnen overnemen.
 - Meer zichtbaarheid
 - Tour: het land in en verzamelen van “best practices” uit het veld. Samenstellen van werkgroep met actieve biotoopmensen.
 - Workshop “bespreek je molenbiotoopcasus” bij elke grote molenbiotoopbijeenkomst.
 - Twitter: bijeenkomsten / conventies / webinars / congressen over molenbiotoop. Omgevingswet ontwikkelingen. Prikkelen van eigenaren met “heb jij al....?”
 - Wekelijks moment “vraagbaak” molenbiotoop op bijv. facebook of twitter via livestream.
4. We besteden meer aandacht aan groen, enerzijds om windhinder te voorkomen, anderzijds om bv. landelijke molennerven verantwoord in te richten.
 - Opleiden achterban
 - Wijzen biotoopmensen en molenaars op informatieve cursussen over omgevingsrecht.
 - Zelf samenstellen van lesmodule over molenbiotoop, deze interactief aanbieden.

3.4 Sterk molennetwerk

Vormgeven netwerkorganisatie

We willen een sterk, levendig, kundig molennetwerk.

Doelstellingen in 2021:

1. In 2020 zijn hier een negental bouwstenen voor geformuleerd. Hier is door het molenveld en bestuur een prioritering aan gegeven en zo zullen deze bouwstenen worden gebruikt om de netwerkorganisatie vorm te geven. We geven veel aandacht aan de prioriteiten maar zullen ook de andere bouwstenen gebruiken.
 - Vaker online meningspeilingen inzetten (prioriteit).
 - Zichtbaarheid versterken in het land (prioriteit).
 - Faciliteren van lokale communities.
 - Samenwerking met andere organisaties versterken.
 - Inspireren en kennisdelen ten behoeve van lokaal handelen.
 - Online community opbouwen en modereren via social media.
 - Standpunten ontwikkelen met de achterban.
 - Jonge mensen (studenten) interesseren voor de molen (prioriteit).
 - Consulanten in de provincies (laten) aanstellen (prioriteit).
2. We onderzoeken en stimuleren samenwerking en professionalisering op het gebied van ‘goed eigenaarschap’ en instandhouding van molens. We vinden vormen van samenwerking tussen molenstichtingen, bekijken of bepaalde taken ook elders belegd kunnen worden, zodat de belasting van vrijwillige besturen minder wordt.
3. We doen aan kennisoverdracht om het molenveld te faciliteren (bv via leerjierfgoed.nl), onder andere op het gebied van de biotoop zodat eigenaren vaardiger worden in het volgen van ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ordening.
4. We onderzoeken welk perspectief jongeren nodig hebben om actief te worden op een molen en zijn gestart met een plan van aanpak. Een mogelijkheid is het verlagen van de kosten voor het examen voor mensen onder de 25 jaar.

3.5 Eigen molens

Thans heeft De Hollandsche Molen zeven molens in haar bezit die verspreid over het land staan. Twee in de provincie Zuid-Holland en telkens één in de provincies Utrecht, Zeeland, Gelderland, Noord-Holland en Overijssel. Het is in meer of mindere mate een uitsnede uit het Nederlandse molenbestand.

Het spreekt vanzelf dat de vereniging deze molens in goede staat wil houden. Voor iedere molen is een SIM-traject (2019-2024) lopende welke in 2021 zal worden gecontinueerd. Naast de SIM zijn er ook meer lokale en gemeentelijke bijdrage waarmee een sober doch doelmatig onderhoud wordt gefinancierd. Uiteraard heeft de vereniging ook jaarlijks een eigen aandeel in de kosten, ook in het beheer van de molens door de adviseur molens van de vereniging voor wie dit één van de taken is.

Op basis van de instandhoudingsplannen zoals die zijn opgesteld voor de SIM, wordt het onderhoud planmatig uitgevoerd waarbij getracht wordt een zo gelijkmatig uitgavenpatroon te bewerkstelligen. Verder is er bij alle molens regelmatig contact met de mensen op de molen en de adviseur molens zodat we op de hoogte zijn van het reilen en zeilen op onze molens, in de molenwinkels, de vrijwilligers e.d. Ook worden de molens eens per jaar bezocht door De Hollandsche Molen.

Doelstellingen in 2021:

- Uitvoeren onderhoud op basis van prioritering in overleg met de molenaars en andere betrokkenen en met behulp van de voor de molen opgestelde instandhoudingsplannen.

Molen De Roos in Delft

Op en rond molen De Roos is er altijd wel een project gaande. In de afgelopen jaren zijn vergunningen en offertes aangevraagd voor het aanpassen van het woonhuis voor een meerledig gebruik van de ruimte. Doordat de fundatie mede gevormd wordt door een spoortunnel, is het woongedeelte van de molen niet meer als zodanig te gebruiken. Door de voorgenomen renovatie van de woning is deze te benutten voor bijeenkomsten al dan niet gecombineerd met een kleinschalige horeca gekoppeld aan de molenwinkel onderin de molen. De plannen hiervoor zijn vergevorderd en zullen in 2021 uitgevoerd worden.

Tegelijkertijd wordt aan de andere zijde van de molen, in het voormalige pakhuis, bekeken of het mogelijk is een kleinschalige bakkerij onder te brengen. Samen met de molenwinkel en het maalbedrijf kan dit een verdere completering betekenen van de wijze zoals een molen als De Roos zinvol benut kan worden in het huidige tijdsgewricht. Gebleken is door de coronacrisis dat 'brood' en 'molens' door talloze mensen nog steeds met elkaar wordt verbonden.

Het is tevens noodzakelijk het exterieur van de voornoemde bijgebouwen weer op een aanvaardbaar onderhoudsniveau te brengen. Hier is een kleine inhaalslag benodigd.

Doordat er in de molen een maalbedrijf is gevestigd waaruit ook verdienste komen, worden in 2021 enkele verbeteringen doorgevoerd in de molen. Deze zijn besproken met de gemeente en tasten het monumentale karakter van de molen niet verder aan. Om het transport en de kwaliteit van het gemalen product te verbeteren, wordt er o.a. een mengketel geplaatst en zal ook het plan om de bij de spoortunnel-aanleg opgegraven blauwe stenen (natuurstenen maalstenen) weer in de molen te plaatsen, verder gestalte krijgen. De stichting Delftse molen De Roos, die een deel van het maalloon ontvangt, alsmede De Hollandsche Molen zullen publieksacties voeren om gelden hiervoor in te zamelen en zullen gezamenlijk de kosten van deze investeringen dragen.

Doordat de molen nu zo veelvuldig maalt, lijkt het vochtprobleem ook te zijn verminderd. De molen kan goed ventileren en doordrogen en daardoor lijkt het probleem zich (tijdelijk) te hebben beperkt.

Doelstellingen in 2021:

- Realiseren verbouwing woning.
- Aandacht houden voor de vochtproblematiek als deze opspeelt.
- Verbetering van het maalbedrijf zonder dat de monumentale waarden worden aangetast.
- Onderhoud exterieur woonhuis en pakhuis.

Molen De Braakmolen in Goor

Deze molen is hard aan een restauratie toe. De kosten hiervan zijn geraamd op ca. € 270.000 en daarvoor loopt een subsidie-aanvraag. De Hollandsche Molen spant zich, ook voor de andere molens in Overijssel, in om ook bij die provincie een betere restauratieregeling te krijgen. Een eerste ronde heeft tot een afwijzing van het project geleid, maar we blijven hoopvol in 2021 in een financiering te kunnen gaan voorzien.

Doelstellingen in 2021:

- Zoeken naar financieringsmogelijkheden voor geplande restauratiewerkzaamheden en inplannen van de restauratie indien de financiering rond is.

Overige eigen molens

Naast bovengenoemde molens heeft De Hollandsche Molen ook molens in Edam, Oud-Vossemeer, Rotterdam-Overschie, Warnsveld en Wijk bij Duurstede in bezit.

Bij de Molen van de Zuidpolder in Edam is het plan het gehele molenerf te herinrichten op een historisch verantwoorde wijze. Momenteel bevinden zich verschillende bouwsels op het erf welke vervangen zullen worden door een passende schuur als gebruikelijk bij Noord-Hollandse binnenkruiers. Daarnaast zal het erf opnieuw omschoeid moeten worden en zal onderzocht worden welke mogelijkheden er zijn het erf meer historiserend in te richten.

De molenmaker heeft voor molen Nooit Gedacht in Warnsveld opdracht schilderwerk te verrichten en onderhoud aan de stelling te doen. Dat zal in 2021 worden voltooid.

Bij molen De Jager in Oud-Vossemeer zal ook het schilderwerk aangevangen worden en moeten we, met het oog op het gebruik van de molen, sanitair aanleggen.

In Rotterdam-Overschie bij De Speelman staan diverse kleinere onderhoudsklussen op het programma.

Doelstellingen in 2021:

- Molen van de Zuidpolder in Edam verbeteringen aan schoeiing, erf en schuur.
- Molen Nooit Gedacht in Warnsveld onderhoudswerk aan de staart en stelling afronden.
- De Speelman in Overschie klein reeds opgedragen onderhoudswerk.
- De Jager in Oud-Vossemeer schilderwerk van de molen boven de stelling.

Veiligheid op eigen molens

Bij het bezoek aan de eigen molens staat de RI&E op de agenda. De Hollandsche Molen wil het goede voorbeeld geven als het gaat om veiligheid. De vereniging volgt de adviezen uit de Werkgroep Veiligheid.

Doelstellingen in 2021:

- Blijvend verbeteren van het veiligheidsbeleid op de eigen molens.
- Actief de bewustwording stimuleren en het gedrag ten aanzien van de veiligheid van de actieve vrijwilligers positief beïnvloeden.
- Ontwikkelen beleid ten aanzien van veiligheid op de molens.

Vrijwilligersbeleid op eigen molens

We willen de waardering die we hebben voor de vrijwilligers op onze eigen molens meer laten zien. Daartoe geven we vorm aan ons eigen vrijwilligersbeleid. Zo gaan medewerkers van de organisatie een dag vrijwilligerswerk doen op één van onze eigen molens. Ook stimuleren we dat er lokaal daar waar gewenst meer vrijwilligers actief worden.

Doelstellingen in 2021:

- Uitvoeren vrijwilligersbeleid.
- Organiseren vrijwilligerswerkdag medewerkers op eigen molens.
- Iedere molenaar op onze molens heeft een molenaarscontract.

Verzelfstandiging

De Hollandsche Molen wil het aantal molens in eigendom verminderen. In 2021 gaan we weer actief op zoek naar geschikte partijen.

Doelstellingen in 2021:

- Aanstellen trekker 'Verzelfstandiging'
- Eén molen heeft perspectief op verzelfstandiging

4.Molenfonds

De Hollandsche Molen zet zich samen met het molenveld in voor een volledige financiële en duurzame dekking voor het in stand houden van molens. Hiervoor is het Molenfonds opgezet. We werven bij particulieren, bedrijven, fondsen en overheden om de noodzakelijke activiteiten te financieren.

Zo creëren we een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de molens in stand te houden, molenvrijwilligers, eigenaren, publiek en andere belanghebbenden.

4.1 Groot onderhoud en restauratie

Voor groot onderhoud en restauratie is het Molenfonds dé (co)financier.

Doelstellingen in 2021:

- Tussenevaluatie Molenfonds is gereed en is ingezet als basis voor de lobby voor een vervolg
- De nieuwe meerjaren aanvraag voor het Molenfonds is bij het ministerie van OC&W ingediend.
- Er is een lobby traject opgestart voor een subsidie voor het roedenprobleem, het Molenfonds wordt hierbij als kanaal gepresenteerd deze gelden te verdelen.
- Onderhouden contacten met de BankGiro Loterij en de Gravin van Bylandtstichting om de bijdragen te continueren en mogelijk te verhogen.
- Er zijn vier molentafels gehouden.

4.2 Overige financiële steun

Voor financiële steun op het gebied van educatie, jongeren, en meer (zoals duurzaamheid, toegankelijkheid, exclusiviteit, rompen, interieurs) biedt het Molenfonds voldoende middelen.

Doelstellingen in 2021:

- Het beschikbare budget voor dit deel van het Molenfonds is met minimaal 25k uitgebreid.
- We werken aan een visie op welke nieuwe fondsen we willen ontwikkelen binnen het Molenfonds en met welke prioritering en omvang.
- We werken aan een plan om de draaipremie (of een deel daarvan) te (laten) verdelen via het Molenfonds.
- De Molenprijs van 75k wordt uitgekeerd vanuit het Molenfonds voor de hoofdprijs en 30k voor de rest.
- We nemen stappen om alle molens te bereiken om aanvragen te doen bij het Molenfonds voor deze aanvullende financiële fondsen (dus ook waar bv overheden eigenaar zijn).

4.3 Lokaal draagvlak en werving

Werven molenvrienden

De werving van molenvrienden vindt via diverse activiteiten plaats. Het doel is om in 2023 bij het 100-jarig bestaan van de vereniging 100.000 molenvrienden te hebben. Deze molenvrienden worden op basis van hun betrokkenheid ingedeeld in diverse segmenten. Voor al deze segmenten is een doelstelling en strategie. Een molenvriend is iemand waarvan een contactgegeven hebben.

Doelstellingen in 2021:

Segmenten		
Periodieke schenkers	40	zie onderdeel Giften
Donateurs	2.380	zie onderdeel Giften
Abonnees	75	op abonnees voor het blad Molens gaat meer ingezet worden via social media en indien mogelijk barters. Van daaruit upgrading naar lidmaatschap
Klanten webwinkel	300	
Digitale aanvragers blad	360	
Nieuwsbriefabonnees	38.000	Er zal gewerkt gaan worden met een content kalender en het aantal nieuwsbrieven wordt verhoogd naar 6 per jaar. Nieuwsbrief opt in - stemmer Molenprijs: 5.600, afstemmen met onderdeel Molenprijs Opt-in molenprojecten: 1.400, afstemmen met onderdeel Molenprijs
Kadernieuwsbrief	400	
Online quiz-deelnemers	420	3 quizen: rondom NMD, OMD, Kerst:
Prijsvraag	650	Prijsvraag om websitebezoekers NMD te bewegen tot achterlaten e-mailadres, afstemmen met onderdeel NMD
Facebook	19.000	Dagelijks 6-8 berichten over actualiteiten, restauraties, foto's, persoonlijk nieuws molenaars. Meer focus op foto's, persoonlijk nieuws. Toevoegen rubriek: Molen van de dag met koppeling naar website
Twitter	3.700	Vooral nieuws over activiteiten vereniging, Molenfonds, webwinkel Toevoegen: rubriek Molennieuws: restauraties, subsidies, wisseling eigenaar, (externe) publicaties:
Instagram	1.650	Vooral foto's – dagelijks rubriek Molen van de Dag & Foto van de Dag: 430
LinkedIn	430	Zie Twitter. Vooral nieuws over activiteiten vereniging, Molenfonds, webwinkel Toevoegen: rubriek Molennieuws: restauraties, subsidies, wisseling eigenaar, (externe) publicaties
Totaal	67.405 (bruto)	

5.Middelen

Organisatie

Algemene Ledenvergadering

Op deze jaarlijkse bijeenkomst van onze leden wordt een besluit genomen over het jaarplan, de begroting en de jaarrekening. We willen een programma waarmee we de aanwezigen inspireren voor komend molenseizoen. Uiteraard zetten we in op een fysieke bijeenkomst maar zal men ook digitaal aan kunnen haken.

CRM

Ons CRM is de kern van ons relatie management. In 2021 gaan we verder met de inrichting van de extra tool Click Dimensions. We koppelen formulieren van de website aan het CRM, voeren de klantenpyramide in en gaan ene koppeling maken met de webwinkel. Zo kunnen we onze marketing activiteiten verder uitbreiden.

Webwinkel

Begin 2021 is er een advies over de positionering van onze organisatie. We bekijken of dit ook gevolgen heeft voor de webwinkel. Blijven we een winkel voor de leden of willen we een veel groter (mogelijk internationaal) publiek aanspreken?

Archief

Eenmaal per 10 jaar wordt het actieve archief van De Hollandsche Molen overgedragen aan de Stichting Molendocumentatie. In 2020 was dit gepland maar uitgesteld vanwege de corona. Het staat nu gepand begin 2021. Verder starten we met een gestructureerde manier van digitaal archiveren. Digitaal wordt leidend en zo ook het toekomstige deponeren. WE bekijken met de SMD op welke manier koppelingen met allemolens.nl gemaakt kunnen worden.

Hybride organisatie

De coronaperiode heeft de organisatie veranderd. Thuiswerken was in 2020 de norm en zal dit ook begin 2021 nog zijn. We hebben geleerd samen te werken zonder allemaal op kantoor te zijn. Dit maakt een en ander flexibeler en mogelijk efficiënter. In sommige gevallen levert een fysieke bijeenkomst weer meer op. Kortom, beide varianten zijn nu gebruikelijk. In 2021 zullen we verder leren hoe we op hybride wijze vorm kunnen geven aan de organisatie. Tevens gaan we bekijken welke gevolgen dat gaat hebben voor werkplekken en faciliteiten, zowel op kantoor als thuis.

Medewerkers

De werkorganisatie van De Hollandsche Molen bestaat uit drie clusters, draagvlakverbreding, belangenbehartiging en ondersteuning. We blijven investeren in de onderlinge kruisbestuiving zodat eventueel werkzaamheden kunnen worden geïntegreerd. Ook is er behoefte aan opleidingen, zowel als team als ook individueel.

Financiën

Financieel beleid

In 2020 is een advies afgerond over het financieel beleid. De kern is om de administratie geheel als projecten administratie in te richten. Dit zal in 2021 worden opgepakt. We denken zo een nog betere sturingsinformatie te creëren.

Begroting 2021

BATEN	Begroting 2021	Begroting 2020
11 Baten van Particulieren	514.804	478.597
12 Baten van Bedrijven	25.068	15.877
13 Baten van Loterijorganisaties	730.000	725.000
14 Baten van Overheden	816.538	731.957
15 Baten van Andere Organisaties	320.022	235.230
Som van de geworven baten	2.406.432	2.186.661
16 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	65.724	60.650
Som der baten	2.472.156	2.247.311
 LASTEN	 Begroting 2021	 Begroting 2020
Besteed aan doelstellingen		
21 Draagvlakverbreding	703.078	745.042
22 Belangenbehartiging	213.860	213.893
23 Advisering	109.373	81.541
24 Fondsen t.b.v. derden	1.193.148	1.081.898
25 Eigen molens	189.014	167.027
	2.408.473	2.289.401
 26 Werving baten	118.833	100.958
 27 Beheer en administratie	159.300	110.876
 Som der lasten	2.686.606	2.501.235
 Saldo voor financiële baten en lasten	214.450-	253.924-
 30 Saldo financiële baten en lasten	56.417	111.725
 Saldo van baten en lasten	158.033-	142.199-
 Resultaatsbestemming		
Mutatie bestemde fondsen	699	738
Mutatie bestemde reserves	117.194-	42.262
Mutatie Continuïteitsreserve	55.995	120.138
Mutatie Reserve financiering activa	36.767-	41.680-
Mutatie Reserve doelbesteding	60.765-	263.658-
Saldo resultaatsbestemming	158.033-	142.199-

De financiële baten in de begroting van 2021 betreffen rente en dividend en geen koersverschillen. Vanaf 2021 worden de koersverschillen niet begroot.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van De Hollandsche Molen Vereniging tot behoud van Molens in Nederland te Amsterdam.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de samengevoegde jaarrekening 2020 van De Hollandsche Molen Vereniging tot behoud van Molens in Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van De Hollandsche Molen Vereniging tot behoud van Molens in Nederland per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de samengevoegde balans per 31 december 2020;
2. de samengevoegde staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van De Hollandsche Molen Vereniging tot behoud van Molens in Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 6 april 2021

Dubois & Co. Registeraccountants

M. Belkadi RA